

Handläggare
Lisbeth Westerlund
Peter SvenssonTill
Socialnämnden

Verksamhetsberättelse 2014 för socialnämnden

Förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner verksamhetsberättelsen för 2014.
2. Socialnämnden överlämnar verksamhetsberättelsen till kommunstyrelsen.
3. Socialnämnden begär att kommunstyrelsen ombudgeterar 5 mnkr avseende medel för projekt samverkan skola och socialtjänst.
4. Socialnämnden begär att kommunstyrelsen ombudgeterar 3,6 mnkr avseende inte förbrukat investeringsutrymme i samband med flytt av huvudkontoret till Farsta.
5. Socialnämnden godkänner att skrivelse om bristen på jourhem för ensamkommande flyktingbarn, dnr 2.6.1-903/2013 besvaras i tjänsteutlåtandet.
6. Socialnämnden justerar paragrafen omedelbart.

Gillis Hammar
FörvaltningschefLeif Fransson   Denise Melin   Alexandra Göransson
Administrativ chef   Avdelningschef   Avdelningschef

Socialnämnden

Sammanfattande analys.....	4
Socialnämnden 2014.....	5
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål	9
1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök.....	9
1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa	9
Den som söker serveringstillstånd är nöjd med en effektiv, rättssäker och tydlig handläggning.....	9
1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande.....	10
Arbetsföra stockholmare inom socialtjänstens område arbetar/studerar och försörjer sig själva	11
1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar.....	12
Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö.....	13
1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm.....	14
Stockholmare med funktionsnedsättning deltar på lika villkor i kultur- och idrottsaktiviteter.....	14
1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad.....	15
Personer som utsatts för våld i nära relationer lever ett liv utan våld.....	15
Stockholmare är trygga och säkra i staden.....	18
Stockholmare och besökare är trygga i stadens krogmiljöer	22
2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras.....	23
2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald	23
Stockholmare kan välja mellan verksamheter av god kvalitet.....	23
Stockholmare får kompletterande verksamhet från den idéburna sektorn.....	25
2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg.....	27
Stockholmare erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor	28
Flickor och pojkar som far illa eller befinner sig i riskzon har goda uppväxtvillkor och utvecklas gynnsamt	34
Hemlösa stockholmare klarar ett varaktigt boende.....	45
Kvinnor och män upphör att prostituera sig/köpa sexuella tjänster	49
Stockholmare har möjlighet att kontakta socialtjänsten via internet.....	50
Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället	51
Jämställdhetsperspektivet beaktas i alla nämndens verksamheter	56
Kvinnor och män som missbrukar alkohol eller andra droger slutar med sitt missbruk.....	58

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten	66
Nämnden är en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare	66
Sjukfrånvaro.....	68
Deltid till heltid.....	69
3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva.....	70
3.1 Budgeten är i balans	70
Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva.....	70
3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva	75
Administrationn stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål.....	75
Synpunkter och klagomål.....	76

Bilagor

Bilaga 1 Uppgifter begärda av stadsledningskontoret

Bilaga 2 Bokslut

Bilaga 3 Nyckeltal

Bilaga 4 Internkontroll

Bilaga 5 Uppföljning av jämställdhets- och mångfaldsplan

Sammanfattande analys

Nämnden har i huvudsak uppfyllt kommunfullmäktiges inriktningsmål och mål för verksamhetsområdena. Det ekonomiska utfallet visar ett överskott jämfört med budget på 11,1 mnkr, efter avsättning till resultatfond och begärd ombudgetering. Nämnden har under de senaste åren arbetat med en strukturerad resultatstyrning. Effekten av detta är bland annat en tydligare koppling mellan verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat. De flesta verksamheterna har en budget i balans och har haft en god prognossäkerhet.

En stor del av nämndens verksamhet säljer olika former av vårdinsatser till stadsdelsförvaltningar och andra kommuner. I många fall sker detta i konkurrens med andra utförare. De priser som förvaltningens enheter tillämpar ligger väl i paritet med övriga aktörer och får anses vara konkurrenskraftiga.

Nämnden har ett övergripande och samordnande ansvar för socialtjänsten i staden. Nämnden medverkar till att stadens medborgare behandlas på ett likartat sätt och får samma höga kvalitet och service oavsett var i staden de bor. Nämndens arbete består bland annat i att utfärda riktlinjer, göra uppföljningar av socialtjänstens insatser samt att genomföra utbildningar och seminarier.

Under respektive nämndmål/ verksamhetsområde redovisas vad som gjorts under året. Nedan redovisas några exempel från nämndens verksamhet under 2014.

Stockholms stads skyddade boende *Kriscentrum för kvinnor och barn* är med sina 18 lägenheter Sveriges största skyddade boende. Verksamheten tog under 2014 emot 152 placeringar av kvinnor både från staden och från andra kommuner. Av dessa kvinnor hade 101 medföljande barn. Sammanlagt 183 barn har bott på Kriscentrum tillsammans med sina mödrar. I februari flyttade verksamheten tillbaka till sina ursprungliga lokaler efter att under ett år ha varit evakuerade på grund av miljöproblem. Då kunde också verksamheten med egen skolundervisning via utbildningsförvaltningen komma igång.

Socialnämnden har under året stöttat utvecklingen av sociala insatsgrupper för både unga upp till 19 år och för unga vuxna (20-29 år). Det finns idag sociala insatsgrupper för unga vid 13 stadsdelsförvaltningar. Under året har 74 ungdomar deltagit i dessa.

Projekt SkolFam - skolsatsning i familjehemsvård, startade 2013 i socialförvaltningens regi i nära samverkan med utbildningsförvaltningen och pågår till 2016. Målet med SkolFam är att förbättra familjehemsplacerade barns möjligheter till en positiv framtid genom att fokusera på goda utbildningsresultat. SkolFam omfattar 25 barn, 25 familjehem, 22 skolor, 9 stadsdelsförvaltningar och 30 handläggare.

Under året har pilotprojekt för att utveckla samverkan mellan skola och socialtjänst i 16 skolor och 8 stadsdelsförvaltningar fortsatt. Målgruppen för pilotprojekten är elever i årskurs 7-9 med låg måluppfyllelse, hög frånvaro och utan behörighet till gymnasiet. Cirka 70 barn har ingått i projektet under året. Alla delprojekt arbetar med någon form av multikompetenta team.

Antalet ensamkommande barn som sökt asyl i Sverige uppgick år 2014 till totalt 6 658 (till och med 14 december), vilket är en ökning med över 80 procent i jämförelse med samma period år 2013. Av dessa var cirka 20 procent flickor. Migrationsverkets senaste prognos för år 2015 uppgår till cirka 8 000 ensamkommande flyktingbarn. Stockholms stad har till och

med november tagit emot totalt 485 ensamkommande barn (195 så kallade ankomstbarn och 290 anvisade barn), vilket är en ökning med cirka 30 procent i förhållande till föregående år.

Nämndens asylboenden för ensamkommande asylsökande barn har 78 platser varav 51 i egen regi och 27 som drivs av entreprenör. Under 2014 skrevs 103 ungdomar in jämfört med 80 året innan. För ensamkommande flyktingbarn som fått PUT, permanent uppehållstillstånd, har förvaltningen 70 avtalsplatser. Beläggningen har varit hög under hela året, 98 procent.

Antalet fattiga EU-medborgare som vistas i Stockholms stad har fördubblats sedan ett år tillbaka. I december 2014 uppskattades det att cirka 500 personer vistades i Stockholm. Sedan 2012 har staden kontinuerligt ökat insatserna som görs för målgruppen. Under 2014 har insatserna fortsatt att utökas. Bland annat har Vinternattsplatserna på akutboende ökat från 64 stycken till cirka 90 stycken. Projekt Vinternatt har kompletterats med Vinternatt 2, där syftet är att nå de målgrupper som inte nås av akuthärbärgat Vinternatt. Det är främst kvinnor och personer som bor och vistas i gatumiljö som inte sökt nattvila inom Vinternatts försorg.

Socialnämnden 2014

Socialnämnden består av 13 ledamöter och 13 ersättare. Nämnden har haft 11 sammanträden under 2014. Antalet ärenden som behandlades var 108 (180 under 2013).

De kategorier ärenden som behandlats är exempelvis remissvar på statliga utredningar och departementspromemorior, remissvar på motioner från stadens politiker, svar på skrivelser som lämnats av nämndens politiker till förvaltningen för beredning, yttrande över revisionsrapporter, förslag till riktlinjer och policy för stadens socialtjänst, ärenden om verksamheten inom nämndens eget ansvarsområde, ärenden om uppföljning av verksamhet och budget.

Ordförande

Anna König Jerlmyr (M) t.o.m. 2014-10-20

Åsa Lindhagen (MP) fr.o.m. 2014-10-20

Vice ordförande

Roger Mogert (S)

Ledamöter

Yvonne Fernell-Ingelström (M)

Marie Ljungberg Schött (M).

Petra Gardos Ek (M)

Ann-Katrin Åslund (FP)

Stina Bengtsson (C)

Ewa Samuelsson (KD)

Ersättare

Rahma Dirie (M)

Ole-Jörgen Persson (M)

Johan Nilsson (M)

Mads Lundgaard (M)

Andrea Ström (M)

Isabel Smedberg Palmqvist (FP)

Mia Sundelin (S)

Rana Carlstedt (S)

Stefan Nilsson (MP)

Jonas Eklund (MP)

Inger Stark (V)

Patrik Silverudd (FP)

Bengt Roxne (S)

Anita Pospisil (S)

Abebe Hailu (S)

Ylva Wahlström (MP)

Anna-Klara Müntzing (MP)

Jackie Nylander (V)

Socialnämndens utskott och råd för funktionshinderfrågor 2013

Nämndens utskott under 2013 har varit tillståndsutskottet, individutskottet och organisations- och föreningsutskottet.

Tillståndsutskottet

Ordförande

Marie Ljungberg Schött (M)

Vice ordförande

Bengt Roxne (S)

Ledamöter

Ole-Jörgen Persson (M)

Patrik Silverudd (FP)

Jonas Eklund (MP) t.o.m. 2014-10-21

Anna-Klara Müntzing (MP) fr.o.m. 2014-10-21

Ersättare

Johan Nilsson (M)

Mads Lundgaard (M)

Jackie Nylander (V)

Utskottet har haft i uppdrag att besluta om serveringstillstånd för alkoholdrycker enligt bestämmelserna i alkohollagen och stadens alkoholpolitiska program. Utskottet beslutar också om varning och återkallande av serveringstillstånd i de fall alkohollagens bestämmelser inte uppfylls av tillståndshavaren. Under 2014 har utskottet haft 11 sammanträden och beslutat i 224 ärenden rörande alkohollagen (227 ärenden behandlades 2013).

Individutskottet

Ordförande

Petra Gardos Ek (M)

Vice ordförande

Jonas Eklund (MP) t.o.m. 2014-10-21

Stefan Nilsson (MP) fr.o.m. 2014-10-21

Ledamöter

Marie Ljungberg Schött (M)

Stina Bengtsson (C)

Jackie Nylander (V)

Ersättare

Rahma Dirie (M)

Isabel Smedberg-Palmqvist (FP)

Mia Sundelin (S)

Utskottet har under året haft 26 sammanträden (29 sammanträden under 2013) och har fattat beslut om 8 ansökningar om tvångsvård enligt 11 § lagen om vård av missbrukare i vissa fall (LVM) till förvaltningsrätten i Stockholm (10 ansökningar under 2013). Härutöver anmäldes till utskottet ordförandebeslut gällande 6 omedelbara omhändertaganden enligt 13 § LVM (11 omedelbara omhändertaganden under 2013), tjänstemannabeslut enligt nämndens delegering till tjänstemän vid Enheten för hemlösa, Socialjouren, Enheten för bedömning/förmedling och Boutredningsenheten, samt domar och beslut från förvaltningsrätten i Stockholm, kammarrätten i Stockholm och Högsta förvaltningsdomstolen.

Vidare har under året 72 ansökningar om jourhem för nämndens egen del godkänts (66 ansökningar under 2013), 18 lex Sarah-utredningar har anmälts till utskottet, varav 3 gällde rapporter som inkommit under 2013 (9 utredningar under 2013). Enhetscheferna för Enheten för hemlösa och Socialjouren har regelbundet deltagit i individutskottets sammanträden för att informera om sina respektive verksamheter.

Organisations- och föreningsutskottet*Ordförande*

Yvonne Fernell-Ingelström (M)

Vice ordförande

Roger Mogert (S)

Ledamöter

Ann-Katrin Åslund (FP)

Ewa Samuelsson (KD)

Stefan Nilsson (MP)

Ersättare

Johan Nilsson (M)

Andrea Ström (M)

Jackie Nylander (V)

Utskottet har haft i uppdrag att besluta om ekonomiskt stöd till ideella föreningar, att utveckla och fördjupa samverkan med frivilligsektorn samt samverkan mellan utomstående

organisationer. Under 2014 har organisations- och föreningsutskottet haft tre sammanträden. Utskottet har fattat beslut om totalt 24 ansökningar, varav 15 ansökningar har beviljats. Socialnämnden har fattat beslut om bidrag till verksamheter för medborgare från annat EU-land. Det har varit åtta ansökningar för vinter- respektive sommarlogi samt en ansökan för dagverksamhet. Det totala antalet ansökningar, inklusive de 99 förenings- och verksamhetsbidragen, är 132.

Socialnämnden, Äldrenämnden och Överförmyndarnämndens gemensamma funktionshinderråd 2013

Nils Duwähl, ordförande

DHR (De Handikappades Riksförbund)

Ulla Elfving Ekström, vice ordf.

HSO/IFS (Intresseförbundet för schizofreni)

Ledamöter

Sven Hallberg

ÅSS (Ångestföreningen i Stockholm)

Cecilia Murray Kalderén

HSO/FA (Föreningen Autism)

Gunnar Sandström

SRF (Synskadades Riksförbund Stockholm)

Ulrika Pohl Andersson

HSO/FUB (Föreningen för Utvecklingsstörda Barn, Ungdomar och Vuxna)

Håkan Jarmar

HSO/RSMH (Riksförbundet för Social och Mental Hälsa)

I enlighet med kommunstyrelsens beslut har socialnämnden under 2014 haft ett funktionshinderråd vars uppgift har varit att fungera som rådgivande organ för att bereda personer med funktionsnedsättning i Stockholm medinflytande och insyn. Funktionshinderrådet har bestått av sju ledamöter som utsetts av socialnämnden på förslag av handikapporganisationerna. Rådet har under året haft 11 sammanträden.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. Stockholm är en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Nämnden arbetar inom detta målområde med trygghetskapande insatser både stadsövergripande och med egen verksamhet. Det är viktigt att skapa förutsättningar för att stadsdelsnämnderna ska klara sitt uppdrag att ge stöd och skydd till utsatta personer. Inom nämndens egen verksamhet ger insatserna ökad trygghet till stockholmarna genom att tillhandahålla bland annat skyddade boenden och stödinsatser till våldsutsatta personer. Det förebyggande arbetet till exempel genom tillsyn på stadens restauranger medverkar till tryggheten i staden. Nämndens tillståndsgivning till restauranger och upphandlingar ger möjlighet till företagsetableringar.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Företag väljer att etablera sig i Stockholm framför andra städer i norra Europa

 Uppfylls helt

Nämnden bidrar till att uppfylla KF-målet genom att hålla en hög servicenivå till restaurangföretagen vid ansökningar om serveringstillstånd och ett kontinuerligt utvecklingsarbete för att öka servicenivån. Nämndens upphandlingsuppdrag skapar förutsättningar för företag att etablera verksamhet inom staden.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens	22,01 %	23,47 %	22 %	37 %	2014

Nämndmål:

Den som söker serveringstillstånd är nöjd med en effektiv, rättssäker och tydlig handläggning

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Kunderna är nöjda med den service nämndens tillståndsenhet erbjuder. Handläggningstiderna är så korta som möjligt med bibehållen kvalitet och rättssäkerhet.

Nämndens verksamhet

Under året har *Tillståndsenheten* fokuserat på att hitta interna samarbeten för att underlätta kunskapsöverföring och öppna diskussioner för att på så sätt öka rättssäkerheten och

likabehandlingen i de beslut som enheten fattar. Syftet är att kunderna ska bli professionellt bemötta och få en effektiv och rättsäker handläggning i sina ansökningar. Enheten har fått bra resultat i NKI-mätningarna (NKI - NöjdKundIndex) vilket inspirerar till fortsatt utvecklande av arbetsformer och effektivitet.

Genom att Kontaktcenter (KC) svarar i Tillståndsenhetens jourtelefon ökar tillgängligheten för kunderna, samtidigt som tid för handläggarna frigörs. KC har under året byggt upp sin kompetens när det gäller serveringstillstånd, handläggarna har bakjour och ringer upp sökande med förberedd och utförlig information inom några timmar i de frågor KC inte kan svara på.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Nöjd Kund-Index	71 %	69 %	72 %		2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2 Invånare i Stockholm är självförsörjande

 Uppfylls helt

Det stadsövergripande uppdraget medverkar till att ett ökat antal stockholmare kan försörja sig själva. Inom nämndens egen verksamhet medverkar insatserna till egen försörjning för brukare som inte är självförsörjande.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha	12 st	11 st	11 st	1600 st	VB 2014
  Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,04 %	0,04 %	0,05 %	2,0 %	VB 2014
  Andel vuxna som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,03 %	0,04 %	0,04 %	1,2 %	VB 2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att främja samordning, utveckling och en effektiv uppföljning av stadens arbetsmarknadsåtgärder. Arbetsmarknadsnämnden ska vara sammankallande för denna samverkan.	2014-01-01	2014-12-31	
 Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden utreda huruvida staden kan främja utvecklingen av sociala företag.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Arbetsföra stockholmare inom socialtjänstens område arbetar/studerar och försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att personer i behov av ekonomiskt bistånd får en korrekt handläggning. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Personer som söker ekonomiskt bistånd får rätt insats för att uppnå egen försörjning.

Stadsövergripande arbete

För staden som helhet har summan utbetalt ekonomiskt bistånd minskat med 0,9 procent mellan år 2013 och 2014. Totalt utbetalades 960,8 mnkr i bistånd i staden under helåret 2014. För stadsdelsnämndernas del har hälften minskat och hälften ökat. Mest minskade Norrmalm med 9,8 procent följt av Spånga-Tensta med 7,7 procent. Mest ökade Älvsjö med 5,9 procent samt Hägersten-Liljeholmen med 4,8 procent.

Under året fick totalt 15 964 hushåll ekonomiskt bistånd, med i genomsnitt 8 276 kr per månad. Antalet hushåll minskade därmed med 3,8 procent och medelbidraget ökade med 2,1 procent.

Av de vuxna biståndstagarna var 48 procent arbetslösa i november 2014, vilket motsvarade 5 032 personer. I ett 12-månadersperspektiv har antalet arbetslösa biståndstagare minskat med 518 personer.

Utvecklingsarbetet rörande samverkan mellan Jobbtorg och enheterna för ekonomiskt bistånd på stadsdelsförvaltningarna fortsatte med implementering av gemensamma kartläggningsmetoder för både initial och fördjupad bedömning. Båda instrumenten har från och med januari 2014 använts på samtliga stadsdelsförvaltningar och Jobbtorg. Uppföljning har skett i form av gemensamma nätverksmöten. Utbildningar har genomförts i hur motiverande samtal (MI) kan användas i arbetet med instrumenten. En kravspecifikation för Initial bedömnings införande i Sociala system, paraplysystemet, togs fram under sommaren i syfte att minska och förenkla administrationen.

Den arbetsgrupp som tillsatts för ”Lättillgänglig medborgarinformation om ekonomiskt bistånd” har genomfört en enkät, mätning av samtalsvolym, workshops tillsammans med stadsdelsförvaltningarna och slutligen en remiss till berörda förvaltningar avseende den konkreta utformningen av tjänsten. Utifrån den information som framkommit har ett slutligt förslag till genomförande tagits fram. Förvaltningen återkommer till nämnden om detta.

Hösten 2014 genomfördes en enkätundersökning inom ekonomiskt bistånd. 11 918 aktuella personer inom ekonomiskt bistånd fick en enkät. Enkätundersökningen visar överlag positiva resultat, exempelvis instämmer flertalet av klienterna i att kontakten med socialtjänsten varit positiv.

Förvaltningen samordnar stadens arbete med att förebygga och utreda felaktiga utbetalningar (FUT) av ekonomiskt bistånd. Stadsdelsförvaltningarna och socialförvaltningens enhet för hemlösa har lokala FUT-utredare. En översyn av FUT-arbetet genomfördes 2013-2014 i samråd med stadsdelsnämnderna, vilken visar på flera utvecklingsområden som presenterats för chefer och FUT-utredare. Förvaltningen medverkar i olika former av myndighetssamverkan kring felaktiga utbetalningar och bidragsbrott samt i ett nationellt FUT-nätverk mellan kommunerna.

Förvaltningen samordnar stadens budget- och skuldrådgivning och har under året ordnat nätverksmöten och chefsmöten. Medborgarna har möjlighet att få information om budget- och skuldrådgivning på stadens hemsida och via Guiderummet, som lanserades i januari. Guiderummet är en situationsanpassad klickguide som ska ge enklare rådgivning och information på webben. Guiderummet har haft cirka 1 000 besökare under året. Ett storstadsnätverk har initierats mellan Stockholm, Göteborg och Malmö för samverkan om budget- och skuldrådgivningsfrågor. En uppgradering av dokumentationssystemet Boss har gjorts och stadens rutiner för Boss och rutiner för gallring har reviderats.

Nämndens verksamhet

Enheten för hemlösa har som mål att 25 procent av dem som avslutas på enheten ska vara självförsörjande. Under 2014 har 29 procent (94 personer) av alla avslutade (totalt 370 personer) egen försörjning då kontakten med enheten upphör.

Genom inrättandet av en nybesöksgrupp har väntetiden till nybesök kortats och med utredningsinstrumentet "Initial bedömning" kan personer snabbt remitteras till Jobbtorg. Av de personer som varit aktuella på enbart försörjningsstödssektionen var 67 procent aktuella kortare tid än ett år och endast ett fåtal fem år eller mer.

Antalet ärenden har minskat under året och flera klienter har fått stadigvarande boende och därmed överförs till respektive stadsdelsförvaltning.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Erbjudna praktikplatser för personer med funktionsnedsättning (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5)	2014-01-01	2015-12-31	
 Minst två sommarjobb för ungdomar som anordnas i förvaltningen ska erbjudas ungdomar med funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5).	2014-01-01	2015-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3 Stockholms livsmiljö är hållbar

 Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till målet utifrån de möjligheter nämnden har att inom sin verksamhet värna en hållbar livsmiljö. Socialnämndens miljöhandlingsplan för 2014 bygger på stadens miljöprogram 2012-2015 och omfattar de delmål som berör nämndens ansvarsområde.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel dubbdäck	0 %	0 %	0 %	tas fram av nämnden/styrelsen	2014
  Andel ekologiska livsmedel i stadens egna verksamheter	20 %	12,55 %	20 %	20 %	VB 2014
  Andel elbilar	12 %	8,33 %	14 %	9 %	2014
  Andel miljöbilar i stadens bilflotta	100 %	100 %	100 %	100 %	VB 2014
  Andel miljöbränslen i stadens etanol- och biogasfordon	85,23 %	90,03 %	85 %	tas fram av nämnd/styrelse	VB 2014
  Andel relevanta upphandlingar av varor och tjänster där krav ställts på att miljö- och hälsofarliga ämnen inte ingår	0 %		0 %	tas fram av nämnd/styrelse	2014
Analys					
Inga upphandlingar enligt indikatorn har genomförts under 2014.					
  Elanvändning per kvadratmeter	33,3 kwh/kvm	33,9 kwh/kvm	33 kwh/kvm	33 kWh	2014
  Mängden matavfall som stadens verksamheter sorterar ut för biologisk behandling	100 %	78,6 %	90 %	45%	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar	2014-01-01	2014-06-30	

Nämndmål:

Nämnden bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden uppfyller målen för samtliga miljöindikatorer.

Nämndens verksamhet

Nämnden uppfyller i huvudsak målen för miljöindikatorerna.

Nämndens miljöhandlingsplan är grunden för förvaltningens miljöarbete. I miljöhandlingsplanen ingår även resepolicy för miljövänliga resor i tjänsten. Genom att verksamheterna regelbundet diskuterar och informerar om sitt miljöarbete till brukarna har

intresset och förståelsen för detta arbete ökat på många ställen. LSS-kolloverksamheterna ökade under året inköpen av ekologisk mat och uppnår målet med god marginal. Kolloverksamheternas miljöarbete, som förutom ekologisk mat även innefattar bland annat noggrann återvinning, tjänar som goda exempel för kollodeltagarna.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.6 Stockholmarna är nöjda med kultur- och idrottsmöjligheterna i Stockholm

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att samverka med idrotts- och stadsdelsnämnderna om utvecklingen av idrotts-, fritids- och kulturverksamhet för barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning.

Socialförvaltningen deltar i en samordningsgrupp för läktarvårdsfrågan.

Nämndmål:

Stockholmarna med funktionsnedsättning deltar på lika villkor i kultur- och idrottsaktiviteter

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholmarna med funktionsnedsättning deltar i kultur- och idrottsaktiviteter.

Stadsövergripande arbete

Socialnämnden stödjer flera föreningar vars målgrupper är personer med funktionsnedsättningar. Bidraget ska möjliggöra att medlemmarna kan erbjudas aktiviteter och kamratstöd. I den övriga bidragsgivningen följer förvaltningen upp att verksamheten inkluderar personer med funktionsnedsättning.

Nämndens verksamhet

Under året har sammanlagt 558 personer varit på *LSS-kollo* (jämfört med 619 personer 2013). Av dem var 235 flickor/kvinnor och 323 pojkar/män. Alla kollogårdar, åtta i egen regi och åtta som bedrivs på entreprenad, har haft välfungerande verksamheter. Kollovistelserna har uppskattats av såväl deltagare som anhöriga, något som framkommer vid analys av svaren på deltagarenkäter samt i telefonsamtal med anhöriga och kolloföreståndare.

Beläggningen uppgick under sommaren till 90 procent. Att beläggningen inte var högre beror på tre inställda perioder till följd av för få sökande. En trend under några år har varit att färre anhöriga vill lämna över ansvaret för de yngre barnen, mellan 7 och 15 år, till någon utanför familjen och detta blev än tydligare i år. Söktrycket till platser för äldre deltagare är fortsatt högt varför behovet av kolloplatser för olika åldersgrupper kommer att analyseras ytterligare inför planeringen för 2015. Några deltagare lämnade också återbud bara någon dag före

kollostart. Ofta kan någon reserv hoppa in med kort varsel men inte alltid. Arbetet med att träffa deltagarna och deras anhöriga i god tid innan kollovistelsen för att informera har lett till färre sena återbud. Detta arbete fortsätter och utvecklas för att bättre fånga upp och åtgärda eventuell otrygghet hos ungdomarna och deras anhöriga.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra fokusgrupper med deltagare och anhöriga på LSS-kollo (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 2)	2014-01-01	2014-12-31	
Analys LSS-kollo har inte genomfört fokusgrupper i dess rätta bemärkelse. De senaste två åren har verksamheten istället utvecklat arbetet med att verksamhetsledare och kolloföreståndare i ett tidigt skede träffar de sökande och eventuellt anhöriga. Vid träffarna går man igenom ansökan och förväntningar inför vistelsen diskuteras. Då både deltagare och anhöriga är mer förberedda har avhoppet minskat.			

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.7 Stockholm upplevs som en trygg, säker och ren stad

 Uppfylls helt

Nämnden bidrar till arbetet att öka tryggheten i staden genom stadsövergripande arbete och egen verksamhet för att ge våldsutsatta i nära relationer stöd och skydd. Arbetet med att höja medvetenheten och kunskaperna om våld i nära relationer inom stadens verksamheter fortlöper. En viktig del i insatserna mot våld i nära relationer är att uppmärksamma våld i en hedersrelaterad kontext. Nämnden tillhandahåller skyddade boenden och medverkar till stöd till våldsutsatta personer i rättsprocessen. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser, RSA, utvecklas löpande. Förvaltningens krishanteringsförmåga är god och Stockholms stad socialjour deltar i arbetet med att ytterligare tydliggöra roller, ansvar och kommunikationsvägar. Förvaltningsledningen och Socialjouren genomförde under hösten 2014 en krisledningsövning.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för RSA	100 %	100 %	100 %	100 %	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i stadens verksamheter.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Personer som utsatts för våld i nära relationer lever ett liv utan våld

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Kvinnofridsprogrammet – mot våld i nära relationer - samt riktlinjer inom området implementeras. Socialtjänsten arbetar effektivt för att våldutsatta i nära relationer och deras barn ska känna sig trygga med de insatser staden erbjuder. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Personer som utsatts för hot och våld i nära relationer får skydd och stöd i den akuta situationen och stöd till ett liv utan våld.

Stadsövergripande arbete

I mars antog kommunfullmäktige de riktlinjer som förvaltningen har tagit fram för att stödja socialtjänstens arbete i handläggningen av ärenden som rör personer som utsatts för våld eller utövat våld i nära relation. Utbildningar i de nya riktlinjerna genomfördes under våren.

En kartläggning har genomförts av stadsdelsförvaltningarnas arbete med ärenden som handlar om våld i nära relationer. Samtliga stadsdelsförvaltningar har stödinsatser till framför allt våldsutsatta kvinnor. Samtliga stadsdelsförvaltningar kan erbjuda Trappansamtal till våldsutsatta barn. Trappansamtal är en modell för krissamtal med barn som upplevt våld i sin familj.

Skyddade boenden utgör en viktig insats för kvinnor som utsatts för våld. En inventering i april 2014 visar att under 2013 gjorde stadsdelsförvaltningarna 366 placeringar av kvinnor, 265 barn var medföljande.

Förvaltningen medverkar i läns- och nationsövergripande nätverk tillsammans med forskare och praktiker för att sprida och utvärdera och evidensbasera metoden/förhållningssättet Signs of Safety. Metoden innehåller konkreta verktyg för att prata med barn och föräldrar om våldet, göra barns och ungas nätverk delaktiga i skyddet för dem samtidigt som deras skydd och säkerhet är i fokus.

Nämndens verksamhet

Socialtjänstavdelningen tillhandahåller skyddade boenden och medverkar till stöd till våldsutsatta kvinnor i rättsprocessen. Att också uppmärksamma våld i en hedersrelaterad kontext är en viktig del i insatserna mot våld i nära relationer. Samtliga verksamheter uppnår sina mål under perioden.

Under 2014 har 71 kvinnor med totalt 63 barn bedömts av *Stockholms stad socialjour* ha behov av skyddat boende. Tre avvikelserapporter finns rapporterade. Vid dessa tillfällen har kvinna med medföljande barn placerats på hotell. Anledningen till hotellplacering har varit att det saknats plats på skyddade boenden för kvinnor med barn. I de aktuella fallen hade kvinnorna två respektive tre barn.

Enheten för hemlösa har fortsatt arbetet med att upptäcka våld i nära relationer under året. Förstärkning av arbetet har skett bland annat genom att skapa relationsvårdsteam med

representanter från varje sektion. Enheten arbetar med checklistor för att säkra att tecken på förekomst av våld i nära relationer uppmärksammas tydligare i samtalen. Under året har inga kvinnor eller män sökt, eller bedömts och erbjudits, skyddat boende.

Stockholms stads skyddade boende *Kriscentrum för kvinnor och barn* är med sina 18 lägenheter Sveriges största skyddade boende. Verksamheten tog under 2014 emot 152 placeringar av kvinnor både från staden och från andra kommuner. Av dessa kvinnor hade 101 medföljande barn. Sammanlagt 183 barn har bott på Kriscentrum tillsammans med sina mödrar. Hälften av kvinnorna med barn har bott kortare tid än en vecka. De korta placeringstiderna har betydelse för verksamhetens arbetssätt och arbetsmetoder och under 2015 kommer detta närmare att analyseras.

I februari flyttade verksamheten tillbaka till sina ursprungliga lokaler efter att under ett år ha varit evakuerade på grund av miljöproblem. Då kunde också verksamheten med egen skolundervisning via utbildningsförvaltningen komma igång. Tre lärare/specialpedagoger bedriver undervisning på Kriscentrum för de barn som inte kan gå kvar i ordinarie hemskola.

Två utvecklingsprojekt inom Kriscentrum som pågått under tre år avslutas i samband med årsskiftet; 2014/2015. Projekt Support har riktat sig till barn med aggressivt beteende och Projekt risk- och säkerhetsbedömningar avseende barn. Projekten utvärderas och materialet sammanställs under första kvartalet 2015.

Samarbetet med Stadsbiblioteket fortsätter vilket innebär att de varannan månad förser Kriscentrum med barnböcker för utlåning inom verksamheten.

Relationsvåldscentrum, RVC Västerort, har under perioden fått 317 förfrågningar varav 127 har aktualiserats, varav fem män. Från och med september 2014 ingår RVC i en samtalsmottagning tillsammans med Kruton skyddat boende och Kriscentrums samtalsmottagning. Den nya samordnade samtalsmottagningen har bland annat i uppdrag att utveckla arbetet med män som är utsatta för våld i nära relationer, såväl i hetero- som i hbt-relationer. Likaså män som är utsatta för hedersrelaterat våld kommer att uppmärksammas och kunna tas emot bättre.

Under 2014 var sammanlagt 34 unga kvinnor inskrivna på *Krutons skyddade boende*, (åtta platser) och sju i någon av skyddslägenheterna varav fem pojkar/unga män. Det är något färre placeringar på boendet jämfört med året innan, 70 procents beläggning. Två förfrågningar om placering i skyddslägenhet har inte kunnat tillgodoses på grund av platsbrist. Verksamheten har haft åtta kontaktmannauppdrag i öppenvård och totalt har knappt 30 hot- och riskbedömningar genomförts under året. De som varit inskrivna i skyddat boende och i öppenvård har fått kunskap om sitt skyddsbehov samt fått sitt skyddsbehov utrett och bedömt. Uppdragsgivaren har fått förslag på insatser. Majoriteten av placeringarna i det skyddade boendet gjordes av stadsdelsförvaltningarna i Stockholms stad. När det gäller öppenvårdskontaktarna är det främst kranskommunerna som använder den tjänsten.

Origo, ett myndighetsgemensamt resurscentrum mot hedersrelaterat förtryck och våld öppnade i februari 2013. Verksamheten tar emot unga kvinnor och män för samtal. Vidare erbjuder medarbetarna föreläsningar och är i övrigt en plattform dit yrkesverksamma, från myndigheter och frivilligorganisationer som arbetar med målgruppen, kan vända sig. Under 2014 har Origo utvärderats av en extern konsult. Resultatet av utvärderingen visar sammanfattningsvis att olika målgrupper som varit i kontakt med Origo har stort förtroende för verksamheten samt att de upplever att de har fått stöd och vägledning. Origo arbetar

ändamålsenligt enligt avtal och fyller ett stort behov i länet. Verksamheten gör stor nytta för såväl utsatta ungdomar som yrkesverksamma som möter dessa ungdomar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel inskrivna i skyddat boende som upplever att de är rustade att kunna skydda sig själva vid utflyttning/avslutad kontakt (Kriscentrum för kvinnor, Kruton, Eurenii Minne).	100 %		100 %		VB 2014

Nämndmål:

Stockholmare är trygga och säkra i staden

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Programmet för kvinnofrid - mot våld i nära relationer 2012-2014 används i det lokala arbetet med att förebygga våld i nära relationer. Det brottsförebyggande programmet, STAN-programmet, stockholmsevenkäten och trygghetsmätningen används i det lokala drog- och brottsförebyggande arbetet. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Krisberedskapen fungerar när den behövs.

Stadsövergripande arbete

Samverkan med stadsledningskontoret om de trygghetskapande frågorna har fortsatt i enlighet med tidigare beslutade riktlinjer för arbetet. Under året har den tredje Trygghetsmätningen genomförts. Resultaten visade på en fortsatt positiv trend. Generellt upplever allt färre stockholmare otrygghet, samtidigt som en lika stor andel utsatts för brott år 2008 som år 2014.

I oktober år 2014 arrangerades en Trygghetskonferens med den fysiska miljön som genomgående tema, vilket också var temat för årets Trygghetspris. Priset kom att delas av tre verksamheter i syfte att ytterligare öka samverkan i stadsdelsförvaltningen Spånga-Tensta. De prisbelönade verksamheterna var Tensta sim- och idrottshall, Somaliska föräldrar- och modersmålsföreningen samt samverkansformen Södra och Norra Järva. Motiveringen till att dessa tre bidragen delar priset är att verksamheterna kompletterar varandra i det trygghetskapande arbetet och skapar därmed en helhet i stadsdelsområdena Tensta och Hjulsta.

År 2014 har 1 388 tillsynsbesök genomförts vid stadens totalt 1 079 försäljningsställen av folköl och tobak. Vissa stadsdelsförvaltningar gjort mer än ett besök medan andra inte nått upp till stadens riktlinjer om att alla försäljningsställen ska få minst ett besök per år.

Kommunfullmäktige beslutade om nya riktlinjer för tillsynen i maj 2014. Då beslutades även att kontrollbesök av receptfria läkemedel ska ske vart tredje år i stället för varje år. År 2014 genomfördes 214 kontrollbesök av totalt 465 försäljningsställen med läkemedel. Beslut om nya tillsynsavgifter från 1 januari 2015 har också fattats.

Sociala insatsgrupper

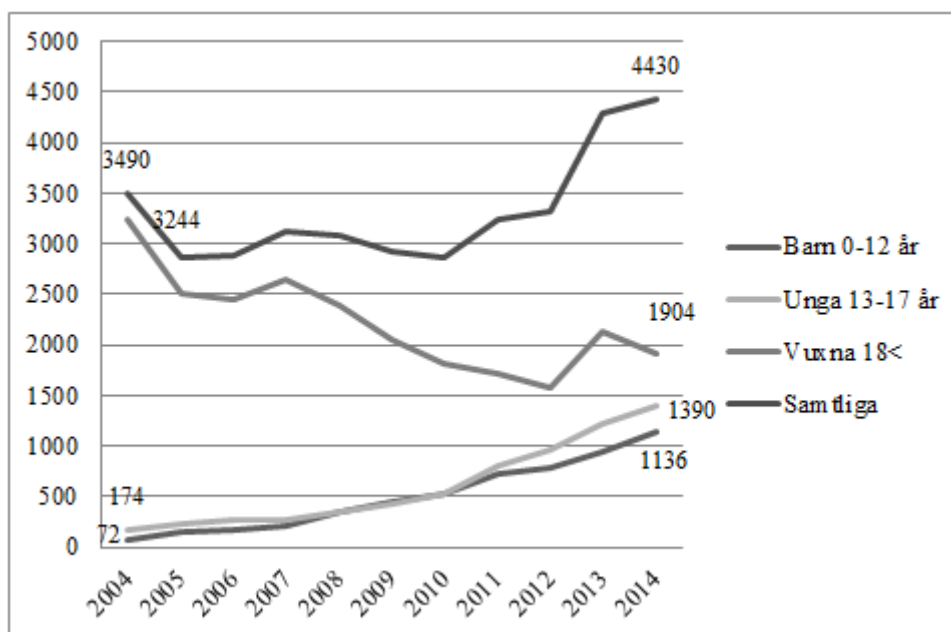
Socialförvaltningen har under året stöttat utvecklingen av sociala insatsgrupper för både unga upp till 19 år och för unga vuxna (20-29 år). Det finns idag sociala insatsgrupper för unga vid 13 stadsdelsförvaltningar. Under året har 74 ungdomar deltagit i dessa. Ersta Sköndal Högskola genomför en utvärdering av insatsgrupperna, som beräknas presenteras under 2015.

Under året har socialnämnden fördelat bidrag till utvecklingen av sociala insatsgrupper för åldersgruppen 20-29 år till stadsdelsförvaltningarna i Hägersten-Liljeholmen, Skarpnäck, Farsta, Vällingby, Rinkeby-Kista och Spånga-Tensta. Stockholms universitet har i uppdrag att utvärdera insatsgrupperna och resultatet ska presenteras vid utgången av år 2016. En delrapport har lämnats under året. Socialförvaltningen stödjer insatsgruppernas arbete genom nätverksmöten och kompetensutveckling.

Nämndens verksamhet

Socialt arbete på jourtid

Under 2014 har Socialjouren totalt arbetat och dokumenterat i 6 666 ärenden jämfört med 6 224 ärenden under 2013. 4 430 av dem är nyregistrerade ärenden på Socialjouren och i dessa ser åldersfördelningen ut som följer; 1 136 barn 0-12 år, 1 390 unga 13-17 år, 1 904 vuxna 18<.

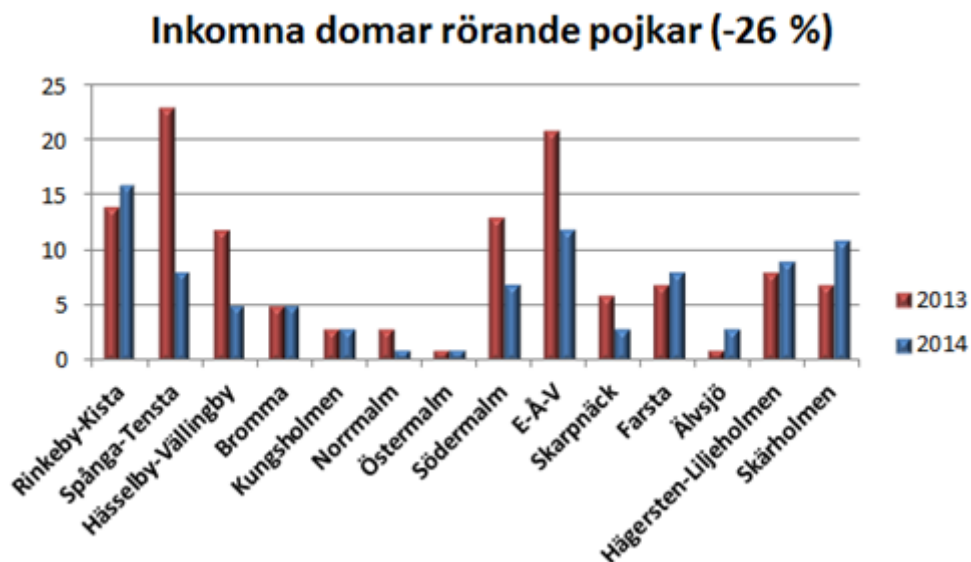

Krisberedskap

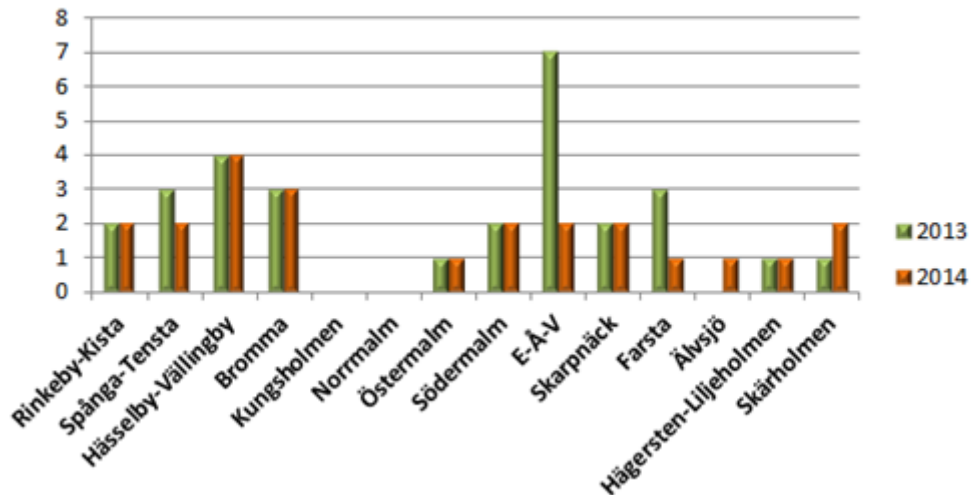
Stockholms stad socialjour har under 2014 tagit emot åtta larm från stadens Tjänsteman I Beredskap (TIB). Socialjouren har kunnat svara och agera på samtliga på ett tillfredsställande sätt.

Framtid Stockholm/Stockholms ungdomstjänst

Stockholms ungdomstjänst har under 2014 tagit emot 113 domar från stadsdelsförvaltningarna, att jämföra med 163 domar året innan. Orsaker till det minskade antalet domar har diskuterats på samrådsmöten med tingsrätten, åklagarkammaren, lokala polismyndigheten, advokatsamfundet samt stadsdelsförvaltningarna men anledningen är inte klarlagd. Under året avslutades 81 ungdomstjänstdomar efter att ha genomförts i sin helhet och ungdomen har genomgått en serie samtal med socialsekreterare på Stockholms ungdomstjänst och arbetat alla sina timmar. Såväl ungdomarna själva som deras vårdnadshavare uppger att de tycker att insatsen varit till nytta.

Inkomna domar rörande flickor (-21 %)

Misshandelsbrott är fortsatt det vanligaste domskälet även om antalet misshandelsdomar de senaste tre åren har minskat från 58 till 40 domar (- 31 procent). I Stockholmsenkäten framgår att antalet ungdomar som tas av polis för brottslighet kraftigt minskat mellan 2012 och 2014 års undersökningar. Det minskade antalet domar medför att medarbetarna kan förstärka runt andra uppdrag inom Framtid Stockholm, dels som kvalificerad kontaktperson dels inom ABC föräldrautbildningar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av de ungdomar som begått brott respektive de brottsutsatta som känner minskade negativa konsekvenser av brott efter medling (Stödcentrum för unga brottsoffer och medling)	82 %	87 %	80 %		VB 2014
Andel ungdomar som ska ha fullföljt sin ungdomstjänst.	86 %	88 %	86 %		VB 2014
Andel ungdomar som ska ha genomfört insatsen SKKP. (Kvalificerad kontaktperson)	78 %	78 %	78 %		VB 2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Fortsätta stödja stadsdelsförvaltningarnas arbete med de sociala insatsgrupper som byggts upp under 2013	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Funktionsnedsattas trygghet ska särskilt uppmärksammas i trygghetsundersökningen. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stockholmare och besökare är trygga i stadens krogmiljöer

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Förebyggande arbete och tillsynsarbete leder till god ordning i krogmiljöerna.

Nämndens verksamhet

Polisens statistik visar att våld och misshandel på allmän plats minskar, vilket stämmer överens med förvaltningens intryck att det inte föreligger några stora brister med överservering på serveringsställena i Stockholm. Genom dialog och utbildning mellan *Tillståndsenheten* och tillståndshavarna i Stockholm arbetar vi förebyggande med att problem uppstår och att brister undviks. Tillståndsenheten återkopplar vid tillsyn till serveringsansvarig eller tillståndshavaren om det finns något att anmärka på. I många fall gäller anmärkningar mindre allvarliga brister som oftast kan åtgärdas genom kommunikation på plats. Antalet anmärkningar vid tillståndsbesöken har minskat till 5,5 procent under 2014 från 5,7 procent under 2013.

KF:s inriktningsmål:

2. Kvalitet och valfrihet utvecklas och förbättras

Med fokus på utveckling av kunskap och kompetens och med allt mer evidensbaserade metoder och arbetsätt arbetar nämnden för att stockholmare och brukare ska ha goda förutsättningar att få det stöd och den service man efterfrågar.

Genom förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete sker kvalitetssäkring av nämndens egna verksamheter. Förvaltningen följer upp upphandlade verksamheter. Fokus i uppföljningen ligger på resultat för brukarna genom att tillhandahålla rätt insatser.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1 Stockholmarna upplever att de erbjuds valfrihet och mångfald

● Uppfylls helt

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att följa aktivitetsplanen för upphandling och konkurrens. Nämnden upphandlar på uppdrag av kommunfullmäktige verksamhet enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) och genomför stadsövergripande upphandlingar enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) på uppdrag av stadsdelsnämnderna. Ideella föreningar är betydelsefulla samarbetspartners som alternativ eller komplement till nämndens insatser.

Nämndmål:

Stockholmare kan välja mellan verksamheter av god kvalitet

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämnden genomför upphandlingar enligt aktivitetsplanen och följer systematiskt upp tecknade avtal. Upphandlade verksamheter tillhandahåller insatser av god kvalitet.

Upphandling och valfrihet

Socialnämnden har ett stort upphandlingsåtagande. Åtagandet avser upphandling av varor och tjänster till de egna verksamheterna, upphandling i konkurrens av socialnämndens verksamheter, upphandling på uppdrag av stadsdelsnämnderna samt upphandlingar på uppdrag av kommunfullmäktige.

Nämnden har under 2014 följt aktivitetsplanen för upphandling och konkurrens fränsett några få ändringar. Den planerade upphandlingen av Revisorstjänster och utbildningstjänster till sektionen för organisations- och föreningsstöd samt upphandling av konferenslokaler har inte genomförts på grund av att behovet täcks av centralt upphandlade leverantörer av liknande tjänster.

2014 års upphandling av vård- och omsorgsboendet Gamlebo har genom beslut i socialnämnden avbrutits och beslut i upphandlingen av omvårdnadshemmet Ljungbacken har skjutits fram till i början av 2015.

Övriga upphandlingar under 2014 som genomförts enligt lag om offentlig upphandling är:

- Entreprenad drift av Stockholms stads ledsagarservice.
- Entreprenad drift av alkohol- och narkotikarådgivning
- Entreprenad drift av akut- och korttidsplatser för hemlösa män med missbruks- och/eller psykiska funktionsnedsättningar.
- Entreprenad drift av personliga ombud för hemlösa med psykiska funktionsnedsättningar.

Upphandlingar som genomförts under 2014 enligt lag om valfrihetssystem är:

- Ledsagarservice och avlösarservice enligt socialtjänstlagen (SoL) och lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).
- Familjerådgivning enligt SoL.
- Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS.
- Bostad med särskild service för barn och unga enligt LSS.
- Bostad med särskild service för vuxna enligt LSS.
- Boendestöd enligt SoL inom socialpsykiatri.
- Daglig verksamhet enligt LSS.
- Sysselsättning enligt SoL inom socialpsykiatri.
- Särskilt boende enligt SoL (gruppboende, serviceboende) inom socialpsykiatri.
- Stödboende enligt SoL inom socialpsykiatri.

Vid årets slut var 281 verksamheter godkända inom valfrihetssystemet varav 20 utförare inom familjerådgivningen inkluderat den kommunala familjerådgivningen.

I övrigt har arbetet med planerade upphandlingar fortskridit enligt aktivitetsplanen.

Uppföljning

Genom en omorganisation inom förvaltningen under början av 2014 hör numer funktionen verksamhetscontroller till *Jurist- och upphandlingsenheten*. Nämnden har ansvar för cirka 450 avtal, upphandlade enligt lag om offentlig upphandling (LOU) eller lag om valfrihetssystem (LOV). Nämnden följer årligen upp avtalen genom ett urval platsbesök samt enkäter till utförare. Uppföljning sker även genom kontinuerlig bevakning av samtliga upphandlade företag och organisationer genom kreditbevakning. Den individuella uppföljningen sker alltid genom placerande nämnd.

Socialnämnden har ett övergripande och samordnande ansvar för uppföljning av godkända verksamheter inom valfrihetssystemet. Uppföljningarna av dessa verksamheter genomförs tillsammans med stadsdelsnämnderna. Målet med samordningsansvaret är att arbeta för en likartad, kvalitativ uppföljning över hela staden. Förvaltningen har fortsatt sitt arbete under 2014 med att säkerställa detta genom erfarenhetsutbyte på nätverksmöten, omvärldsbevakning samt revidering och vidareutveckling av tillämpningsanvisningar och mallar.

Under 2014 har stadsdelsförvaltningarna genomfört 70 uppföljningar av godkända verksamheter inom LOV och socialförvaltningen har genomfört totalt 84 uppföljningar inom både LOV och LOU. Det ökade antalet platsbesök som förvaltningen har genomfört under året har varit möjligt på grund av extra resurser i form av en tidsbegränsad anställning.

Förvaltningen har under året genomfört ett omfattande arbete med att se till att informationen på Jämför Service är uppdaterad och korrekt för att underlätta för stockholmarna att välja utförare av den beviljade insatsen.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) granskar i sin tillsynsverksamhet nämndens verksamheter. Förvaltningen tar aktivt del av IVO:s beslut och anmäler dessa till nämnden.

Nämndens verksamhet

Förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete bidrar till att säkra kvaliteten i nämndens egna verksamheter. Förvaltningen följer också upphandlade verksamheter genom regelbundna möten samt planerade och oannonserade besök.

Nämndens *familjerådgivning* som bedrivs i egen regi fortsätter att redovisa goda resultat och uppfyller målen. Inflödet av nya ärenden har varit högt och motsvarat tillgängliga nybesökstider. Familjerådgivningen har under året tagit emot drygt 3 300 personer (1 660 ärenden). Drygt 40 procent av besökarna bor i innerstaden och 14 procent är utlandsfödda. Den allra största gruppen besökare är mellan 30 år och 39 år. Medelväntetiden till första erbjudna samtal har under året varit lite drygt en dag vilket är klart under den stipulerade väntetiden på högst 14 dagar. Familjerådgivningen träffar många samkönade par och verksamheten är sedan maj 2014 HBT-certifierad enligt RFSL:s krav (RFSL - Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoners och queeras rättigheter).

Den årliga brukarundersökningen genomfördes under en fyraveckorsperiod i april-maj, då en enkät utdelades till samtliga besökare (svarsfrekvens 99 procent). Resultaten bearbetas separat för män och kvinnor. Av besökarna anser 84 procent att insatsen i hög grad varit till hjälp för de svårigheter man sökt för och årsmålet har med god marginal uppnåtts (70 procent). Under 2014 fortsatte familjerådgivningen i samarbete med BRIS (Barnens Rätt I Samhället) att erbjuda parallella stödgrupper för separerade föräldrar och deras barn. Föräldrarna har känt sig stärkta i föräldraskapet och barnen har upplevt att de fått bra stöd i barngrupperna och gruppverksamheten kommer att fortsätta under 2015.

Andelen samarbetsamtal fortsätter att öka och utgjorde 18 procent av den totala samtalsvolymen under året (13 procent förväntades i verksamhetsplanen). När det gäller föräldrar som sökt hjälp med samarbetsamtal har årsmålet 70 procent nöjda i stort sett uppnåtts. En allmän tendens i samhället är att lösa konflikter kring vårdnad och barn genom samtal i stället för tvist i domstol och fler rekommenderas idag att söka hjälp med föräldrasamarbetet hos Familjerådgivningen än tidigare. Detta har troligen medfört att fler föräldrar med svåra problem och med en högre konfliktnivå än tidigare kommit till Familjerådgivningen och att detta påverkat resultatet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Ställa adekvata tillgänglighetskrav vid upphandling av varor och tjänster (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1)	2014-01-01	2015-12-31	

Nämndmål:

Stockholmare får kompletterande verksamhet från den idéburna sektorn

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stockholmarna är nöjda med de verksamheter som den idéburna sektorn erbjuder.

Nämndens verksamhet

Organisations- och föreningsutskottet har under 2014 behandlat totalt 132 ansökningar och beviljat följande:

- 17 547 000 kr i föreningsbidrag till 45 föreningar
- 69 236 000 kr i verksamhetsbidrag till 55 verksamheter
- 4 810 000 kr i projektbidrag och start- och introduktionsbidrag
- 7 702 000 kr till verksamheter för EU-medborgare, som drivs av ideella föreningar
- 1 000 000 kr för ideella organisationernas intressepolitiska arbete.

Det totala bidraget för år 2014 uppgår till 100,3 mnkr, en ökning med 3,7 mnkr jämfört med 96,6 mnkr för år 2013. Ersättningen till Stiftelsen Hotellhem (SHIS) är inte inräknad i dessa uppgifter. Fördelningen av medlen mellan socialtjänstens olika verksamhetsområden är enligt följande.

Föreningar och verksamheter som riktar sig till vuxna:

Härbärgen	ca 30 mnkr
Missbruksverksamhet	ca 15 mnkr
Funktionsnedsättning	ca 19 mnkr
Kvinno- och mansjourer	ca 10 mnkr
Brottsofferstöd	ca 2 mnkr
Övrig individ - och familjeomsorg	ca 7 mnkr

Föreningar och verksamhet som riktar sig till barn- och ungdom:

Stödverksamhet till barn och föräldrar	Ca 10 mnkr
Verksamhet till barn- och ungdom (Fryshuset)	Ca 9 mnkr

Utöver ovanstående har socialnämnden fördelat statliga utvecklingsmedel för hivpreventivt arbete. 2014 förmedlades till ideella organisationer 7 750 000 kr.

Förvaltningen har under året haft nätverksmöten med dagverksamheter för hemlösa samt med kamratstödande verksamheter inom missbruk. Vid sidan av de nätverksmöten som organisations- och föreningsstöd ordnar finns det även andra mötesformer mellan förvaltningen och ideella verksamheter.

Förvaltningen har genomfört minst ett uppföljningsmöte med samtliga föreningar som har förenings- och verksamhetsbidrag. De föreningar som har projektbidrag har följts upp ett flertal gånger under året, eftersom verksamheten ofta är i en uppbyggnadsfas.

I dagsläget ingår 74 organisationer i den överenskommelse mellan Stockholms stad och den

idéburna sektorn som kommunfullmäktige beslutade om 2012. Under 2014 har bland annat en uppföljningskonferens och arbetsgruppsmöten anordnats. Under året har även större ämnesbaserade arrangemang genomförts inom områdena som rör våld i nära relation, hemlöshet och EU-medborgare.

Förvaltningen har nyligen gjort en översyn av ärendeprocessen inom organisations- och föreningsstöd och står inför ett kommande förändringsarbete. Förvaltningen har även genomfört två workshops med idéburna sektorn för att tillsammans arbeta fram förslag på hur en optimal ärendeprocess skulle kunna se ut.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3 Stockholmarna upplever att de får god service och omsorg

◆ Uppfylls delvis

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att ansvara för stadsövergripande frågor inom individ- och familjeomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Nämnden svarar för olika insatser inom familjevård och adoption. På beställning av framför allt stadsdelsnämnderna tillhandahåller nämnden vårdutbud för barn, ungdomar och familjer samt vårdutbud och stödboende för vuxna missbrukare. Nämnden svarar också för rådgivning, stöd- och jourinsatser till stockholmarna. Nämnden kompletterar stadsdelsnämndernas uppsökande arbete riktat till såväl ungdomar som vuxna. Nämnden arbetar med att öka tillgängligheten till verksamheten via internet. Nämnden bedömer att målen i huvudsak uppnås.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Andel barn och ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak (IoF)	84 %		90 %	90 %	2014
● Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol (IoF)	55 %		48 %	48 %	2014
◆ Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika (IoF)	89 %		90 %	90 %	2014
◆ Andelen försökslägenheter som övergått till eget kontrakt relaterat till totala antalet försökslägenheter i nämnden	19 %	27 %	20 %	20 %	2014
— Antal hemlösa			2 850 st	tas fram av nämnden	2014
Analys					
Analys pågår av resultatet av den hemlöshetsräkning som genomfördes 25 september 2014 och kommer att presenteras under våren 2015.					

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Socialnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utreda sammanhållen organisation för öppenvårdsinsatser för barn och unga	2014-01-01	2014-12-31	
Analys Resultatet av utredningen presenteras under våren 2015.			
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera reviderade riktlinjer för familjehemsvård.	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna implementera stadens hemlöshetsstrategi.	2014-01-01	2014-12-31	
Analys Arbetet fortsätter under 2015.			
✓ Socialnämnden ska tillsammans med stadsdelsnämnderna utveckla formerna för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Socialnämnden ska arbeta fram rutiner kring hantering och bemötande av barn- och ungdomsprostitution	2014-01-01	2014-12-31	
🕒 Socialnämnden ska utforma och genomföra bas- och specialistutbildningsinsatser inom verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg samt stöd och service till personer med funktionsnedsättning under en tvåårsperiod.	2014-01-01	2015-12-31	
✓ Socialnämnden ska utveckla formerna för uppföljning av LOV-avtal i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i staden.	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Socialnämnden ska utöka antalet platser i projekt Vinternatt	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stockholmarna erhåller en likvärdig och rättssäker socialtjänst med god kvalitet oavsett var i staden de bor

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar utifrån en evidensbaserad praktik samt stadens styrdokument så att stockholmarna får likvärdigt stöd och likvärdiga insatser. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Handläggarna arbetar utifrån lagstiftning och styrdokument så att stockholmarna får likvärdiga insatser.

Stadsövergripande arbete

Nämnden har ett övergripande och samordnande ansvar för socialtjänsten i staden. Nämnden medverkar till att stadens medborgare behandlas på ett likartat sätt och får samma kvalitet och service oavsett var i staden de bor. Nämndens arbete består bland annat i att utfärda styrdokument och riktlinjer, göra uppföljningar av socialtjänstens insatser samt att genomföra utbildningar och seminarier.

Nya riktlinjer för socialtjänstens handläggning av ärenden som handlar om våld i nära relationer antogs av kommunfullmäktige i mars. Ett flertal riktlinjer har reviderats under året:

- Riktlinjer för handläggning av barn- och ungdomsärenden
- Riktlinjer för ärendehantering avseende hemlösa personer mellan kommunerna i Stockholms län
- Riktlinjer gällande handläggning av LVM (lagen om vård av missbrukare i vissa fall)

Följande utbildningar/seminarier/föreläsningar har genomförts under 2014. Sammanlagt har cirka 7 800 personer deltagit i olika utbildningsinsatser som anordnats av avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Utöver dessa har också omfattande utbildningar genomförts inom det länsgemensamma Forum Carpe (se nedan).

Verksamhetsområde	Antal deltagare
Barn och ungdom	
Lokalt BUS-arbete (Barn och Ungdomar i behov av särskilt stöd)	1330
Kompetenshöjning inom ramen för SkolFam	95
ParaDifo BoU	170
Riktlinjer BoU	130
Seminarium och kunskapsutbyte Umgängesstöd	60
Familjevårdens dag	90
Barn i familjehem – umgänge utifrån barns behov och bästa	140
Handledarutbildning , familjehemsinspektörer	52
Riktlinjer familjehemsvård	80
Barnperspektiv i handläggning	70
Ledningsprogrammet för barn- och ungdomsvården	360
Föreläsningar om fallbeskrivningar i en evidensbaserad praktik	320
Seminarier, om evidensbaserad praktik med fokus på de olika teman i fallbeskrivningar	60
Seminarium "Barn och föräldrastöd"	56
Lokalt BUS-arbete (Barn och Ungdomar i behov av särskilt Stöd)	80
Kompetenshöjning inom ramen för SkolFam	70
BBIC (Barns Behov I Centrum)	48
Våld i nära relationer	
Riktlinjer, handläggning av ärenden som rör våld i	110

Verksamhetsområde	Antal deltagare
nära relationer	
MI i arbetet mot våld i nära relationer (motiverande samtal)	50
Socialpsykiatri	
Psykiatri av idag	250
DUR för nyanställda (Dokumentation, Utredning, Resultat)	40
Resursmätning	40
Uppföljning av mål och delmål	40
Samverkan med landstinget kring samordnad individuell plan	70
MI grundkurs	24
Mätningar av utbildningars effekt	12
Neuropsykiatrisk grundkurs	150
Case Manager	48
Information från ALFA i samverkan med Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Stockholms universitet och komvux	50
Information om IPS-metoden (IPS - Individual Placement and Support)	10
Studiecirkel "Min egen makt"	8
Funktionsnedsättning	
KBH (Kommunalt Bostadstillägg för Handikappade)	44
Avgifter	77
Personlig assistans till barn, grundutbildning	46
Personlig assistans till barn, fördjupning	71
Personlig assistans till barn, lika-bedömning (fallbeskrivning)	45
Personlig assistans till vuxna, likabedömning (fallbeskrivning)	47
Riktlinjer för handläggning inom FH	33
DUR FH	61
Utbildning för stadens FH-råd i samarbete med HSO (Handikappföreningarnas SamarbetsOrgan)	120
MI basutbildning	84
Om samverkan med Af och Fk för att skapa vägar till arbete	46
Nytt system för beställning och systematisk individuppföljning,	410
Workshop med arbetsmarknadsförvaltningen om till vägar till arbete	46

Verksamhetsområde	Antal deltagare
Missbruk och beroende, hemlöshet	
Dopingjouren	15
ParaDifo, externa utförare	100
ParaDifo, interna utförare	90
Konferens med tema "Det ofödda barnet"	280
Riktlinjer missbruk och beroende	122
Konferens om kriminella avhoppare	220
Riktlinjer försöks- och träningslägenheter	70
Riktlinjer LVM	150
Rådslaget	180
Inspirationsdag vråkningsförebyggande arbete	150
Frukostseminarium med Kriminalvården om våld i nära relationer	30
MI utbildning handledning för Bostad först	56
Addiction Severity Index (ASI)	30
Ekonomiskt bistånd	
Utbildning för nyanställda	20
Introduktion i bedömningsinstrumenten, två tillfällen	50
MI kopplat till bedömningsinstrumenten	30
Föreläsning om ersättningstalan från Förvaltningsrätten	13
Två temadagar "utreda ersättningstalan"	14
Nationell FUT-dag	19
Utbildning i kontrollmetoder för chefer och FUT-utredare	27
Utbildning i situationsanpassad samtals teknik	15
Övrigt	
Utbildning om sociala insatsgrupper	435
Trestad: MI i skarpt läge - fördjupning med handledning	45
Trestad: Förebyggande arbete inom fritidsverksamhet	20
Trestad: Cannabiskunskap och socialtjänstlagen	20
Trestad: Cannabiskunskap och socialtjänstlagen	201
Motiverande samtal (MI) för MI utbildare	10
Seminarium om cannabisforskningen samt spice	138
Föreläsning om folkbokföring, skyddad identitet och olika företagsformer.	25
Totalt	7 818

Utvecklingsarbete

Under år 2014 har socialnämnden fördelat 3,9 mnkr till lokala utvecklingsprojekt och studiebesök. Samtliga lokala utvecklingsprojekt erbjuds processtöd. Åtta lokala utvecklingsprojekt har under 2014 fått kontinuerligt processtöd i samarbete med Stockholms universitet. Träffarna har gett möjlighet till erfarenhetsutbyte och individuell handledning utifrån projektledarnas behov.

Under 2014 har en Kunskapsbank utvecklats, som innehåller projektplaner och rapporter från forskningsuppdrag. Kunskapen om pågående och genomförda utvecklingsarbeten i staden ska bidra till en mer evidensbaserad socialtjänst i Stockholms stad. Den kommer att bli publik i mitten av januari 2015.

Projektet Evidensbaserad praktik i den sociala barn- och ungdomsvården, som finansieras av medel från Europeiska Socialfonden (ESF), har avslutats under året. Projektet har omfattat en utbildnings- och kompetenssatsning med 15 metodutvecklare från samtliga stadsdelsförvaltningar. Inom projektet har även praktikanter och trainees tagits emot av stadsdelsförvaltningarna. En utbildning för traineehandledare har genomförts och programbeskrivningar tagits fram. Hela socialfondsprojektet har följts och utvärderats av Ramböll. FoU Nordväst bedriver, med medel från socialnämnden, följeforskning med fokus på utredning och brukarmedverkan.

Under 2014 har projektet haft förstärkning i form av statsbidrag från Socialstyrelsen: kompetensutveckling för socialsekreterare och ledning inom den sociala barn- och ungdomsvården. Ett ledningsprogram, som omfattar cirka 100 chefer, metodutvecklare och annan stödpersonal, har fått utbildning och stöd i att leda förbättringsarbete.

EU-arbete

I enlighet med det verksamhetsspecifika EU-positionsappret har förvaltningen deltagit vid årets Social Affairs Forum möten inom EURO CITIES. Vid oktobermötet presenterades förvaltningens utvecklingsarbete med sysselsättningsinsatser för personer med funktionsnedsättning inom ESF-projektet CARPE i en work shop.

Det verksamhetsspecifika EU-positionsappret anger att området fattiga EU-medborgare är viktigt för förvaltningen att bevaka. Förvaltningen representerades därför av två tjänstemän vid ett möte i EURO CITIES Bryssel som arrangerades gemensamt av arbetsgrupperna *Roma Inclusion* och *Homelessness*. Syftet med mötet var att hitta gemensamma arbetsområden kring romer och hemlöshetsfrågan. Förvaltningen har också stöttat en masterstudent vid Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet, som påbörjat en komparativ studie om hur Stockholm, Berlin och Wien arbetar med målgruppen fattiga EU-migranter.

Arbetet inom EU-området har bidragit till att förvaltningen håller sig uppdaterad om den europeiska situationen kring fattiga EU-medborgare som är av vikt att omvärldsbevaka.

Sociala företag

Inom budgetuppdraget att utreda hur staden kan främja utvecklingen av sociala företag, arrangerades ett seminarium i juni av arbetsgruppen med representanter från social- och arbetsmarknadsförvaltningarna. Syftet var kunskapsinhämtning från aktuella aktörer. Drygt 20 personer från sociala företag och idéburna sektorn deltog vid information och i

gruppdiskussioner, i form av ett dialogcafé.

Funktionshinderinspektörer

Granskning på tema helhetssyn och delaktighet är slutförd enligt plan avseende socialpsykiatriens gruppboendestäder, vid sju enheter. Granskningsresultatet visar på att brukarnas delaktighet generellt behöver förstärkas. Ingen enhet kan anses helt uppfylla fullgod boendestandard.

Granskning på tema trygg och säker samt delaktighet är genomförd avseende myndighetsutövning med fokus på uppföljning av insats LSS 9§9 (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), vid tre stadsdelsnämnder. De mest framträdande resultaten från granskningen:

- Vikten av systematisk användning av DUR-modellen för utredning, uppföljning och resultat för att få maximal effekt av metoden. Inom ramen för DUR ges naturligt ökad kvalitet med högre grad av delaktighet liksom likställighet för brukare i staden. Utbildningar och visst handläggarstöd erbjuds centralt men implementeringsprocessen lokalt är mer vag.
- Målgruppsförändringar ställer nya krav på socialtjänsten och påverkar såväl bemötande, kompetens och metoder som utformning av insatser.
- Personalförsörjningen är en nyckelfråga i kvalitetsarbetet då personalens kompetens och erfarenhet är av central betydelse för stadens verksamheter

Granskningarna har redovisats i rapporter till socialnämnden.

Socialtjänstinspektörer

Socialtjänstinspektörerna har under år 2014 fortsatt granskning av den sociala barnvården. Under året har två stadsdelsförvaltningar granskats vad gäller mottagande av inkommande information och utredningsarbete. Granskningarna gjordes på stadsdelsförvaltningarna Älvsjö och Skärholmen. Sammanlagt har nio stadsdelsförvaltningar granskats vad gäller sociala barnvården. En uppföljning av tidigare granskning av ekonomiskt bistånd gjordes under sommaren 2014. Kvalitetsgranskning av missbruksvård för vuxna har påbörjats med granskningar i Hägersten-Liljeholmen och Kungsholmen. Granskningarna av missbruksvård för vuxna har omfattat inkommande information, utredningsarbete och även socialsekreterarnas arbetsituation.

Granskningarna har redovisats i rapporter till socialnämnden.

Nämndens verksamhet

Dödsboutredningar

Socialnämnden övertog 1 juli 2012 handläggningsansvaret för dödsboutredningar från stadsdelsnämnderna. Den 1 januari 2013 övergick också ansvaret för handläggning av ansökningar om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader till socialnämnden. 2014 är därmed första året det går att göra jämförelser med föregående år.

Antalet ärenden som handlagts under 2014 har sjunkit jämfört med 2013. Antalet inkomna dödsboärenden 2014 uppgår till 898, vilket är drygt 15 procent lägre än 2013. Samtidigt

inkom 439 ärenden om ekonomiskt bistånd till begravningskostnader, vilket är cirka 9 procent lägre än 2013.

Arbetsmängden har trots detta inte minskat. Anledningen till den fortsatt höga arbetsmängden kan istället härledas till att andelen dödsboärenden med tillfällig förvaltning har ökat liksom andelen komplexa ärenden.

Skälet till minskningen i antal inkomna ärenden ligger i en mer konsekvent tillämpning av riktlinjer och interna rutiner. Enheten har under 2014 vidareutvecklat verksamhetens rutiner och arbetssätt. Arbetet kommer att fortsätta kommande år.

Utveckling av evidensbaserade metoder och arbetssätt

Socialtjänstavdelningen har fortsatt fokus på utveckling av evidensbaserade metoder och arbetssätt. Avdelningens ledord RES, resultat, evidens, samarbete, har under året präglat utvecklingsarbetet, inom främst tre områden:

Resultat för medborgarna: vad vi ska uppnå

Evidens: skapa egen evidens, arbeta med indikatorer och följa upp samt pågående forskning i verksamheterna

Samarbete: externt – internt – chef/medarbetare samt medarbetare/medarbetare

Inflytande från brukare och kompetensutveckling hos medarbetare är viktiga förutsättningar för metodutveckling. Även uppföljningar, jämförelser och analyser inom avdelningen ligger till grund för utveckling av metoder och arbetssätt för att uppnå resultat. Uppföljningen fokuserar på uppdrag, prestationer, ekonomiskt utfall, analys och ständiga förbättringar.

Avdelningen har under året fortsatt att utveckla formerna för likartad uppföljning inom egen regi och entreprenörsdriven verksamhet. Från och med verksamhetsåret 2015 görs regelrätta jämförelser såväl mellan egna enheter som med entreprenörsdriven verksamhet. De indikatorer som återfinns i styrkortet ligger till grund för jämförelserna.

Nämndmål:

Flickor och pojkar som far illa eller befinner sig i riskzon har goda uppväxtvillkor och utvecklas gynnsamt

◆ Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att barn och ungdomar får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Barn och unga som far illa/befinner sig i riskzon får stöd och skydd i den akuta situationen. Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Stadsövergripande arbete

Familjehemsvård

De reviderade riktlinjerna för familjehemsvård har implementerats under året. Barnets socialsekreterare ska träffa barnet minst fyra gånger per år och en möjlighet att göra oanmälda besök i familjehemmet finns sedan riktlinjerna antagits.

”Familjevårdens dag” är en årlig återkommande dag för all personal inom familjehemsvården som anordnas av socialförvaltningen. Årets tema var ”Långsiktighet och stabilitet för placerade barn”. Goda exempel från familjehemsvården, lagstiftning, riktlinjer och ny forskning presenterades och möjlighet till erfarenhetsutbyte gavs.

Socialförvaltningen har producerat ”Theo flyttar”, en bok om familjehemsplacering för yngre barn som ska placeras i familjehem. Boken är tänkt att fungera som ett stöd i samtal med barn om vad det kan innebära att flytta till familjehem och vilka rättigheter barnet har under en placering. En utvärdering där barnens synpunkter tagits tillvara har genomförts, vilken visar att boken har tagits emot väl av såväl barn som vuxna. Socialförvaltningen har distribuerat 1 400 böcker till stadsdelsförvaltningarna och även lanserat den i andra sammanhang.

Utvecklingen av familjehemsvården har fortgått med en skraddarsydd specialistutbildning för stadens familjehemsinspektörer (12,5 dagar). Målet med utbildningen är att stärka familjehemmet att utföra sitt uppdrag och att stärka relationen mellan familjehemmet och det placerade barnet.

Projektet ”Bokpaket för familjehemsplacerade barn” omfattar 30 familjehemsplacerade barn som under sex månader får ett bokpaket hemskickat en gång i månaden till sin familjehemsplacering. Projektets mål är att öka läsförståelsen hos barnet.

Projekt SkolFam

Projekt SkolFam - skolsatsning i familjehemsvård, går enligt plan. SkolFam startade 2013 i socialförvaltningens regi i nära samverkan med utbildningsförvaltningen och pågår till 2016. Målet med SkolFam är att förbättra familjehemsplacerade barns möjligheter till en positiv framtid genom att fokusera på goda utbildningsresultat. SkolFam omfattar 25 barn, 25 familjehem, 22 skolor, 9 stadsdelsförvaltningar och 30 handläggare. Varje barn kartläggs pedagogiskt och psykologiskt och insatser sätts in efter barnets behov och förutsättningar för lärande. Insatserna följs upp kontinuerligt under två år.

För att ytterligare stimulera barnens utveckling har arbetsminnesträning satts in, metoden Paired Reading lärts ut, barnen har fått bokpaket och studiestödjare efter skoltid har tillsatts vid behov. Under 2014 har chefer och anställda inom skola och socialtjänst fått information om SkolFam och utbildningsinsatser inom området. Ett 20-tal familjehem har fått samspele- och föräldrastöd.

Institutionen för socialt arbete vid Stockholms universitet är behjälpliga med urval av barn, sammanställer resultaten från lästesten och intervjuer med barn och deras familjehemsföräldrar. Regionbibliotek Stockholm har kontakt med bibliotekarien på biblioteket närmast varje barns placering. Urval av böcker som skickas till barnen sker i samarbete med bokhandeln Bokspindeln och stadsbiblioteket.

Samverkan skola och socialtjänst

Under året har pilotprojekt för att utveckla samverkan mellan skola och socialtjänst i 16 skolor och 8 stadsdelsförvaltningar fortsatt. Målgruppen för pilotprojekten är elever i årskurs

7-9 med låg måluppfyllelse, hög frånvaro och utan behörighet till gymnasiet. Cirka 70 barn har ingått i projektet under året. Alla delprojekt arbetar med någon form av multikompetenta team. Socialförvaltningen har ordnat nätverksmöten för erfarenhetsutbyte mellan projekten. En modell för uppföljning och standardiserade jämförelser mellan projekten används för att löpande inhämta data via statistik, skattningsformulär och intervjuer. En delrapport har lämnats under året som pekar på att deltagande personal är nöjda med arbets sättet.

Under år 2014 har förvaltningen arbetat med att utveckla former för ett strukturerat skolstöd inom insatsen kontaktperson/kontaktfamilj. Arbetet har fokuserat på att rekrytera barn och kontaktpersoner. Projektet kommer att startas under januari 2015, sannolikt med ett mindre antal barn som ingår än den ursprungliga planen då intresset för att delta varit begränsat. Ett forskarstöd från socialhögskolan är knutet till projektet.

Psykisk ohälsa

Arbetet med att förbättra kvalitén vid insatser för barn och unga med psykisk ohälsa enligt beslutad PRIO-plan (plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa) har fortsatt under året. I Stockholms stad finns åtta lokala BUS-grupper (barn och ungdomar i behov av särskilt stöd) och samtliga har arbetat fram lokala överenskommelser i enlighet med grundkravet för 2014. Stockholm stad har haft en särskild samordnare som stödjer samverkan kring samordnade individuella planer och stadsdelarnas lokala BUS-grupper. Arbetet har skett i nära samarbete med Hälso- och sjukvårdsförvaltningen som har samfinansierat gemensamma utbildningar där verksamheter från landsting, skola och stadsdelsförvaltningar har blivit inbjudna. Sammanlagt har cirka 1 330 personer deltagit i utbildningarna under året.

PRIO-medel för barn och unga med psykisk ohälsa har fördelats till stadsdelsförvaltningarna. Syftet med medlen är att arbetet med psykisk ohälsa utvecklas i enlighet med grundkrav och prestationsmål för 2014. Stadsdelsförvaltningarna har redovisat hur medlen använts samt planeringen av eventuella kvarvarande medel 2015. En särskild redovisning har skett av rutiner för målgruppen 18-21 år vid övergång från barn/ungdomsenhet till vuxenhet.

Stockholms stad har uppfyllt prestationsmålet för 2014 vilket handlar om att öka användandet av samordnad individuell plan (SIP) vid insatser från flera huvudmän. Stadens hemsida har uppdaterats vad gäller information kring frågor om psykisk ohälsa.

Ensamkommande barn och unga

Antalet ensamkommande barn som sökt asyl i Sverige uppgick år 2014 till totalt 6 658 (till och med 14 december), vilket är en ökning med över 80 procent i jämförelse med samma period år 2013. Av dessa var cirka 20 procent flickor. Migrationsverkets senaste prognos för år 2015 uppgår till cirka 8 000 ensamkommande flyktingbarn. Stockholm stad har till och med november tagit emot totalt 485 ensamkommande barn (195 så kallade ankomstbarn och 290 anvisade barn), vilket är en ökning med cirka 30 procent i förhållande till föregående år.

Sedan januari 2014 har Migrationsverket möjlighet att göra utvidgade anvisningar oavsett om kommunen har en överenskommelse om att ta emot ensamkommande barn eller inte. För stadens del uppgick antalet barn till 40 (till och med november) som anvisades enligt ovanstående möjlighet. Flertalet anvisningar till Stockholm stad har gjorts utifrån bedömningen att barnet har en anknytning till staden (196 barn till och med november).

Dublinförordningens bestämmelser förändrades vid årsskiftet. Bestämmelserna har underlättat för fler barn att söka asyl i Sverige och rättsäkerheten för barnen har stärkts. Reglerna för att

hålla samman familjer har tydliggjorts i förordningen och för ensamkommande barn har familjebegreppet utökats till att även gälla andra släktingar än kärnfamiljen.

Under året har arbete pågått med att förbättra mottagandet av ensamkommande asylsökande flyktingbarn i staden. Samarbete har skett med berörda statliga myndigheter (Migrationsverket, Socialstyrelsen och länsstyrelsen), Sveriges kommuner och landsting (SKL) och Kommunförbundet Stockholms län (KSL). Inom ramen för KSL-samarbetet har länsgemensamma riktlinjer reviderats och olika checklistor utformats för att finnas som stöd i arbetet.

Samverkan med SIS

Samverkan med Statens Institutionsstyrelse (SiS) kring målgruppen unga lagöverträdare har fortsatt under året. Med anledning av ett regeringsuppdrag till SiS och specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) om en sammanhållen skolutbildning för placerade ungdomar vid SiS särskilda ungdomshem, har ett samverkansavtal upprättats mellan Stockholms stad och SiS med rutiner för hur respektive ungdoms utbildning ska hanteras. Under året har Stockholms stad vid ett flertal tillfällen drabbats av att det råder brist på platser på de särskilda ungdomshemmen. Klagomål har återkommande framförts till SiS angående allvaret i bristerna och vilka konsekvenser de kan leda till för ungdomar med normbrytande beteende i form av missbruk och kriminalitet.

Familjerätt

Arbetet med att förbättra samarbetet och samsynen med domstolarna avseende umgängesstöd har fortsatt under året och ett underlag för likställd handläggning av surrogatföräldraskap har arbetats fram i samarbete med juridiska avdelningen. Ett utvecklingsarbete för en förbättrad samverkan mellan utredningsgrupper och familjerätten har inletts.

Informationsfoldrar riktade till barn om vårdnadsutredning har tagits fram liksom foldrar till vuxna om avtal respektive utredning om vårdnad, boende och umgänge. Informationsfoldern om utredning enligt 11 kap 1 § SoL har uppdaterats.

Ungdomsmottagningar

För att säkerställa kompetensen vid stadens ungdomsmottagningar kring HBTQ- frågor har det under året pågått en utbildningsinsats tillsammans med landstinget. Personal vid verksamheterna från både staden och landstinget har tillsammans genomgått en diplomerande KBT- utbildning. Utbildningarna har genomförts av LAFA (metod- och kunskapscentrum inom landstinget som arbetar för att förebygga hiv, sexuellt överförda infektioner och oönskade graviditeter) som har utarbetat utbildningarna i samarbete med RFSL.

Sex som självskadebeteende

Förvaltningen har under året arbetat riktat mot sex som självskadebeteende och barn- och ungdomsprostitution. En kunskapssammanställning har tagits fram, informationsfilmer har publicerats och utbildningar med över 200 deltagare från olika verksamheter i staden har genomförts.

Barns Behov i Centrum (BBiC)

Alla stadsdelsförvaltningar har avtal med Socialstyrelsen om BBiC-licens. Socialförvaltningen har stöttat arbetet bland annat genom att anordna utbildningar och

nätverksmöten samt genom att utveckla it-stödet. Erfarenheterna från projektet om evidensbaserad praktik har lyfts in i BBIC-utbildningen genom att en av de fallstudier som tagits fram används i utbildningen. Förvaltningen har deltagit i det utvecklingsarbete som Socialstyrelsen lett under året kring att revidera systemet.

Stockholmsenkäten

En ny mätning av Stockholmsenkäten genomfördes våren 2014. Enkätens resultat är liksom tidigare indelade i fyra områden: brott och utsatthet för brott, droger och spel, psykisk hälsa samt skola, fritid och föräldrar. Trenden var fortsatt positiv när det gäller alkohol- och tobakskonsumtion samt kriminalitet bland elever i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet. Utvecklingen för narkotika är generellt sett oförändrad.

Nämndens verksamhet

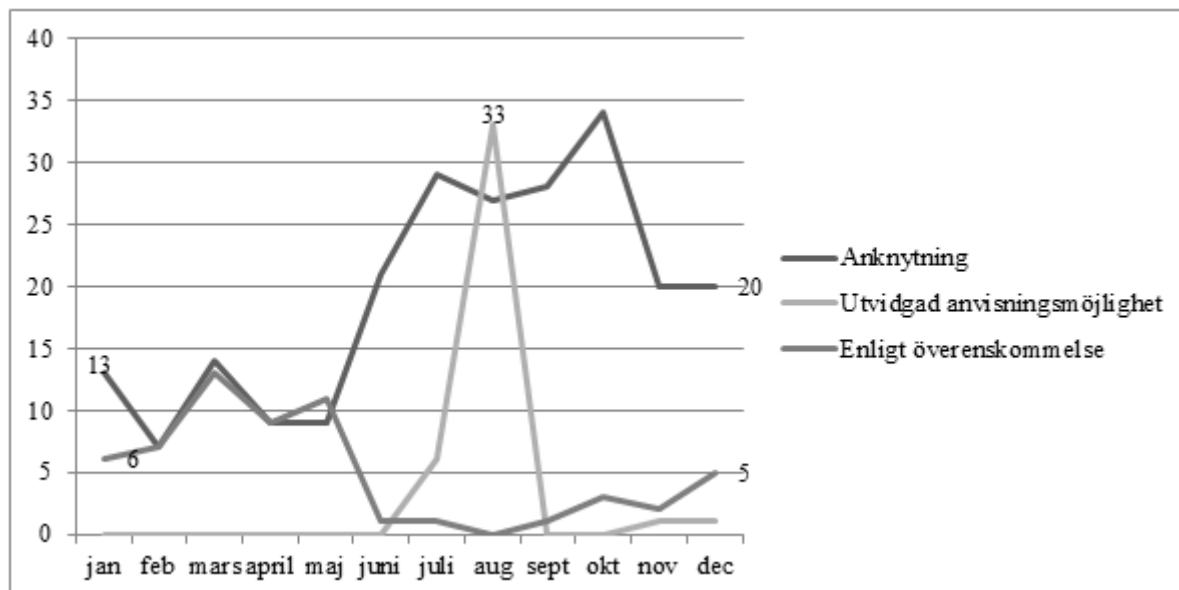
Barn och familj

Eurenii Minne har i perioder under året haft en beläggning över 75 procent. Verksamheten har under året haft ett stort antal förfrågningar, i huvudsak utredningsuppdrag. En fördubbling av utredningsförfrågningar och akutplaceringar av familjer skedde under 2014 jämfört med 2013. Av dessa har *Eurenii Minne* kunnat ta emot knappt hälften. Trenden med minskande antal förfrågningar till *Järva/Surbrunnsgatans föräldrastöd* håller i sig. En anledning tros vara att den långa boendetiden på Föräldrastöd styrt genomströmningen och därmed påverkat efterfrågan. Under året har ett arbete mot en mer flexibel organisation gjorts i syfte att bättre kunna möta stadsdelsförvaltningarnas behov av tjänster. Verksamheterna flyttar under 2015 till gemensamma lokaler med fler lägenheter. Genom flytten ökar möjligheten att ta emot fler uppdrag från stadsdelsförvaltningarna.

Jourverksamhet

Under 2014 har *Stockholm stads socialjour* bedömt att 131 barn haft skyddsbehov. Av dem har 122 kunnat erbjudas trygga placeringar. Vid nio tillfällen har Statens Institutionsstyrelse, SiS, inte kunnat bereda plats till unga pojkar som bedömts ha haft behov av placering på låst boende. SiS har informerat staden om svårigheter att tillgodose platsbehovet. Socialjouren har placerat pojkarna på det lämpligaste stället utifrån förutsättningarna och i samtliga fall funnit en lösning.

Under 2014 ökade antalet ensamkommande asylsökande barn, framförallt i slutet på juli då Migrationsverket började anvisa kommunplats till staden utöver avtalade platser. Antalet ensamkommande barn har under året varit runt 30 i månaden för att i juli öka till 51 barn och 79 barn i augusti. Totalt har Socialjouren handlagt 530 barn under året varav 224 kom som ankomstbarn till Stockholm och 306 via anvisning, en kraftig ökning sedan 2013.

Socialjouren har fattat 33 beslut om omedelbart omhändertagande enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, 6 § och 23 beslut om omplacering enligt LVU 11 §. Detta kan jämföras med 40 beslut enligt LVU 6 § och 21 beslut enligt LVU 11 § under 2013.

Familjevård och adoption

Resursteamens barn och unga inledde året med oväntat låg beläggning. Vanligtvis brukar cirka 55 barn/ungdomar vara inskrivna i något av förvaltningens jour- och familjehem. Under första halvåret var det cirka 45 barn/ungdomar, men antalet ökade något under årets sista månader. Analys av detta ger fler förklaringar, till exempel har några familjer har övergått till att vara familjehem med uppdrag direkt från placerande stadsdelsförvaltning. Några familjer har avslutat sitt samarbete med förvaltningen och förvaltningen har även avslutat samarbetet med några familjehem. Dessutom har jourhem idag alltfler uppdrag som försörjning och för att säkerställa att de alltid har barn eller ungdomar i hemmet samarbetar de med flera kommuner och företag parallellt. Av den anledningen har det varit fullt i hemmen, med barn och ungdomar som placeras av stadsdelsförvaltningarna direkt eller andra kommuner. Under början av året anställdes ytterligare en familjevårdsinspektör för att kunna avsätta resurser till rekrytering. Antalet nya hem under året, 20 st, har inte kunnat kompensera det minskade antalet jourhem trots offensiv rekrytering. Under året har därför en gruppleddare på enheten ett särskilt uppdrag att arbeta med rekrytering av jourhem och familjehem i syfte att möta stadsdelsförvaltningarnas behov.

Enheten når målet att barn och ungdomar får sina behov tillgodosedda i jour- eller familjehemmet. När det gäller handläggarnas nöjdhet med Resursteamens insatser liksom andelen socialsekreterare som kan tänka sig använda jour- eller familjehemmet igen når enheten inte riktigt upp till målet. Noggrann analys av detta kommer att ske under 2015 och det närmare samarbetet med stadsdelsförvaltningarna förväntas medföra att resultaten förstärks.

Efterfrågan av stöd och rådgivning bland adoptivfamiljer har ökat. Resursteamens barn och unga har under 2014, i samarbete med *Duvnäs föräldrastöd* och Södermalms stadsdelsförvaltning provat en modell för stöd till adoptivfamiljer i syfte att förebygga

eventuella problem. Alla nyhemkomna adoptivfamiljer har erbjudits samtal och/eller behandlingsinsatser på Duvnäs föräldrastöd. Tolv familjer har deltagit och projektet har slagit väl ut. Under året har verksamheten också erbjudit insatser till familjer med äldre adopterade.

Duvnäs föräldrastöd intraprenadsavtal upphörde 30 september 2014 och verksamheten är från och med oktober en del i enheten Resursteam barn och unga. Under året har 89 familjer varit aktuella varav 56 adoptivfamiljer (63 procent). Under året har Duvnäs föräldrastöd arrangerat flera samtalsträffar för adoptivfamiljer. Träffarna har varit välbesökta och exempel på teman har varit hur man kan hjälpa barnet att hantera sina känslor, gränssättning, egna reaktioner och anknytning samt separationskänslighet.

Barnahus Stockholm

Det övergripande uppdraget för Barnahus Stockholm är att erbjuda stadsdelsförvaltningarna väl förberedda samråd i syfte att barn ska få en trygg och rättsäker handläggning och att barnavårdsutredningar ska ha hög kvalitet. Samarbetet med den lokala socialtjänsten är en av de viktigaste grunderna för verksamheten.

Barnahus flyttade till gemensamma lokaler med polis, åklagare och BUP i september. Under året har verksamheten genomfört drygt 50 samråd samt inlett fyra behandlingar enligt den så kallade KIBB-modellen.

KIBB – Kognitiv Integrerad Behandling vid Barnmisshandel – är en behandlingsmodell för familjer där fysisk barnmisshandel förekommit. Behandling ges till familjer i en barn- respektive föräldragrupp och omfattar 16 tillfällen med en veckas intervall. Varje behandlingstillfälle har ett eller flera teman. Behandlingsteman för föräldragrupp är till exempel effekter av våld, hur våld påverkar barn och föräldrastراتيجier att hantera ilska. Exempel på behandlingsteman för barngrupp är att uttrycka känslor och reducera ångest, och samtal om upplevelser av våldet (traumaberättelser).

Barnahus arrangerade under våren en utbildningsdag för cirka 250 socialsekreterare från samtliga stadsdelar och länskommuner. Utöver det har enheten deltagit i eller bjudit in till ett stort antal informationsmöten kring Barnahus och samråd.

Tillsammans med Stockholms Universitet genomför Barnahus en forskningsstudie med fokus på barnets upplevelse av Barnahus. Avsikten med studien är kartlägga möjligheter att dokumentera barnets kontakter för att barn ska få möjlighet att senare kunna gå tillbaka, se vad som hände på barnahus, vilka man träffade med mera. Studien syftar också till att förfina uppföljning och statistik.

Enheten har under året tagit fram informationsmaterial som till en stor del utgår från barnkonventionen och som riktar sig till barn, föräldrar och medföljande.

Framtid Stockholm

Framtid Stockholm erbjuder samlade social stöd- och behandlingsinsatser i öppenvård för ungdomar och är en enkel ingång för ungdomar, föräldrar och samarbetsparter att nå socialtjänsten.

Utrednings- och behandlingssektionens/Maria ungdom huvudsakliga uppdrag är att barn och ungdomar upp till 20 år med, eller där det finns oro för, riskbruk, missbruk eller beroende av alkohol och narkotika får insatser som leder till drogfrihet och en förbättrad livssituation.

Under 2014 aktualiserades 561 (604 aktualiseringar under 2013) nya ungdomar/familjer. Hög tillgänglighet och snabb tidsbokning är av stor vikt för tidig upptäckt av ungdomars riskbruk av droger och alkohol. Sektionen har som mål att kontakta ungdomen/ familjen inom tre vardagar och boka besök inom två veckor. Under året har målet inte helt uppnåtts.

Nästan 80 procent av de ungdomar/familjer som aktualiserats etablerar kontakt med sektionen. Andelen pojkar fortsätter att vara betydligt fler än flickor och under året har 78 procent av alla nyaktualiseringar varit pojkar. Ungdomarna/familjerna aktualiseras främst genom telefonrådgivning, genom remiss från landstingets akutmottagning eller via MUMIN (Maria Ungdom Motiverande Intervention) samverkan mellan polis, socialtjänst och landstinget. Cannabismissbruk eller oro/misstanke kring cannabis ligger bakom 87 procent av kontakterna men sektionen fortsätter att följa upp och utveckla arbetssätt även när det gäller alkoholproblematiken bland ungdomar.

Sektionen har sedan tidigare noterat skillnader bland pojkar och flickor inom vissa områden, till exempel kriminalitet och psykisk hälsa. Kriminalitet och utåtagerande beteende kännetecknar pojkar som har ett riskbruk/missbruk och psykisk ohälsa kännetecknar flickorna. De totala siffrorna för psykisk ohälsa visar på ett stort behov av psykiatrisk kompetens i sektionens behandlingsinsatser, vilket landstingets läkare och sjuksköterskor bidrar med. Av de ungdomar som verksamheten har kontakt med har 59 procent av flickorna och 41 procent av pojkarna en tidigare/ pågående kontakt med psykiatrisk vård, 20 procent av flickorna och 38 procent av pojkarna är dömda för brott. I uppföljningsintervjuer framgår att 89 procent anser en positiv förändring gällande droger och alkohol upprätthålls tre månader efter avslutad kontakt. Intervjuerna med ungdomarna är förutsättning för ett kontinuerligt utvecklingsarbete inom sektionen för att möta ungdomens och familjens behov av strategier inför riskbruk, missbruk och annat asocialt beteende. Uppföljning blir ett viktigt instrument för att se vilka metoder som leder till bra resultat. Analysen fortsätter och fördjupas under 2015 i syfte att se om arbetssätt och/eller metoder behöver utvecklas.

Sektionen har genomfört ett stort antal föreläsningar i cannabiskunskap till föräldrar som en del i uppdraget om föräldrastöd inom Framtid Stockholm. Sektionen har också deltagit på olika nivåer i den nationella ANDT-strategin (Alkohol, Narkotika, Dopning, Tobak) samt Trestad 2 under 2014. Det är ett givande samarbete av vikt för fortsatt metodutveckling.

Uppsökande arbete riktat till ungdomar

Ungdomsjouren har under året inlett ett nära samarbete med polisens Prostitutionsgrupp i syfte att nå unga som säljer sexuella tjänster och som befinner sig i sexuell utsatthet för att länka dem vidare till adekvata stödinsatser. Även köpare av sexuella tjänster uppmärksammas och erbjuds kontakt med lämpliga stödfunktioner.

Inom ramen för MUMIN har arbetet med att bemanna stadens narkotikapolisgrupper fortsatt. Under 2014 har cirka 40 procent av ungdomarna som MUMIN fått kontakt med inte tidigare varit kända av socialtjänsten. MUMIN når ut i miljöer och sammanhang där traditionell socialtjänst inte har inblick och målet "tidig upptäckt" uppnås. Ett särskilt fokus har under året varit på att uppmärksamma flickor och länka dem vidare till stöd och behandling.

Ungdomsuppsökarna har också deltagit i en rad olika evenemang som ungdomsfestivaler, musikevenemang med mera. Här märks tydligt Ungdomsjourens unika roll i staden och vikten av mobila socialsekreterare med ungdomsfokus. Ungdomskulturen är ständigt i förändring och flexibilitet är av högsta vikt för att finnas med i rätt sammanhang.

Under året har utvecklingsarbetet inom den nya enheten Framtid Stockholm fortsatt. *Stödcentrum för unga brottsutsatta och medling* ingår i samma sektion som Ungdomsjouren och gruppen heter numera *Socialtjänsten hos polisen*. Syftet med utvecklingsarbetet har varit att sammanföra de mest polisnära verksamheterna för att kunna erbjuda likvärdig service samt stöd till barn, ungdomar och föräldrar inom de tre polismästardistrikten i Stockholm. Socialtjänsten hos polisen har som sitt huvudsakliga uppdrag att ge stöd till brottsutsatta, erbjuda medling samt bemanna de polisförhör som hålls med ungdomar under 18 år där inte lokal socialtjänst har möjlighet att närvara. Den nya organisationen har förutom att bättre gagna ungdomar i staden också bidragit till förbättrad arbetsmiljö för personalen, som nu sitter tillsammans i tre team i de tre polismästardistrikten.

Antalet brottsutsatta ungdomar som söker brottsofferstöd fortätter att minska. Även antalet medlingsärenden är fortsatt lågt i förhållande till antalet brott som begås och under 2015 kommer sektionen att utveckla arbetet för att fler ungdomar ska komma i kontakt med och erbjudas medling vid brott. Rutiner och riktlinjer för hur ärenden inkommer till verksamheten ska ses över och förtydligas. Uppsökande arbete med ungdomar som sitter häktade liksom funktionen att bemanna polisförhör med ungdomar under 18 år, där lokal socialtjänst inte finns tillgängliga kan nu erbjudas i samtliga tre polismästardistrikt i Stockholm.

Ungdomar (BAS)

Omsättningen av ungdomar på *Giovannis stödboende* har varit stor under året. Totalt skrevs 302 ungdomar ut från boendet (jämfört med 228 under 2013). Den genomsnittliga boendetiden har minskat på fyra år, från 50 till tio dygn. Andelen ungdomar som placeras av stadsdelsförvaltningarna har fortsatt att minska och under året utgjorde den gruppen 17 procent av samtliga inskrivna ungdomar (motsvarande andel 2013 var 27 procent). Allt fler av de unga flickor och pojkar som kommer till Giovannis är ankomstbarn.

SKKP

Under året aktualiserades knappt 50 ärenden för insatsen *Särskild kvalificerad kontaktperson, SKKP*, varav 80 procent pojkar. Totalt har 28 ärenden genomförts och avslutats enligt planering och verksamheten når sitt mål (genomförandegrad, 78 procent). I tio ärenden under året har verksamheten arbetat i kombination med Sociala insatsgrupper (SIG).

Ensamkommande flyktingbarn

En skrivelse till socialnämnden, dnr 2.6.2-903/2013 tar upp bristen på jourhem för ensamkommande flyktingbarn. Socialförvaltningen har i uppdrag att ta emot och sörja för en god placering för ensamkommande flyktingbarn och ungdomar. Placeringar av äldre ungdomar görs i huvudsak i stadens asylboenden i egen regi eller upphandlad entreprenör. När det gäller yngre barn och ungdomar placeras förvaltningen och stadsdelsförvaltningarna i stadens egna godkända jourhem, i HVB-hem som drivs av förvaltningen/entreprenör eller i förvaltningens jourhem.

Migrationsverket betalar ut en ersättning till den som tar emot den unge och förvaltningen får ersättning per placering på samma sätt som övriga utförare. Det är samma ersättning för asyl- och PUT-boende. Privata utförare som öppnar boende utan att ha överenskommelse/avtal med en kommun bestämmer själva vilken avgift de ska ta av placerande socialtjänst. Om stadsdelsförvaltningarna placeras på boenden som tar en högre avgift än den ersättning som Migrationsverket betalar får stadsdelsförvaltningen betala mellanskillnaden.

En placering i något av jourhemmen som godkänts av förvaltningen kostar mellan 1 190 och 1 300 per dygn. Socialnämndens individutskott godkänner varje jourhem som ställs till stadens förfogande genom de upphandlade verksamheterna och kan på så sätt styra kvaliteten i de enskilda hemmen.

Förvaltningens asylboenden har fortsatt att utveckla verksamheten i en positiv riktning. Förvaltningen har 78 platser varav 51 i egen regi och 27 som drivs av entreprenör. Under 2014 skrevs 103 ungdomar in jämfört med 80 året innan. Det ökande antalet ensamkommande ungdomar som söker asyl påverkar verksamheten inte bara internt utan också hos samarbetspartners och myndigheter.

Ett prioriterat område under året har varit ungdomarnas skolgång, då det är nyckeln till språkinläring och även skapandet av en strukturerad vardag för ungdomarna. En person arbetar deltid med skolförberedande undervisning vilket inneburit att samarbetet med skolan förbättrats. Den skolförberedande verksamheten har utvärderats internt med goda resultat då det gäller att snabbt få in ungdomarna i en skolliknande situation och komma igång med att lära sig svenska. Andelen ungdomar som har en strukturerad vardag är 98 procent och målet uppfylls. De yngre ungdomarna mellan 14 och 16 år har större omsorgsbehov än de äldre. För att säkerställa att de blir väl omhändertagna har samverkan med stadsdelsförvaltningarna utvecklats och en arbetsgrupp har under året tagit fram en gemensam arbetsplan och en checklista som används i de individuella ärendena. Bland annat har handläggningen blivit snabbare och information mellan verksamheten och stadsdelsförvaltningarna sker på ett smidigt sätt.

Att skapa en trygg miljö för de ungdomar som har fått avslag på sin asylansökan är ett viktigt område. Dessa ungdomar har från och med 2014 möjlighet att bo i familjehem i stället för att bo kvar på boendet tillsammans med ungdomar som får sin ansökan om asyl beviljad. En liten grupp ungdomar söker asyl i samband med att de gripits av polis vid misstanke om brott. Under året har ett utvecklingsarbete inletts i syfte att utveckla verksamhetens arbetsmetoder utifrån aktuell forskning. En FoU-grupp har utsetts och enheten har deltagit i utbildning och föreläsningar som anordnats av Stockholms universitet. Aktuell forskning visar att ensamkommande ungdomar är överrepresenterade i gruppen unga som har sex mot ersättning. Ett arbete med att utveckla verksamhetens sex- och samlevnadspolicy har inletts och policyn kommer att innehålla riktlinjer för att arbeta med detta problem.

För *ensamkommande flyktingungdomar som fått PUT*, permanent uppehållstillstånd, har förvaltningen 70 avtalsplatser på Södermalm, i Rågsved och i Stadshagen. Beläggningen har varit hög under hela året, 98 procent. Under oktober månad flyttade boendet Lignagatan till Rågsved. Boendet är ett lägenhetsboende med hög omsorgsstruktur vilket är ett nytt sätt att arbeta. Arbetsformer och metoder utvecklas och följs upp under 2015.

De arbetsmetoder verksamheten utvecklat under åren bidrar i hög utsträckning till de goda resultat man når. Ungdomarna har tillgång till olika stödinsatser, program och samhällsinformation som visat sig vara framgångsrikt. Uppföljning görs en gång i halvåret för att se vad som fungerar, vad som behöver förbättras/utvecklas eller vad som behöver tas bort. Av de inskrivna ungdomarna är drygt hälften pojkar. Genomsnittlig ålder är 17-18 år.

Cirka 80 procent av ungdomarna uppger i uppföljningen av verksamhetens mål att de har fått grundläggande kunskaper om samhällsresurser. Vid mättillfället hade knappt 20 procent av ungdomarna bott kortare tid än sex månader vilket bidrar till att andelen som nått målet inte är

ännu högre. Samtliga flickor når målet ”har sin hälsa under kontroll” och 97 procent av pojkarna. Andelen ungdomar som har en strukturerad vardag är 95 procent.

Möjligheterna för ungdomar att flytta till eget boende efter placeringen är en fortsatt stor utmaning. Verksamheten arbetar på flera håll för att öka chanserna till egen bostad, bland annat genom samarbete med SHIS (Stiftelsen Hotellhem i Stockholm), Projekt BostadsSatsning med mera.

Samverkansrådet Advisory Board inledde under året arbetet med att knyta till sig små och stora företag som löpande kan ta emot ensamkommande flyktingungdomar på praktik. Projektet samarbetar även med organisationer, bemanningsföretag och ideella verksamheter som kan erbjuda stöd och hjälp med hur man skriver CV, personligt brev, intervju träning etcetera.

PLUS föräldrautbildningar

Verksamheten ingår sedan 2014 som en sektion inom Framtid Stockholm, med huvuduppdrag att utbilda gruppleddare och instruktörer från Stockholms stadsdelsförvaltningar i föräldrastödsprogrammen ABC, Komet 3-11 år, Komet 12-18 år, Förstärkt Komet samt Tryggare Barn. PLUS erbjuder också MST, multisystemisk terapi. Under 2014 har PLUS stöttat stadsdelsförvaltningarna genom att en samordnare från PLUS har hjälpt till med administration, samordning och implementering med avsikt att öka möjligheten för föräldrar att delta i föräldrastödsutbildning. Under maj månad gjordes ett utskick till 117 000 föräldrar om erbjudande att delta i ABC eller Komet. Totalt har drygt 3 000 föräldrar anmält sig till någon föräldrautbildning under året. Av dessa har 1 281 föräldrar hunnit genomgå ABC-utbildning och 182 föräldrar har gått Komet-utbildning.

Tryggare Barn är en ny insats som riktar sig till föräldrar där det inkommit en orosanmälan om våld mot barn. Insatsen har utvecklats i samarbete med stadsdelsförvaltningarna Spånga-Tensta och Hägersten-Liljeholmen. Hittills har nästan 50 behandlare från stadsdelsförvaltningarna utbildats i Tryggare Barn och efterfrågan är fortsatt stor. Under hösten arrangerades också kostnadsfria föreläsningar för föräldrar med temat "Barns välmående och självkänsla". Föreläsningarna skedde i City, Västerort och Söderort och cirka 900 föräldrar deltog på dessa föreläsningar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel barn/ungdomar under 18 år som inte använder narkotika vid avslutad kontakt (Maria ungdom).	90 %		80 %		VB 2014
 Andel barn/ungdomar under 18 år som uppger alkohol som huvuddrog har inte en problematisk alkoholkonsumtion vid avslutad kontakt (Maria ungdom).	89 %		90 %		VB 2014
Analys					
<p>Av de som tar kontakt med eller remitteras till Maria Ungdomsenhet är det 87 procent som har oro/misstanke kring cannabis. Motsvarande andel som söker för oro kring alkoholkonsumtion är 5 procent. Sektionen har tidigare lyft upp förhållandet mellan ökning av riskbruk/missbruk av cannabis och en hög alkoholkonsumtion. Av de förhållandevis få som söker för alkohol som huvuddrog uppger i stort sett samtliga att den positiva förändringen kvarstår tre månader efter behandlingen. Ungdomar som uppger att cannabis är huvuddrogen kan ha ett problematiskt drickande parallellt.</p>					

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Riskbruk och missbruk av cannabis verkar bli prioriterat av föräldrar och professionella runt ungdomen. Fokus på hög alkoholkonsumtion samt insatser kring den kommer i andra hand eller tas inte upp som ett bekymmer. Sektionen kommer att uppmärksamma och följa upp alkoholfrågan i kommande sammanställningar av statistik. Likaså kommer sektionen redan under året att arbeta med utveckling av nya arbetssätt gällande alkoholproblematik bland ungdomar och har konkretiserat åtgärder i verksamhetsplan 2015. Alla medarbetare inom sektionen har genomgått en återfallspreventionsutbildning som ett led i att ytterligare bygga upp kompetensen.</p>					
	Andel ungdomar som har boende vid utflyttning (Enheten för ensamkommande/PUT).		80 %		VB 2014
	Andel ungdomar som har en strukturerad vardag (Enheten för ensamkommande, Asyl/PUT).		80 %		VB 2014

Nämndmål:

Hemlösa stockholmare klarar ett varaktigt boende

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att hemlösa får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Fler personer, som tidigare varit hemlösa, har ett varaktigt boende

Stadsövergripande arbete

Socialnämnden genomförde 25 september 2014 en räkning av antalet hemlösa personer i Stockholms stad. Arbetet med att analysera resultatet pågår och kommer att föreläggas nämnden under våren 2015.

Nämnden har ett ansvar att samordna pågående och kommande insatser inom stadens arbete för att motverka hemlöshet i enlighet med Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019. I detta uppdrag har bland annat ingått att påbörja arbetet med att ta fram en genomförandeplan för hur hemlöshetsprogrammet ska implementeras i staden. Likaså har arbete påbörjats för att ta fram riktlinjer för stadens vräkningsförebyggande arbete.

En inspirationsdag gällande hur man kan arbeta vräkningsförebyggande har genomförts där bland annat Konsumentverket, Kronofogden, Familjebostäder och representanter från flera verksamhetsområden på stadsdelsförvaltningarna deltog.

Staden har under året dagligen levt upp till Tak-över-huvudet-garantin. Arbetet med att ta fram en manual för hanteringen och rutiner gällande tak-över-huvudet-garantin har inletts.

Under året har 400 försöks- och träningslägenheter förmedlats av Stockholms stads

bostadsförmedling.

Vid utgången av år 2014 bodde 32 personer i egna lägenheter inom projektet Bostad först. Det finns en planering för ytterligare utökning av antalet boende. Utvärderingar visar att målgruppen är mer nöjda med sin boendesituation jämfört med klienter inom den så kallade boendetrappan. Stadsmissionens personal får MI-handledning (motiverande samtal) och en uppdragsutbildning i case management vid Ersta Sköndal Högskola pågår. Samverkan med Beroendecentrum Stockholm är under uppbyggnad, från januari 2015 kommer en sjuksköterska att finnas till för verksamheten.

Fattiga EU-medborgare 2014

Antalet fattiga EU-medborgare som vistas i Stockholms stad har fördubblats sedan ett år tillbaka. I december 2014 uppskattades det att cirka 500 personer vistades i Stockholm. Sedan 2012 har staden kontinuerligt ökat insatserna som görs för målgruppen. Under 2014 har insatserna fortsatt att utökas. Bland annat har Vinternattsplatserna ökat från 64 stycken till cirka 90 stycken enligt beslut i socialnämnden i november 2014. Projekt Vinternatt har kompletterats med Vinternatt 2, där syftet är att nå de målgrupper som inte nås av akuthärbärget Vinternatt. Det är främst kvinnor och personer som bor och vistas i gatumiljö som inte sökt nattvila inom Vinternatts försorg. För att kunna erbjuda även dessa grupper akuthärbärg har en samordnare anställts på halvtid, som har sin tjänst på Ny Gemenskap. I den tjänsten ingår att fånga upp och tillvarata initiativ från den ideella sektorn som kan och vill bidra samt leda arbetet med att försöka hitta nya lösningar kring tillfälliga boenden och annat stöd för nödställda EU-medborgare. Detta har lett till att flera kyrkor har öppnat upp sina lokaler för att erbjuda fattiga EU-medborgare tillfälliga sovplatser.

Det viktiga uppsökande arbetet har intensifierats genom att ett EU-team har startats, där fyra socialarbetare med en hög språkkompetens arbetar riktat enbart mot målgruppen fattiga EU-medborgare. Två personer i teamet kan prata rumänska och utifrån detta är det lättare att bedriva det uppsökande arbetet, som främst fokuserar på att besöka boplatser och gator för att upptäcka om det finns barn inom målgruppen eller vuxna personer som är särskilt utsatta. De bedriver även informationsarbete och skapar sig en kunskap om målgruppen, vilket är värdefullt för fortsatt utveckling av arbetet.

För att underlätta för stockholmarna erbjuds kontakt i denna fråga via Kontaktcenter som tar emot samtal om situationer i park- och gatumiljön, klagomål och orosanmälningar etc. och vidarebefordrar dessa till rätt instans i staden. På så sätt är det enklare för stockholmarna att veta vem de ska kontakta när det gäller frågor kring fattiga EU-medborgare som är en komplex och stor fråga. Det blir en väg in till Stockholms stad istället för att slussas runt mellan olika medarbetare i staden.

Nämndens verksamhet

Enheten för hemlösa uppvisar sammanfattningsvis ett gott resultat för år 2014 avseende viktiga kvalitetsmål. Målet att hjälpa personer i processen ur hemlöshet genomsyrar allt arbete på enheten. Enheten har under året aktualiserat 304 klienter varav 15 procent kvinnor. Av alla aktuella klienter är cirka 20 procent kvinnor.

Av de 356 klienter som avslutades under året hade 46 procent stadigvarande boende (motsvarande resultat 2013 var 40 procent). Enheten har de senaste åren ökat insatsen

specialiserat boendestöd, vilket tros ha haft effekt på att fler klienter har stadigvarande boende då de avslutas vid enheten. Andelen klienter som avslutats till hemlöshet är 44 procent. Det är i huvudsak en grupp av klienter som återkommande aktualiseras på enheten och i många fall har en omfattande problematik såväl med missbruk som med neuropsykiatriska problem. Resterande klienter har avslutats till Kriminalvården eller avlidit.

Personer som är akut hemlösa har minskat jämfört med 2013, såväl antal som boendetidens längd. Hemlöshetsmottagningens arbetsätt med snabbare utredningar och kortare tid på härbärge har gett resultat. Sedan ett år tillbaka erbjuds nybesökstid på försörjningsstödssektionen inom två veckor. Detta har också påverkat tiden på härbärge och målet att härbärgesboende inte skulle överstiga 10 procent har i stort sett uppfyllts. Under året har 120 personer varit aktuella för boende i försökslägenhet varav 25 har fått förstahandskontrakt. Under året har enheten fått 55 försökslägenheter och fyra nya Bostad först-lägenheter, något som har varit en viktig del i att få personer vidare ur hemlöshet. Tilldelningen av lägenheter har täckt behovet.

För att öka tillgängligheten har Hemlöshetsmottagningen under 2014 bemannat receptionen med en person för att snabbare kunna göra en tillhörighetsutredning med rätt hänvisning. Detta har inneburit en snabb väg in för utredning av rätten till bistånd och har minskat såväl väntetider för klienter som boendekostnader.

Uppsökande arbete riktat till vuxna

Uppsök och rådgivning är en del av Stockholms stad socialjour och består av *Uppsökarteamet* och *Medborgarkontoret för hemlösa*. Sedan augusti ingår även *EU-teamet* som en del av Uppsök och rådgivning. Alla tre delarna arbetar stadsövergripande och är ett komplement till stadsdelsförvaltningarnas arbete med målgruppen. Uppsök och rådgivning bildar tillsammans med Enheten för hemlösa och Ersta sjukvårdsmottagning Pelarbackens verksamheter för hemlösa. Genom att befinna sig i miljöer där socialt utsatta personer vistas kan verksamheten erbjuda dem en individanpassad ingång, en länkningsprocess, till ordinarie hjälpsystem. Verksamhetens mål har uppfyllts med viss avvikelse.

Uppsök och rådgivning hade under 2014 kontakt med 590 personer i olika faser i länkningsprocessen. Av dessa personer var 67 procent män och 33 procent kvinnor.

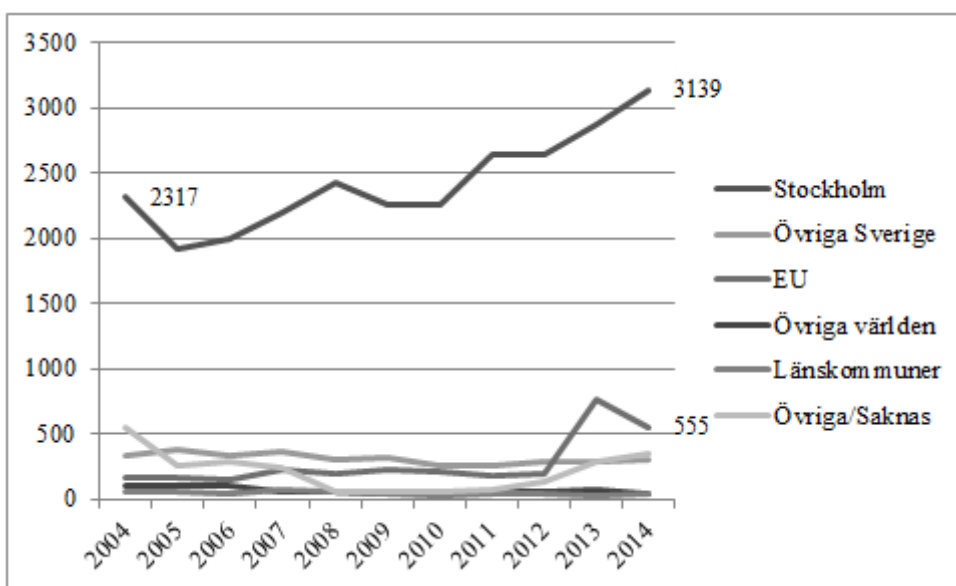
Arbetet med att främja ett genusperspektiv i det uppsökande och rådgivande arbetet påbörjades 2013 och har fortsatt under 2014. Om man ser till de olika målgrupperna ur ett genusperspektiv kan man se att vissa skillnader utmärker sig tydligare mellan könen. Statistiken visar skillnader i resultatet för män och kvinnor i gruppen med både psykisk ohälsa och missbruksproblematik. En större andel män når hela vägen fram till det sista steget i länkningsprocessen. Av kvinnorna i gruppen tar 66 procent emot stöd och hjälp med att upprätthålla kontakt med ordinarie hjälpsystem och 54 procent vet vad nästa steg är för att nå önskad förändring. Av männen i gruppen tar 78 procent emot stöd och hjälp med att upprätthålla kontakt med hjälpsystemet och 59 procent vet vad nästa steg är för att nå önskad förändring. Även i gruppen som bedöms ha enbart psykisk ohälsa syns skillnad. Männen i gruppen tenderar att i högre grad ta till sig den hjälp som finns att få. När det sedan kommer till det sista steget, att veta vad som är nästa steg för att uppnå önskad förändring är det fler kvinnor än män som uppnår det.

Under året har en inventering av kompetens på temat psykiatri och neuropsykiatri gjorts på hela Stockholms stad socialjour. Syftet är att få en bild av vilka kunskaper som behöver

förstärkas för att säkerställa ett gott mottagande och ett gott resultat för alla.

EU-medborgare

Det uppsökande arbetet riktat till EU-medborgare som befinner sig i hemlöshet eller annan utsatt situation som vistas i offentliga miljöer i Stockholm har fortsatt och vidareutvecklats under 2014. Under året tillfördes verksamheten ytterligare resurser till ett särskilt EU-team med språkkompetens anpassad till målgruppen. Teamet startades i augusti och består av fyra socialsekreterare varav två rumänsktalande. Medborgarkontoret fanns under vårterminen i sitt utåtriktade arbete på Vinternatt för att erbjuda samhällsrådgivning för målgruppen. Detta utnyttjades inte av målgruppen och har därför inte erbjudits under hösten.

Under året har 76 personer i målgruppen i behov av akut utökad stöd uppmärksammats. Av dessa har 62 procent tagit emot stöd för att avvärja en akut nödsituation. Endast 12 procent har uppnått steget att ha kontakt med ordinarie hjälpsystem. Det sista steget däremot, att veta nästa steg för att nå önskad förändring, uppnår hela 74 procent av de uppmärksammade. De mål som sattes upp för arbetet med EU-medborgare sattes med utgångspunkt i de mål som finns för stockholmare vilket visade sig inte vara relevanta mål då situationen för personer i de olika målgrupperna skiljer sig åt avsevärt. I verksamhetsplanen för 2015 har målen för gruppen EU-medborgare reviderats.

Under året har fyra större insatser genomförts, riktade till gruppen EU-medborgare som vistas i staden och som befinner sig i en utsatt situation. Det har varit insatser på olika sätt kopplade till boplatser/sovplatser som varit aktuella för avhysning samt en insats med erbjudande om evakuering på grund av kyla. Insatserna har inneburit tidsbegränsade erbjudanden om hemresa eller logi. Gemensamt för flera av insatserna har varit att uppsökarna hamnat i oförutsägbara och svåra situationer. I och med att EU-teamet har språkkompetens har det inneburit en fördjupad kontakt med målgruppen. Många har blivit mer benägna att berätta om sina svårigheter och be om hjälp och många är i behov av akut utökad stöd men har svårt att själva ta sig fram hos framförallt sjukvården med anledning av språket.

Det uppsökande och rådgivande arbetet riktat till unga vuxna 18-25 år, med tillhörighet i Stockholms stad, som befinner sig i hemlöshet eller i riskzon för hemlöshet och som tidigare utfördes i projekt Botorg har under 2014 integrerats i ordinarie verksamhet på Medborgarkontoret. Under året har 94 personer i gruppen 18-25 år statistikförts, 69 procent är män och 31 procent är kvinnor. 87 procent tar emot stöd och hjälp att etablera kontakt med ordinarie hjälpsystem och 65 procent uppnår målet att veta nästa steg för att nå önskad förändring. Av männen tar 91 procent emot stöd och 62 procent vet nästa steg för att nå önskad förändring. Bland kvinnorna tar 79 procent emot stöd och 72 procent vet nästa steg. Under tertial 1, 2015, kommer en utvärdering av detta att genomföras med syfte att se över hur implementeringen lyckats och vad som behöver vidareutvecklas för att ytterligare förbättra resultatet med de unga.

Pelarbackens gemensamma brukarråd har under året lagts ner till förmån för verksamhetsspecifika råd. Uppsök och rådgivning har inrättat en intern grupp som arbetar med att se över formerna för brukarinflytande. Gruppen har med hjälp av Utvecklingsenheten på förvaltningen tagit fram underlag och plan för genomförande av brukarenkäter. Enheten har fastställda rutiner för synpunkts- och klagomålshantering som innebär insamling, sammanställning, årgärdsdiskussioner och återkoppling till brukare. Synpunktshanteringen har kompletterats med ett formulär som ger en möjlighet till sammanställning av muntliga synpunkter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel klienter som hanterar en varaktig boendesituation; mer än sex månader (Västberga boende).	60 %		60 %		VB 2014
 Andel klienter som vid avslutad kontakt har stadigvarande boende (Enheten för hemlösa).	46 %		40 %		VB 2014

Nämndmål:

Kvinnor och män upphör att prostituera sig/köpa sexuella tjänster

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Personer som haft kontakt med nämndens Mikamottagning eller KAST inom Behandlingsenheten uppger att de upphört att prostituera sig/köpa sexuella tjänster eller ökat sin motivation att upphöra.

Nämndens verksamhet

Mikamottagningen har under 2014 tagit emot drygt 1 500 besök av 150 klienter. Av de klienter som avslutat kontakten med Mikamottagningen under året har 85 procent upphört att prostituera sig/skada sig med sex. Målgruppen utgörs av personer som befinner sig i prostitution och personer som skadar sig med sex men inte får ersättning, liksom de som varit utsatta för människohandel för sexuella ändamål. En stor del av besökarna är mellan 16 och

26 år och föryngringen har varit märkbar under det gångna året. Drygt 70 procent av besökarna har varit mellan 16 och 37 år. Majoriteten är flickor/kvinnor men även män och transpersoner finns i klientgruppen. Nära 40 procent av klienterna som har varit aktuella för samtal under året tillhör hbtq-gruppen. Om den yngre grupp som nu kommer till enheten har Mikamottagningen som första vårdkontakt kan denna tidiga upptäckt och därmed tidiga insats förmodat leda till en kortare behandlingstid.

I gatuprostitutionen har 112 individer uppmärksammats varav 18 var nya eller obekanta för Mikamottagningen. Enheten hade under året kontakt med 75 procent av dessa (67 personer). I genomsnitt befinner sig 15 personer i gatuprostitution varje kväll. Under senare år har personer som inte är fast bosatta i Sverige (EU-medborgare och tredjelandsmedborgare) ökat och utgör mellan 75 procent och 80 procent av dem som befinner sig i gatuprostitution. Enheten har arbetat med (rumänsk) tolk vid ett par tillfällen och även samarbetat med Uppsökarenhetens EU-team för att nå personerna.

Under året inleddes samarbete mellan Mikamottagningen, Socialjouren, Ungdomsjourens uppsökare och Citypolisens Prostitutionsgrupp kring människohandel för sexuella ändamål. Syftet är att få ett effektivare arbete med den delen av målgruppen. En länskoordinator anställd på Socialjouren samordnar insatser för, av polisen identifierade, vuxna traffickingoffer i sexuellt syfte. Länskoordinatorn har under tiden från september arbetat med 15 individer i olika fall. Länskoordinatorn har också varit behjälplig med information och länkning i ytterligare ärenden.

Mikamottagningen har under året deltagit i förvaltningens utbildning "Unga som har sex mot ersättning". Enheten samverkar också med flera organisationer och deltar i en referensgrupp gällande killar i åldern 15-25 med sexuell utsatthet. Under året inleddes samarbete med Barnhus Stockholm med fokus på kompetenshöjning gällande sex mot ersättning/att skada sig med sex men också möjlighet till länkning och konsultation.

Verksamheten är HBT-certifierad.

Behandlingsenheten för vuxna erbjuder stöd och behandling till köpare av sexuella tjänster (KAST). Det primära målet är att besökarna ska upphöra eller minska sitt köp av sexuella tjänster/porrurfning. Totalt har enheten tagit emot 67 personer på KAST under året (57 män och 10 kvinnor). Av dessa var 45 personer nya klienter för året. Under året avslutades 22 och den genomsnittliga behandlingstiden var fem månader. Föryngringen av målgruppen fortsätter; hälften av klienterna är under 37 år, sex i åldern 16-26 år och elva mellan 27-37 år.

Nämndmål:

Stockholmarna har möjlighet att kontakta socialtjänsten via internet

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Alla ska kunna få information och kommunicera utifrån sina förutsättningar. E-tjänster och information på nätet ska vara tillgängliga för personer med olika typer av funktionsnedsättning.

Stadsövergripande arbete

”Ungdomsguiden” lanserades under slutet av 2013 på stadens hemsida. Det är en klickguide som har utformats av stadens ungdomsmottagningar inom ramen för e-tjänstprogrammet och syftar till att öka tillgängligheten och kunskapen kring sex- och samlevnadsfrågor på webben för stadens ungdomar. Under året har arbetet fortsatt med att utvärdera och säkra guiden, då en anpassning måste göras till stadens nya it-miljö. Utmaningen har varit och är att utveckla e-tjänsten så att den svarar mot ungdomars och unga vuxnas behov och önskningar.

Kontaktcenter har i samråd med socialförvaltningen utrett behovet av tekniska hjälpmedel för att underlätta för personer med funktionsnedsättning att kunna kommunicera med staden. Det har konstaterats att åtgärderna bör inriktas på kunskap och kompetens samt på generella tekniska lösningar i staden snarare än på särskild teknisk utrustning hos Kontaktcenter.

Förvaltningen har planerat en informationsatsning om e-ansökan på stadens hemsida våren 2015. Ett samarbete kring e-ansökan har inletts med Kontaktcenter för att deras servicehandläggare ska guida medborgarna genom stadens e-tjänst.

Nämndens verksamhet

Socialrådgivningen har under året tagit emot och svarat på 1 706 chattar och 531 mail från medborgare. Under de två första veckorna i april samt en vecka i mitten av augusti pågick annonskampanjer i tunnelbanan och en analys av effekterna av kampanjen visar att det både under april under augusti märkts en ökning både av antalet mail och chatt. Det visar också en ökning i de två yngsta åldersgrupperna 0-17 år och 18-25 år och av antalet män som kontaktar socialrådgivningen. De vanligaste frågeområdena är; Ekonomiskt Bistånd, Barn och Ungdom samt Bostad och hemlöshet.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
✓ Inventera nämndens informationsmaterial så att personer med funktionsnedsättning kan ta del. (Program för delaktivitet för personer med funktionsnedsättning, mål 2).	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Marknadsföra socialrådgivning på internet	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Säkerställa att socialrådgivning på nätet har god tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 2)	2014-01-01	2014-12-31	
✓ Utveckla möjligheten för personer med funktionsnedsättning att kontakta stadens kontaktcenter (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning mål 2)	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Stockholmare med funktionsnedsättning har tillgång till och kan på lika villkor delta i samhället

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Programmet för delaktighet för personer med funktionsnedsättning integreras i stadens verksamheter. Socialtjänsten arbetar för att personer med funktionsnedsättning ska få insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Stadsövergripande arbete

Bostäder

Utbyggnad av bostäder med särskild service leds via en beslutande genomförandegrupp under kommunstyrelsen. Socialförvaltningen leder arbetet i genomförandegruppen för utbyggnad. I denna ingår representanter från stadsdelsförvaltningar, exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret och Micasa. Gruppens uppgift har varit att ta fram en planeringslista, informera om planprocessen, granska utformningen av boenden samt initiera olika förbättringar för att säkerställa utbyggnad av bostäder med särskild service. En planeringslista med samtliga bostadsprojekt i staden ligger till grund för planeringen av bostäder med särskild service. I planeringslistan finns totalt 577 lägenheter under närmaste 6-årsperioden. Av dessa är 348 gruppboendebostäder, 195 servicebostäder samt 34 lägenheter i stödboenden.

Bedömning- och förmedlingskansliet förmedlar bostad med särskild service enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) samt grupp- och stödboende enligt SoL (socialtjänstlagen). Under året har 67 lägenheter ledigförklarats för personer tillhörande LSS personkrets 1. De flesta bostäderna har förmedlats på första eller andra försöket. Två gruppboendebostäder i kommunal regi med 11 lägenheter har tillkommit samt en servicebostad med 7 lägenheter. För närvarande finns 299 intresseanmälningar för gruppboendebostad och 159 för servicebostad, vilket innebär 21 fler intresseanmälningar jämfört med år 2013.

Inom socialpsykiatri har 32 lägenheter förmedlats 83 gånger, 10 lägenheter har förmedlats vid första försöket. Det finns 52 intresseanmälningar för bostad med särskild service och 48 till stödboende. Inga nya boenden har tillkommit under året.

Enheten har besökt och följt upp insatserna för 57 brukare i landet där enheten ansvarar för myndighetsutövning. Brukarna har tidigare erbjudits individuell plan enligt LSS och samtliga genomförandeplaner har uppdaterats.

Personer med funktionsnedsättning

Kommunförbundet Stockholms läns (KSL) styrelse beslutade 12 juni 2014 att rekommendera länets kommuner att besluta att § 11 i Principöverenskommelsen från 1994-05-27 upphör och att ansvaret för utförandet av hälso- och sjukvård övergår från landstinget till kommunerna i länet. Denna förändring träder i kraft 1 oktober 2015 och finansieras via skatteväxling 2015/2016. Socialnämnden beslutade enligt KSL:s rekommendation. En arbetsgrupp med representanter från stadsledningskontoret och socialförvaltningen samt medicinskt ansvariga sjuksköterskor (MAS) och avdelnings- och enhetschefer från stadsdelsförvaltningar har bildats under hösten 2014.

Socialnämnden har i samarbete med Ersta diakoni genomfört en utbildning för

biståndshandläggare och deras chefer om ”Personer yngre än 65 år med demenssjukdom, deras anhöriga och barn” som avslutas under första delen av 2015.

Ett nationellt e-hälsoprojekt har under året utrett förutsättningarna att föra in information om socialtjänsten i 1177Vårdguiden. På regional nivå har projektet letts av Kommunförbundet Stockholms län (KSL) i samarbete med Stockholms stad, Österåker och Järfälla kommun. Ett pilotprojekt har genomförts med föräldrar till barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som målgrupp.

En förstudie för utveckling av DUR-mall och statistikinsamling från Paraplysystemet har genomförts i samarbete med Tieto och ett införande i Paraplysystemet beställts.

Ett projekt inleddes i december 2013 med Linköpings universitet för att undersöka om det är möjligt att utveckla befintliga skattningsskalor i DUR i syfte att öka brukares delaktighet och inflytande under handläggningen. Projektet avslutades i december med en pilotstudie i en stadsdelsnämnd. Resultatet redovisas i en rapport under första kvartalet 2015.

Förvaltningen har tillsammans med representanter från sju stadsdelsförvaltningar arbetat för att få till stånd ett projekt för att utforma ett digitalt kommunikationsstöd. Det övergripande målet är att öka delaktigheten för barn och unga med funktionsnedsättning i utredningssamtal med biståndshandläggare.

Under året har Högsta förvaltningsdomstolen slagit fast att den övre gränsen för yrkesverksam ålder och rätt till daglig verksamhet numera är 67 år. Äldrecentrum har genomfört en kartläggning som underlag för äldreförvaltningens och socialförvaltningens utredning av hur personer med funktionsnedsättning över 65 år som bor i bostad med särskild service ska kunna erbjudas daglig verksamhet och andra aktiviteter för att få en stimulerande vardagsmiljö.

Förvaltningen har samarbetat med arbetsmarknadsförvaltningen och andra berörda myndigheter för att personer med funktionsnedsättning ska komma ut i arbete. Förvaltningen har genomfört två utbildningar och en workshop för beställare och utförare av daglig verksamhet, om hur de konkret kan underlätta för sina brukare att börja arbeta eller studera. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen har medverkat vid samtliga tillfällen.

Förvaltningen har vidareutvecklat samarbetet med Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, brukarorganisationer och landstingets Habilitering & Hälsa genom bland annat olika typer av möten och informations- och utbildningsinsatser. Förvaltningen har även deltagit i Socialstyrelsens arbetsgrupper med en nationell informationsstruktur (NI) och ett nationellt klassifikationssystem av insatser inom socialtjänstens område (KSI).

Förvaltningen har bildat en referensgrupp med företrädare för åtta brukarorganisationer. Syftet är att ha en dialog i frågor som rör stadens arbete med att ge stöd enligt LSS och SoL.

Forum Carpe och Carpe 2

Forum Carpes uppdrag är verksamhets- och yrkesutveckling för anställda inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning i Stockholms län. Från maj 2014 ingår länets samtliga kommuner. Under året har Forum Carpes kompetensutveckling haft 3 990 deltagare, varav 739 från Stockholms stad. Kompetensutveckling erbjuds i form av gymnasiekurser, föreläsningar, seminarier, kortare kurser men även erfarenhetsutbyten och nätverk för lärande. Dessutom arrangerade Forum Carpe för femte gången i rad en nationell konferens med cirka 300 deltagare i maj 2014

På uppdrag av KSL har Forum Carpe även haft i uppdrag att i Stockholms län arbeta med den statliga satsningen på evidensbaserad praktik i socialtjänsten, inriktat på funktionshinderområdet. Årets arbete har utgått från en tidigare genomförd kartläggning om områdena delaktighet, inflytande och systematisk uppföljning.

Fram till och med 30 juni samordnades Forum Carpe med ESF-projektet Carpe 2, både lokalmässigt och personellt. ESF (Europeiska socialfonden) beviljade medel för projekt Carpe 2 som pågick till och med 30 juni 2014. Stockholms stad var projektägare och det var 23 kommuner och två företag som ingick i Carpe 2. Projektets övergripande mål var att personer med funktionsnedsättning får stöd och service av medarbetare som har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter. Carpe 2 hade under första halvåret fram till det avslutades 30 juni 2014, 886 deltagare i olika former av kompetensutveckling, varav 234 från Stockholms stad. Inom ramen för Carpe 2 utvecklades samverkan med nationellt viktiga aktörer. Det nationella Kompetensrådet lever vidare i Vård- & Omsorgscolleges regi där Carpe deltar med en representant.

Funktionshinderombudsmannen

Funktionshinderombudsmannen (FO) har bevakat frågor utifrån funktionshinderaspekter inom stadens samtliga nämnder och styrelser enligt gällande instruktion. FO har följt upp stadens verksamhet utifrån målen i Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning och överlämnat en årsrapport till kommunstyrelsen.

Tillgänglighetspriset St Julian utdelades år 2014 för sjunde gången. FO har ingått i den granskande arbetsgruppen och varit föredragande inför juryn. FO har samarbetat med Handikappföreningarnas samarbetsorgan HSO i Stockholms stad i genomförandet av en utbildningssatsning för ledamöter i stadens 27 råd för funktionshindersfrågor.

Socialpsykiatri

Arbetet med att vidareutveckla utrednings- och uppföljningsinstrumenten inom socialpsykiatri har intensifierats under 2014. En djupgående granskning av handlägningsprocessen inklusive dokumentation och statistikredovisning har genomförts i sju stadsdelsförvaltningar. Granskningen visade på en del brister, främst i form av otydlighet kring vad och hur man dokumenterar vid uppföljning. Utifrån granskningens resultat tillsattes en arbetsgrupp med handläggare från stadsdelsförvaltningarna under ledning av socialförvaltningen. Under året har arbetsgruppen undersökt hur handlägningsprocessen och tillhörande stödmaterial kan förenklas och förtydligas. Arbetet har bland annat resulterat i att ny version av DUR (utredningsstöd inom socialpsykiatri) publiceras vid årsskiftet 2014/2015.

Förvaltningen har under 2014 fortsatt arbetet med att utbilda i och implementera de evidensbaserade metoderna MI (motiverande samtal) samt IPS (Individual placement and support). Grundutbildningar har varvats med handledningstillfällen och fördjupningskurser. Under året har även en utbildningssatsning i CM (Case manager) genomförts för handläggare och utförare inom socialpsykiatri och missbruk/vuxen.

Sysselsättning

Inför 2014 slogs projekten Alfa och IPS samman under det gemensamma namnet Alfa. Alfa arbetar med att underlätta för personer med psykisk funktionsnedsättning att hitta, få och behålla ett arbete, praktikplats, studier eller sysselsättning. Utöver det primära syftet har Alfa

även fungerat som ett kunskapscentrum gällande IPS-metoden samt varit drivande i samarbetet med stadsdelsförvaltningar, psykiatri, Arbetsförmedling, Försäkringskassan, brukarorganisationer och företagare kring ökad sysselsättning för målgruppen.

Under oktober 2014 hade Alfas personal kontakt med 91 arbetsgivare, varav 36 var helt nya kontakter. Under 2014 fick 112 personer med psykisk funktionsnedsättning stöd via Alfa. 116 personer hade även kontakt med Alfas vägledning via drop in verksamhet. Den vanligaste diagnosen hos Alfas deltagare är psykos följt av ADHD och depression. I stort sett lika många kvinnor som män har varit i kontakt med Alfa under 2014. För Alfas 112 deltagare under året blev resultatet följande: 38 i lönearbete, 38 i praktik, 16 studerar, 6 arbetar som volontärer och 14 beviljades biståndsbedömd sysselsättning

PRIO-satsningen

Regeringens satsning för utveckling av insatser till vuxna med psykisk funktionsnedsättning (PRIO - Plan för riktade insatser inom psykisk ohälsa) har fortsatt under 2014. Nämnden har under året samordnat arbetet i staden och säkerställt att Stockholm uppfyllde kraven för att få ta del av PRIO-medel även 2014. Arbetet har skett i samverkan med stadsdelsförvaltningarna, brukar-/intresseorganisationer och KSL. Handlingsplanen för utveckling av socialpsykiatri som togs fram i PRIO-samverkan 2013 utvärderades och uppdaterades under 2014. Delaktighet, förstärkt samverkan med Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen samt utökad satsning på CM (Case managers) är exempel på områden som tillkommit eller förtydligats i handlingsplanen.

Nämndens verksamhet

Korttidshemmen

Under året har ett femtiotal ungdomar använt sig av verksamheterna. Verksamheten har under perioder haft en lägre beläggning än förväntat och antalet utförda dygn når inte riktigt upp till det som budgeterats. Beläggningsgraden stannar på 97 procent. Flera ungdomar var på kollo under sommaren och använde sig då inte av korttidshemmen.

Det har varit stor omsättning av ungdomar på *Drömmen* under året. Sju nya gäster har kommit och fem har slutat på grund av att de flyttat till eget boende eller av annan anledning. Samma situation har varit på *Navet*, med sju nya gäster, varav två från *Drömmen* och två personer har flyttat till eget boende. Verksamheterna uppskattas av både gäster och anhöriga.

Under året har båda verksamheterna förstärkt arbetet med att utveckla och förtydliga genomförandeplaner. Alla gäster har en kontaktperson som är huvudansvarig för att genomförande- och omvårdnadsplaner uppdateras. Kontaktpersonen är också den som har den huvudsakliga kontakten med hemmet och skolan/ daglig verksamhet, något som underlättas av tydligare uppdrag och blir till glädje och nytta för gästerna.

Under hösten inleddes en satsning på riktad information till stadens särskolor om *Drömmen* och *Navet*. Gäster som varit på verksamheterna länge har deltagit vid informationsbesöken på skolorna och satsningen fortsätter även 2015.

Ledsagarservice

Stockholm stads ledsagarservice drivs på entreprenad av *Omsorgshuset i Stockholm AB*.

Tilldelningsbeslutet gällande den nya avtalsperioden medförde att Omsorgshuset kunde fortsätta att driva verksamheten, vilket borgar för stabilitet för målgruppen. Ledsagarservice är ett kundval och får ersättning efter prestationer.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Genomföra insiktsutbildning för förvaltningens anställda om funktionsnedsättning. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3).	2014-01-01	2015-12-31	
Analys En stor del av socialtjänstavdelningens medarbetare har tagit del av olika utbildningsinsatser. Arbetet fortsätter under 2015.			
 Inventera behovet av bostäder med särskild service (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 6)	2014-01-01	2014-12-31	
 Inventera tillgängligheten samt åtgärda brister i nämndens samtliga verksamheter utifrån "enkelt avhjälpna hinder". (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1).	2014-01-01	2015-12-31	
 Lokalplanerarna bistår stadens förvaltningar med kompetens kring tillgänglighet i planeringen av ny- eller ombyggnadsprojekt (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 6)	2014-01-01	2014-12-31	
 Skriva programunderlag för bostäder med särskild service (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 6)	2014-01-01	2014-12-31	
 Skylta tydligt. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 1).	2014-01-01	2015-12-31	
 Underlätta för ensamkommande flyktingbarn med funktionsnedsättning som bor i nämndens boenden, att delta i fritidsaktiviteter (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 7)	2014-01-01	2014-12-31	
Analys I och med flytten av PUT-boendet Lignagatan till nya lokaler i Rågsved finns möjlighet att ta emot fler ungdomar med funktionsnedsättning om behovet uppstår. Aktiviteten avslutas i och med att det är en del i ordinarie verksamhet.			
 Ungdomar med funktionsnedsättning har möjlighet att delta i och besöka olika verksamheter. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 7).	2014-01-01	2014-12-31	
Analys Aktiviteten är en del i ordinarie verksamhet.			
 Utbildning för personal i bemötandefrågor. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3).	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Jämställdhetsperspektivet beaktas i alla nämndens verksamheter

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter uppnår god kvalitet och goda resultat oavsett kön.

Nämndens jämställdhetsarbete

Från och med verksamhetsåret 2014 har alla verksamheter minst ett åtagande under nämndmålet om jämställdhet. För att ytterligare stödja arbetet med verksamhetsutveckling bildades 2014 en *jämställdhetsgrupp*. Biträdande avdelningschef på socialtjänstavdelningen är sammankallande och i gruppen ingår personalchef och representanter från olika verksamhetsområden. En angelägen uppgift har varit att synliggöra såväl brukares som anställdas villkor vid samtliga enheter och verksamheter ur ett könsperspektiv. Socialtjänstavdelningen redovisar sedan några år tillbaka könsuppdelad statistik med fokus på brukarna och från och med 2013 integreras jämställdhetsperspektivet i all verksamhetsplanering. Jämställdhetsgruppens arbete inleddes med en föreläsning om genus, normkritik och intersektionalitet för att få en gemensam kunskapsgrund. Gruppen har tagit avstamp i förvaltningens jämställdhets- och mångfaldsplan och tagit fram en förslagskatalog med olika idéer kring hur man kan arbeta med jämställdhet. Gruppen finns också till hands för enhetschefer/verksamhetsledare eller andra som vill bolla idéer.

Enheterna har haft i uppdrag att fortsätta jämställdhetsintegreringen med fokus på 4R och vid årets slut kan man följa upp: representation (kön), resurser (fördelning av tid och resurser mellan könen), resultat (tillgodoses båda könen intressen/möjligheter, olika effekter för könen, förväntningar kopplade till kön) och realisera (föreslå nya mål och åtgärder för att utveckla arbetet med jämställdhet i verksamheten).

Genom att öka kunskapen i förvaltningen om genus och jämställdhet samt genom att följa utvecklingen av jämställdhetsarbetet i form av könsuppdelad statistik är målet att redovisa effekter och resultat till nytta för både brukaren och verksamheten.

Några exempel på projektresultat

- Hela socialtjänstavdelningen är involverad i jämställdhetsarbetet
- Verksamhetsplaneringen har ett genusperspektiv utifrån 4R
- Könsuppdelad statistik synliggör förbättringsområden
- Insatser utformas utifrån individuellt behov
- Biståndsbeslut i alla ärenden jämställdhetsanalyseras
- HBT-certifiering

4 R

Samtliga verksamheter beaktar ”4R för jämställdhet” i sina verksamhetsplaner. Vid årets slut blir det på så sätt möjligt att analysera: Representation (fördelning kön), Resurser (fördelning av tid och resurser mellan könen), Resultat (tillgodoses båda könen intressen/möjligheter, olika effekter för könen, förväntningar kopplade till kön) och Realisera (föreslå nya mål och åtgärder för att utveckla arbetet med jämställdhet i verksamheten).

I syfte att få en överblick av fler jämställdhetsvariabler än kön har jämställdhetsgruppen genomfört ett seminarium om intersektionell analys som också kommer att erbjudas förvaltningens samtliga chefer under våren. Seminariet gav inspiration att fortsätta arbetet med jämställdhet, intersektionalitet och normkritik på ett förståeligt och användbart sätt och att ”levandegöra” de 4 R:n med konkreta förslag och exempel.

HBT-certifiering

Fyra av socialförvaltningens verksamheter har hittills HBT-certifierats genom RFSL (Riksförbundet för homosexuellas, bisexuellas, transpersoners och queeras rättigheter). De certifierade verksamheterna har sett över informationsmaterial, blanketter och styrdokument samt miljö i kontorsrum och väntrum. Målet har varit att skapa en miljö där alla kan känna sig inkluderade och välkomna, såväl anställda som samarbetspartners, brukare och klienter. Vid socialförvaltningen är Resursteam barn och ungdom (råd och stöd till adopterade, utbildar och utreder familjehem), Mikamottagningen (ger stöd till personer som säljer sexuella tjänster eller som skadar sig med sex), Behandlingsenheten (vuxna med missbruksproblem) och Familjerådgivningen (erbjuder rådgivning i samlevnadsfrågor). Medarbetarna tycker att HBT-certifieringen medvetandegjort och lyft upp HBT och andra diskrimineringsgrunder på ett sätt som påverkar sättet att tänka inkluderande i behandlingsarbete och samhällssyn. Certifieringsdiplom som sitter i väntrummet och loggan på hemsidan har uppskattats av klienter. På Familjerådgivningen har andelen HBT-par ökat och många kommenterar särskilt att de uppskattar att verksamheten har kunskapen.

Nämndmål:

Kvinnor och män som missbrukar alkohol eller andra droger slutar med sitt missbruk

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Stadsövergripande arbete

Socialtjänsten arbetar för att missbrukande kvinnor och män får insatser som bygger på en evidensbaserad praktik. Handläggarna känner stöd i sitt arbete.

Nämndens verksamhet

Nämndens utbud av insatser överensstämmer med efterfrågan.

Insatserna bidrar till att motivationen att åstadkomma förändring avseende missbruk ökar.

Stadsövergripande arbete

Socialnämnden genomförde i oktober 2014 en räkning av antalet personer med missbruks- och beroendeproblematik som har kontakt med socialtjänsten. Antalet uppgick till 2 454 personer. Resultaten kommer att redovisas i en särskild rapport.

Planering av flera boendeformer för äldre missbrukare har skett under året i samverkan med äldreförvaltningen. Fortsatt arbete kommer att ske i enlighet med Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019.

Utvecklingen av barn- och föräldraperspektivet i missbruks- och beroendevården har fortsatt under året. En gemensam konferens med temat "Det ofödda barnet till föräldrar med substansmissbruk" har genomförts tillsammans med Rosenlunds mödravårdsteam och Beroendecentrum Stockholm. Ett seminarium har anordnats för handläggare och chefer inom samtliga verksamhetsområden i staden med temat Barn- och föräldrastöd. Frågan har även lyfts vid riktlinjeutbildning för missbruks- och beroendevården.

Socialnämnden har under året följt och deltagit i Socialstyrelsens arbete med att ta fram en ny

version av Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård. Socialnämnden har deltagit i seminarier, svarat på remisser och deltagit i en konsensusgrupp.

Nämnden arbetar vidare med att utveckla former för samverkan mellan socialtjänst, beroendevård och psykiatri för att utveckla insatser till personer som har diagnosen neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Detta har skett genom bland annat utbildningsinsatser och deltagande i olika samverkansforum.

Policy för att förebygga och behandla missbruk och beroende kommer att revideras och uppdateras under 2015. Detta arbete har påbörjats under året och socialnämnden har deltagit i detta arbete som leds av Kommunförbundet Stockholms län, KSL.

Stadsdelsförvaltningarna har informerats om Programmet för anhörigstöd vid riktlinjeutbildning för missbruks- och beroendevård. Diskussioner pågår hur missbruksenheterna på bästa sätt ska kunna ge stöd till anhöriga.

År 2014 har arbetet med Addiction Severity Index (ASI) främst inriktats på att stödja stadsdelsförvaltningarna i att utveckla utredningsförfarandet inom missbruksvården med stöd av ASI. Socialförvaltningen har genomfört utbildningar, nätverksträffar och temadagar. En studie har presenterats som visat på att användningen av ASI överlag uppfattas som positivt även om det hitintills inte ökat graden av samstämmighet i bedömningarna.

Narkotikaprevention

Trestad2-projektet med syfte att utveckla cannabisprevention har under 2014 genomfört det tredje och enligt plan sista verksamhetsåret. Stort fokus har varit på Ungdom i storstad. Målet är tidigt upptäckt genom att kompetensutveckla vuxna i ungdomars närhet. Personal vid ungdomsmottagningar, skolsköterskor och personal inom Framtid Stockholm har utbildats. Sammanlagt, under hela projektet har drygt 1 000 utbildningstillfällen genomförts, framförallt inom professioner såsom fritidsledare, fältassistenter, skolkuratorer, specialpedagoger, poliser och jobbcoacher.

Trestad2 har i nära samverkan med stadens ordinarie förebyggande arbete mot cannabis, finansierat 13 lokala utvecklingsprojekt i stadsdelsförvaltningarna. Projekten har arbetat med informations- och samverkansinsatser samt metodutveckling.

Tillsammans med ett nationellt nätverk där Folkhälsomyndigheten ingår har ett arbete pågått för att anpassa den europeiska kvalitetsstandarden. En forskningsrapport inom delprojektet EFFEKT Tobak har påbörjats under året. Implementering av PreventionsProfilen (enkätinstrument för kvalitetsutveckling av lokalt drogforebyggande arbete) har fortsatt under året.

MUMIN projektet har fortsatt, en utvärdering gick in i sitt slutskede under hösten 2014. De tre städernas arbete inom Mariamottagningarna med dokumentationssystemet UngDOK har fortsatt och en rapport som presenterar mottagningarnas målgrupp har publicerats. Rapporten visar att Stockholm når ungdomar tidigare, både i ålder och utvecklat missbruk, än Göteborg och Malmö.

Medel har också beviljats till verksamheterna Maria Ungdomsenhet och PUMAN inom Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende, som fått ökad belastning av unga och personer med cannabisrelaterad problematik. I slutet av året har en informationsbroschyr om spice tagits fram eftersom behovet av att informera föräldrar vid stadsdelsförvaltningar

och Maria Ungdomsenhet varit stort efter mycket medierapportering om spice.

En fortsättning på tidigare fokusgruppsundersökning med föräldrar om cannabis har genomförts i Skärholmen och Rinkeby-Kista. En digital (via mail) föräldrakampanj om cannabis genomfördes i samverkan med utbildningsförvaltningen till gymnasieelever i årskurs 1 och 2. Budskapet handlade om att inte släppa taget, utan att ”du som förälder fortfarande spelar roll”.

Nämndens verksamhet

Vård, behandling och boende med stödinsatser för vuxna missbrukare

Många klienter som är aktuella på *Enheten för hemlösa* har utöver hemlöshet också ett missbruk. Under året inledde enheten ett arbete med optimera stödet kring den enskilde såväl ur ett kvalitets- som ur ett ekonomiskt perspektiv. Enhetens olika sektioner har aktivt arbetat med att erbjuda klienter annat boende än härbärke dels för att påskynda processen ur hemlöshet, dels för att öka möjligheterna för klienter att minska eller sluta missbruka.

Enheten inledde under 2014 ett samarbete med Ersta sjukvårdsmottagning som har erbjudit öppenvård i grupp eller enskilt. Behandlingsresultaten har varit mycket bra. Alla som fullföljt programmet har minskat sin alkohol- och/eller drogkonsumtion och upplevt en stor positiv förändring av sitt missbruk. En ytterligare effekt är att sjukvårdsmottagningen har kunnat nå personer som behöver psykiatrisk och somatisk vård vilket har lett till ökad livskvalitet för gruppen.

Enheten för hemlösa har haft färre personer i LVM-vård och vårddygnen har minskat med 23 procent i jämförelse med föregående år. Antalet LVM-anmälningar har varit lika många som under 2013 men enheten har lyckats motivera fler klienter till en frivillig lösning. Till viss del tros det bero på samarbetet med Ersta sjukvård. Enheten har kunnat konsultera läkare och sjuksköterskor med beroendekompetens. Erfarenhetsmässigt ger frivillig vård större förutsättningar för klienter att nå förändring.

Under 2014 har enheten också arbetat med att utveckla arbetssätt och rutiner när det gäller äldre klienter med missbruksproblem och i behov av somatisk omvårdnad. Flera behöver hemtjänstinsatser, boendestöd, somatisk boendeplicering eller annan placering.

Akut- och korttidsboenden

Förvaltningen ansvarar för fyra akut- och korttidsboenden inom *Boende- och behandlingsenheten* varav tre i egen regi; *Grimman*, *Hvilan* och *Hammarbybacken*. Entreprenörsdrivna *Skarpnäck H-huset* tillhandahåller 45 platser som komplement till stadens övriga utbud av akutplatser. Uppdraget för akut- och korttidsboenden är att erbjuda hemlösa med missbruk och/eller psykiska problem boende och stöd/omhändertagande i en akut situation. Totalt finns drygt 100 platser på stadens boenden i egen regi, varav cirka 30 för kvinnor. Beläggningen är genomgående hög och uppgår till mer än 100 procent. Allt fler klienter på akut- och korttidsboendena har omfattande missbruksproblematik i kombination med psykisk ohälsa och våldsbeteende. Efterfrågan ökar på att få bo under lite längre tid, något som visat att motivationen ökar hos klienten när han/hon får möjlighet att vara inne under dagen. Stressnivån blir mindre och tid finns till att reflektera över sin situation. Genom

att anpassa kravnivån och genom ett anpassat bemötande ökar möjligheten att stötta klienten till förändring.

Grimmans målgrupp har en komplex problembild och under andra tertialet har gruppen klienter med samsjuklighet fortsatt att öka. Samarbetet med psykiatrin bygger på klientens egen vilja till att medverka i behandling för sin psykiska ohälsa, något som sällan är fallet. Grimmans personalgrupp har under året fått utbildning i neuropsykiatriska funktionshinder för att bättre kunna möta denna målgrupp i det dagliga arbetet. Under perioden har totalt 93 personer flyttat från Grimman till andra boenden. Antalet enskilda individer som varit inskrivna på Grimman minskar stadigt medan antalet nätter totalt sett ökar varje år. En orsak är att klienter med samsjuklighet inte klarar av att bo på stora boenden och skriver ut sig efter något eller några dygn.

Hvilan är ett akut- och korttidsboende för kvinnor och under året har totalt 133 kvinnor varit inskrivna. Av dessa har 83 kvinnor (62 procent) flyttat planerat till annat boende eller behandling. Många kvinnor lämnar dock Hvilan oplanerat. Drygt 70 kvinnor har återkommit till Hvilan fler än en gång under perioden. Verksamhetens målgrupp innefattar kvinnor i aktivt missbruk samt och/eller psykisk ohälsa. Verksamheten kan också ta emot våldsutsatta kvinnor som är i behov av ett skyddat boende. Hvilan har drogtolerans men arbetar aktivt för att minska klienternas missbruk. Enheten för hemlösa abonnerar tio platser både för korttidsboende och för akuta placeringar och har under året placerat 40 kvinnor på Hvilan. Längre boendeperioder ökar förutsättningen och motivationen att ta tag i sin situation och få möjlighet till förändring.

Även målgruppen på Hammarbybacken har missbruksproblematik och/eller samsjuklighet. Många av dem som har en mycket komplex problematik, är traumatiserade från krig, dysfunktionella hemförhållanden och stigmatisering från tidig ålder. Under året har arbetet med genomförandeplaner och en förutbestämd planering utvecklats och stärkts. Detta har medfört ett tydligare samarbete med placerande socialsekreterare.

Skarpnäck H-huset har under året haft i genomsnitt 89 procents beläggning på platserna. Verksamheten fungerar bra och uppföljningarna visar att man följer avtalet.

Stödboende med drogtolerans

Västberga boende har 69 platser och riktar sig till hemlösa män med långvarigt missbruk och/eller psykisk ohälsa. Efterfrågan har varit stor under året och beläggningen har nått 98 procent. Totalt under året har Västberga boende haft 161 klienter boende. Den genomsnittliga boendetiden för dem var drygt ett år, 376 dagar. Under 2014 har 52 procent av de boende bott längre än sex månader (årsmål 60 procent). Att verksamheten inte riktigt når målet förklaras av att det har varit en större genomströmning av boende samt ökad fysisk och psykisk ohälsa hos de boende. Den genomsnittliga boendetiden var cirka ett år. Klienter som bor på Västberga motiveras till annan adekvat vårdform och under året har en fjärdedel av de som flyttat ut gjort det till annat boende med högre insatser till exempel sjukhus, omvårdnadsboende, äldreboende eller behandlingshem (årsmål 20 procent). Under 2014 har ett fåtal flyttat till boende med lägre insatser som Stiftelsen Hotellhem eller försöks- och träningslägenheter. En anledning är att klienterna har haft mer fysiska och psykiska besvär jämfört med tidigare år. Andelen boende som har underhållsbehandling i någon form har markant ökat, något som också påverkar resultaten.

Verksamheten har ett bra samarbete med uppdragsgivarna och har under 2014 tagit emot

klienter från samtliga stadsdelsförvaltningar. Enheten för hemlösa har fortsatt att abonnera 35 platser som har varit belagda till 100 procent. Pelarbackens mobila sjuksköterskemottagning har besökt Västberga boende en gång/månad för rådgivning och provtagning. Samarbetet med lokal hemtjänst och hemsjukvård har utvecklats och är numer ett regelbundet inslag i verksamheten.

Västerorts stöd- och referensboende drivs på entreprenad och har erbjudit 82 platser. Verksamheten har tagit emot flera yngre personer med tungt missbruk. För att begränsa skadegörelse i och omkring fastigheten tillsatte staden en vakt på dagtid utöver den vakt entreprenören enligt avtalet bekostade kvällar och nätter. Entreprenadavtalet omförhandlades i samband med detta. Efterfrågan på platser har successivt sjunkit under året, och boendetiderna blev kortare. Till och med september 2014 var beläggningen på stödboendet cirka 71 procent. Kraftigt regn under sommaren och början av hösten orsakade flera översvämningar i fastigheten och 25 boenderum och vissa korridorer blev obrukbara. Avtalet med entreprenören förhandlades om under hösten och platsantalet sänktes till 70 platser i stödboendet. Beläggningen i november och december uppgick till knappt 60 procent. Under hösten sade entreprenören upp entreprenadavtalet och driften av Västerorts stödboende återgår i egen regi från och med 1 mars 2015.

Drogfritt Stödboende

Förvaltningen har under 2014 tillhandahållit totalt 168 platser på stödboende som är drogfria fördelat på fyra verksamheter. Efterfrågan är stor och beläggningen hög. Flertalet brukare skattar att de stödjande och motiverande samtalen hjälper dem att hantera problem och att kontaktmannasamtalen har varit bra/mycket bra. Samtliga stödboenden når uppsatta mål under perioden.

Placeringstiderna fortsätter att vara ganska korta. Verksamheterna tar emot allt yngre personer, både män och kvinnor med diagnostiserad ADHD-problematik och underhållsbehandling. Målgruppen unga män med invandrabakgrund utan synligt missbruk är också en fortsatt ökande målgrupp liksom kvinnor och män med samsjuklighet. Placeringstiderna är väsentligt kortare än tidigare och beställarna har i större utsträckning egna boenden i sina stadsdelsförvaltningar och hemkommuner. I gruppen unga vuxna 18-25 år skrivs 40 procent ut inom en månad (i gruppen som är 26 år och äldre är motsvarande andel 31 procent). Vanligaste orsaken är täta återfall/frånvaro. Verksamheterna prioriterar arbetet med att motivera unga till att stanna kvar och stötta dem i att hitta normer och referensramar.

Medarbetare på stödboenden har under hösten gått en fem halvdagars grundutbildning om neuropsykiatriska funktionshinder.

Bandhagshemmens verksamhet har till och med 2014 bedrivits på två platser, i Bandhagen och i Aspudden. Bandhagshemmen har totalt 90 platser och en beläggningsgrad på i genomsnitt 95 procent. Målgruppen unga män med diagnostiserad adhd-problematik och ordinerad medicinering och män med underhållsbehandling har ökat. Antalet kvinnor och män där vräkning är orsaken till placeringen har ökat, men placeringstiden är väsentligt kortare.

Drygt hälften av klienterna på *Lönnen* har under året varit i åldrarna 18-25 år och man har under hösten samarbetat med arbetsmarknadsförvaltningen för att stärka samarbetet kring att få unga vuxna i sysselsättning. Samordnare och coacher liksom studie- och yrkesvägledare från "Ung i Centrum" har besökt verksamheten och träffat klienter. Arbetet med föräldrastöd

på Lönnen har fortsatt och under året har två föräldragrupper genomförts av utbildade handledare. Under våren genomfördes också en ABC-föräldragrupp och insatserna har varit mycket uppskattade

Stödboendet för kvinnor, *Syrenen*, har under året flyttat till nya lokaler. Beläggningen har varierat under året för att årets sista månader öka och efterfrågan är stor. Precis som på övriga stödboenden ökar andelen klienter i åldrarna 18-25 år. På *Syrenen* utgör de yngre 60 procent av målgruppen. Det är också den åldersgruppen som har flest oplanerade utskrivningar. Under året har drygt hälften av de inskrivna kvinnorna flyttat oplanerat från *Syrenen* och många av dem har gått tillbaka i missbruk. De kvinnor som har flyttat vidare till mera varaktigt boende har haft längre boendetider. Skalskyddet i lokalerna innebär att verksamheten kan ta emot våldsutsatta kvinnor som behöver ett tryggt och säkert boende.

Västerorts stöd- och referensboende har i referensboendet erbjudit 28 platser. Efterfrågan på platser har successivt sjunkit under året, boendetiderna blev kortare och beläggningen på referensboendet var sedan verksamhetsövergången mycket låg. Till och med september 2014 var beläggningen på referensboendet cirka 40 procent för att sedan ytterligare sjunka. I samband med att avtalet med entreprenören omförhandlades under hösten upphörde referensboendet och utflyttning skedde i december.

Boende och omvårdnad

Förvaltningen driver tre omvårdnadsboenden med totalt 90 platser, varav två i egen regi. Beläggningen är stabil. Många klienter har egna lägenheter och bor på tillfälliga placeringar på någon av verksamheterna och återkommer för kortare eller längre boendetider. För övriga är insatserna inriktade på att stärka resurser och insatser under vårdtiden för att tillhandahålla en mer planerad bostadssituation för brukarna. I brukarenkäter uppger 70 procent att de fått de insatser som tagits upp i genomförandeplanen och att de är nöjda.

Efterfrågan av placeringar har varit god under året. *Edshemmet* har en beläggningsnivå på 96 procent och *Hamnvikshemmet* 86 procent. Att beläggningen på *Hamnvikshemmet* inte riktigt når 90 procent är en följd av många oplanerade utskrivningar. På *Edshemmet* har antalet långa placeringar ökat sedan 2013. På hälften av platserna bor personer som är äldre, har en viss minnesproblematik och/eller av andra skäl har svårt att erhålla andra boendeformer. På *Hamnvikshemmet* är placeringstiderna kortare och där placeras också en större andel som saknar egen fast bostad. Båda verksamheterna arbetar intensivt med att få ner antalet oplanerade utskrivningar. Alla återfall i missbruk behandlas individuellt och stor hänsyn tas till uppdragsgivarens önskemål, typ av återfall, klientens resurser och andra omständigheter innan klienten skrivs ut. Samarbete med många aktörer sker för att finna någon form av lämpligt boende om klienterna trots allt avviker eller skrivs ut oplanerat. När genomförandeplanen kan följas är möjligheterna för klienten att behålla nykterheten väsentligt större än om vården avbryts oplanerat. Under perioden har verksamheterna arbetat för att genomförandeplanerna ska vara realistiska med tydliga mål samt utvecklat ett mer strukturerat samarbete och uppföljning tillsammans med uppdragsgivaren.

På entreprenaddrivna *Ljungbacken* har beläggningen varit god under hela året men med många in- och utskrivningar under sommaren, de flesta oplanerade. Under andra halvåret har beläggningen stadigt ökat och uppgick i december till 103 procent. Flertalet placeringar avser tre månader, men några placeras också under längre tid. I likhet med *Hamnvikshemmet* saknar många av de inskrivna eget boende. Verksamheten har ett gott samarbete med

handläggare på stadsdelsförvaltningarna. Upphandling avseende drift av entreprenaddrivna Ljungbackens stödboende avbröts under hösten och verksamheten återgår i stadens regi under våren 2015.

Äldre- och sjukhemsboende

Gamlebo är ett entreprenaddrivet äldre- och sjukhemsboende för hemlösa. Gamlebo har en jämn och hög beläggning på sina 29 platser. Andelen sjukhemsplatser har ökat då målgruppen blir äldre och är i sämre fysisk kondition med mer somatiska sjukdomar. Förvaltningen ser samma trend på Gamlebo som i annan äldreomsorg i staden. Omvårdnaden fungerar bra på Gamlebo och det finns rutiner för de områden som efterfrågas. Under året har förvaltningen granskat ett slumpmässigt antal akter och journaler och den lagstadgade dokumentationen finns i samtliga granskade journaler. Riskbedömningar finns för samtliga och vårdplaner finns upprättade i fem journaler av sju.

Upphandling avseende drift av Gamlebo avbröts under hösten och verksamheten återgår i stadens regi under våren 2015.

Utredning och behandling

Krukis motivation och behandling konstaterade redan i tertiärrapport 1 en ökad genomströmning av klienter, en trend som hållit i sig under året. Klienterna är oftast mycket drognära och motivationen till avhållsamhet gällande droger är sviktande. Många avviker i samband med återfall kort tid efter inskrivning. Klientgruppen har en allt tyngre problematik vilket medför att andelen klienter som avviker eller skriver ut sig själva är relativt stort.

Verksamheten har som mål att hälften av klienterna ska skrivas ut till ordnat boende. Målet uppfylls inte och anledningen är att målgruppen de senaste åren har förändrats varför målet justerats i verksamhetsplanen för 2015.

Andelen klienter som skrivs ut till annat adekvat boende eller vårdform är, trots målgruppens problematik, drygt hälften av dem som skrivs ut. Även andelen klienter som ökat motivationen till förändring överstiger årsmålet. Placerande socialsekreterare är nöjda med verksamhetens insatser och är beredda på, och har förståelse för, att klienter avbryter behandling.

Dropin som tar emot kvinnor och män över 18 år i behov av tillnyktring och/eller förlängd avgiftning fyller en stor funktion. Beläggningen har upprätthållits under året.

Boende- och utslussverksamhet

Boende- och utslussverksamheten, BUSS, bedriver boendestöd i träningslägenheter som finns dels i det vanliga hyresbeståndet, dels i Stiftelsen Hotellhems lägenhetskorrider (blockförhyring). Totalt arbetar tio boendestödare med drygt hundra klienter i deras respektive lägenhet. Under året har ett flertal lägenheter renoverats på grund av förslitning och brandskador. Det har påverkat både beläggningsgrad och hyres- och vårdintäkter, då lägenheter fått stå tomma under renoveringstiden.

Drygt 70 procent av klienterna har under 2014 gått vidare till försökslägenhet vilket är ett bra resultat. Under året har verksamheten utvecklat boendestödet till att fokusera på frågor om privatekonomi/hyra/skuldsanering. Detta kommer att fortsätta under 2015 och analys får visa om mer handfast, praktiskt stöd har effekt på klienternas möjligheter till förändring.

Verksamheten har också höjt acceptansen när det gäller återfall i missbruk. Klienten skrivs

inte ut och under förutsättning att inga störningar förekommer fortsätter boendestödet enligt ursprunglig genomförandeplan. Detta bör på sikt innebära lägre omsättning i lägenheterna och att klienterna får möjlighet att under längre tid få stöd i att nå målet, eget boende.

Från och med 2015 slås verksamheten ihop med Boendesektionen från Enheten för hemlösa. Boende- och utslussverksamheten kommer då att utgöras av 15 boendestödare och cirka 200 lägenheter.

Arbetet med att ge inskrivna kvinnor särskilt stöd fortsätter. Den kvinnogrupp som träffas har en liten men stabil deltagargrupp. Genusspecifika frågor hanteras samt att man stimulerar till fritidsaktiviteter.

FamVux

FamVux har i uppdrag att rekrytera och handleda familjehem för vuxna män och kvinnor med varierande problematik. Verksamheten har krympt avsevärt under senare år något som ligger helt i linje med stadsdelsförvaltningarnas mål att sänka antalet dygnetruntplaceringar.

Verksamheten riktar sig i första hand till en kategori som har svårt att bo kollektivt och som inte klarar eget boende. Familjehemmens förmåga att med *FamVux* vägledning skraddarsy insatser möjliggör boende och utveckling för denna grupp av män och kvinnor. En annan målgrupp som förekommer är de män och kvinnor som behöver skyddat boende på annan ort än Stockholm. Det handlar då om avhoppare från kriminella gäng, kvinnor med hotbilder från släkt eller före detta partners. Såväl uppdragsgivare som familjehem är nöjda med *FamVux* insatser under perioden. Utskrivningar har i huvudsak skett planerat och efter fullföljt uppdrag.

Konsultation, rådgivning och samtalsbehandling

Förvaltningen ger konsultation och rådgivning till personer med eget missbruk eller anhöriga (partner, förälder) genom *Behandlingsenheten för alkohol- och narkotikaberoende* i egen regi. Entreprenadrivna *Cean* (1 500 timmar/år) bedriver rådgivning i första hand till anhöriga till personer med missbruk.

Behandlingsenhetens primära mål är att besökarna ska upphöra eller minska sitt missbruk. Verksamheten har under året tagit emot cirka 470 besökare på drygt 3 600 besök. Förra året registrerade enheten drygt 3 700 besök och samma antal klienter. Något fler återbud har registrerats under 2014.

Behandlingsenheten uppnår målet att 70 procent av klienterna ska vara fria från eller ha minskat sitt missbruk vid avslut (84 procent). Majoriteten av dessa sökte för eget missbruk och knappt hälften var kvinnor. Drygt 250 besökare var förstagångsbesökare. Av 99 klienter som avslutade kontakten med enheten var 57 av dem (60 procent) fria från missbruk och 23 av dem (24 procent) hade minskat sitt missbruk. (År 2013 var 51 procent klienterna som avslutade sin kontakt på Behandlingsenheten fria från missbruk och 28 procent hade förändrat sitt missbruk). Hos 16 klienter (16 procent) var missbruket oförändrat. En majoritet av klienterna uppger alkohol som huvuddrogen. I de yngre åldersgrupperna är det fler som uppger att cannabis eller andra droger är huvuddrogen.

Arbetet med haschavvänjningsprogrammet, HAP, fortsätter. Klienter har fortsatt blivit erbjudna HAP när det efterfrågats och en utvidgning av samtal kring cannabis har skett under året för att tillgodose den ökade efterfrågan på rådgivning och behandling kring cannabisberoende.

Efterfrågan på enhetens insatser är fortsatt hög. De flesta av Behandlingsenhetens besökare hänvisas från landstingets beroendevård. Cirka 15 procent uppger att de hänvisats från lokal socialtjänst/stadsdelsförvaltning. Enheten är HBT-certifierad.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel klienter som vid avslut bedöms vara fria från missbruk (Behandlingsenheten).	60 %		50 %		VB 2014

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4 Stockholms stad är en attraktiv arbetsgivare med spännande och utmanande arbeten

 Uppfylls delvis

Socialnämnden bidrar till att uppfylla målet genom att chefer och medarbetare har en aktiv dialog om åtaganden och arbetsätt som leder till uppföljningsbara resultat. Ledarskapet ger förutsättningar för medarbetarnas delaktighet, självständiga arbete och utveckling. Cheferna har en tydlig målbild och inspirerar medarbetarna att nå målen. Medarbetarskapet är aktivt och bidrar till verksamhetens utveckling och kvalitet. Chefers och medarbetares kompetens och engagemang har stor betydelse för att uppfylla verksamhetens mål.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal ungdomar som fått sommarjobb i stadens regi	10 st	7 st	10 st	5100	2014
  Aktivt Medskapandeindex	81	81	82	80	2014
  Andel medarbetare på deltid som erbjuds heltid	100 %	100 %	100 %	100 %	2014
  Chefer och ledare ställer tydliga krav på sina medarbetare	75 %	70 %	71 %	80 %	2014
  Medarbetare vet vad som förväntas av dem i deras arbete.	89 %	91 %	92 %	92 %	2014
  Sjukfrånvaro	6,3 %	5,1 %	4,4 %	4,4 %	VB 2014

Nämndmål:

Nämnden är en attraktiv och konkurrenskraftig arbetsgivare

 Uppfylls delvis

Förväntat resultat

Sjukfrånvaron minskar och Aktivt Medskapandeindex ökar. Antalet medarbetare som rekommenderar sin arbetsplats till andra ökar.

Arbetsmiljö

Förvaltningens verksamheter har upprättat handlingsplaner för det systematiska arbetsmiljöarbetet utifrån dels resultaten av medarbetarenkät 2013 och dels utifrån undersökningar som är gjorda genom fysiska skyddsronder och arbetsplatsträffar.

Handlingsplanerna har följts upp vid respektive arbetsplats samt i de olika samverkansgrupperna.

Arbetsplatsträffarna utgör ett viktigt forum för att följa upp och säkerställa en god arbetsmiljö samt att minimera riskfaktorer.

Även medarbetarsamtalen har under året utgjort en viktig del för att chefer ska kunna säkerställa varje enskild medarbetares rätt till en god fysisk- och psykosocial arbetsmiljö.

I slutet av året fastställdes ett särskilt dokument om medarbetarsamtal som stöd till chefer och medarbetare i förvaltningen.

Under hösten genomfördes en tvådagars arbetsmiljöutbildning för nya chefer och skyddsombud. Utbildningen genomfördes av företagshälsovården på uppdrag av förvaltningen.

I de olika samverkansgrupperna har arbetsskadeanmälningar regelbundet följts upp. Detta är angeläget för att arbeta förebyggande och förhindra förekomsten av fler incidenter, till exempel arbetsskadeanmälningar på grund av hot- och våldssituationer.

Vid de organisationsförändringar som genomförts under året har arbetsmiljöaspekterna särskilt beaktats.

Medarbetarenkäten

Förvaltningen uppnådde en svarsfrekvens på 88 procent för 2014 års medarbetarenkät. Detta är en förbättring i jämförelse med 2013 års svarsfrekvens som uppgick till 87 procent.

Förvaltningens Aktivt medskapandeindex uppgick till 81 vilket innebär att årsmålet om ett Aktivt medskapandeindex om 82 inte uppnåddes. Stadens Aktivt medskapandeindex uppgick till 79.

Resultaten av medarbetarenkät 2014 har i slutet på året analyserats av chefer, medarbetare och skyddsombud och kommer ligga till grund för hur verksamheterna framöver ska arbeta med de utvecklingsområden som fastställs i handlingsplaner. Ett ärende om resultatet av medarbetarenkät 214 kommer att föreläggas nämnden under våren 2015.

Vad gäller resultatet av medarbetarenkät 2013 har verksamheterna under året tagit fram behov av förbättringsområden som tagits med i handlingsplanerna för det systematiska arbetsmiljöarbetet. I arbetet med resultaten har även verksamheterna belyst och lyft fram de områden som har goda resultat samt diskuterat hur dessa resultat kan bibehållas.

En övergripande uppföljning för socialförvaltningen har gjorts utifrån medarbetarenkät 2013. Uppföljningen visar på tre generella förbättringsområden; vision 2030, mötesstruktur samt genomföra och följa upp det som beslutats.

Förvaltningens chefsforum har beaktat dessa förbättringsområden och har haft olika teman, till exempel effektiva möten.

Samverkan

Förvaltningen har i samverkan med de fackliga organisationerna reviderat överenskommelsen om förnyelse, arbetsmiljö och samverkan samt förtydligat samverkansorganisationen, bland annat har lokala samverkansgrupper inrättats.

Arbetsrätt

Personalenheten har under hösten genomfört en utbildningsdag i arbetsrätt för nya chefer.

Introduktion för nyanställda

Som ett komplement till arbetsplatsernas lokala introduktion för nyanställda anordnar förvaltningen två gånger per år en övergripande introduktion. Introduktionen innehåller dels information om hur staden och socialförvaltningen är organiserad, vad det innebär att arbeta i en politisk styrd organisation samt presentation av arbetsgivaren Stockholm stad.

Introduktionen har genomförts i april och i oktober.

Diskrimineringsärenden

Förvaltningen har inte haft något diskrimineringsärende under året.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Cheferna ska uppmärksamma tidiga signaler på ohälsa och frånvaro och vidta åtgärder.	2014-01-01	2015-12-31	
 En årlig handlingsplan för det systematiska arbetsmiljöarbetet ska tas fram i samarbete mellan chef, medarbetare och skyddsombud.	2014-01-01	2015-12-31	
 Frågor om respekt, bemötande och delaktighet för personer med fysiska och/eller psykiska funktionsnedsättningar ska regelbundet tas upp på arbetsplatsträffar (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3)	2014-01-01	2015-12-31	
 Funktionsnedsättningsaspekten ska beaktas i implementeringen av Jämställdhets- och mångfaldsplanen. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 3)	2014-01-01	2014-12-31	
 Individuella utvecklingsplaner ska upprättas / revideras i samband med utvecklingssamtalen.	2014-01-01	2015-12-31	
 Nämndens jämställdhets- och mångfaldsplan samt riktlinjer om kränkande behandling ska gås igenom vid en arbetsplatsträff.	2014-01-01	2015-12-31	
 Säkerställ icke-diskriminering vid rekrytering. (Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mål 5).	2014-01-01	2015-12-31	

Sjukfrånvaro

Nämnden når inte årsmålet om en sjukfrånvaro på 4,4 procent. Av förvaltningens totala sjukfrånvaro på 6,3 procent utgör korttidssjukfrånvaron 1,49 procent och långtidssjukfrånvaron 4,81 procent. Trots olika insatser har sjukfrånvaron successivt ökat under året, framförallt är det långtidssjukfrånvaron som ökat.

Under 2015 utökas personalenheten med en PA-konsult för att intensifiera arbetet med att sänka sjukfrånvaron men också för att få en ännu mer fördjupad bild av varför sjukfrånvaron successivt ökar. Under nästa år kommer ett större fokus även att läggas på att arbeta med att identifiera friskfaktorer.

Förvaltningen har arbetat utifrån den handlingsplan för minskad sjukfrånvaro som tidigare tagits fram. Bland annat har två pilotgrupper bildats med chefer vars verksamheter har hög korttidssjukfrånvaro och/eller långtidssjukfrånvaro. Dessa chefer har till exempel fått enskild rådgivning i form av trepartssamtal med företagsläkare och PA-konsult. Samtalen har resulterat i att cheferna har upprättat handlingsplaner för berörda medarbetare.

De chefer som har ingått i någon av grupperna har redan efter medarbetares tre sjukfrånvarotillfällen haft ett utredande samtal med medarbetaren med utgångspunkt från blanketten ”plan för åtgärder på arbetsplatsen”. Cheferna har även föreslagit medarbetare med hög korttidssjukfrånvaro hälsosamtal vid företagshälsovården.

I handlingsplanen för minskad sjukfrånvaro har ingått att kartlägga och analysera långtidssjukfrånvaro på individnivå för de medarbetare som har mer än 46 sammanhängande sjukfrånvarodagar. Syftet med kartläggningen har varit att säkerställa att arbetsgivaren har genomfört lämpliga och tillräckliga åtgärder där det varit möjligt samt se om ytterligare insatser kan vidtas för dessa sjukskrivna medarbetare.

Arbetslivsresurs som staden har ramavtal med har bjudits in för att visa på berörda chefer i pilotgrupperna olika möjliga insatser för personer som varit sjukskrivna länge och som kan ha svårt att gå tillbaka till ordinarie arbete.

I april och oktober har personalenheten följt upp sjukfrånvaron vid verksamheter med hög kort-och/eller långtidssjukfrånvaro. Chefer har fått stöd i att analysera sjukfrånvaron och att uppmärksamma signaler på ohälsa på ett tidigt stadium samt upprätta handlingsplaner.

Under våren genomförde personalenheten i samarbete med försäkringskassan utbildning i stadens rehabiliteringsprocess och i försäkringskassans rehabiliteringskedja. Utbildningen vände sig till nya chefer och biträdande verksamhetsledare. Syftet med utbildningen var framför allt att gå igenom de olika delarna i stadens rehabiliteringsprocess, att tillämpa verktygen i stadens rehabiliteringsprocess på ett strukturerat och konsekvent sätt, till exempel att i samtal med medarbetare som har hög korttidssjukfrånvaro och/eller är långtidssjuka använda blanketten ”plan för åtgärder på arbetsplatsen” samt utarbeta lämpliga handlingsplaner.

Under hela året har personalenheten ansvarat för förvaltningens strukturerade och regelbundna möten med företagsläkaren och försäkringskassan. Mötena som i genomsnitt ägt rum varannan vecka, har bidragit till en effektiv rehabiliteringsprocess för berörda.

Deltid till heltid

Alla anställda erbjuds heltidsarbete.

KF:s inriktningsmål:

3. Stadens verksamheter är kostnadseffektiva

Socialnämnden har under de senaste åren arbetat med en strukturerad resultatstyrning. Effekten av detta är bland annat en tydligare koppling mellan verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat. Detta i sin tur underlättar för chefer på olika nivåer att planera och leda sin verksamhet med god kostnadseffektivitet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1 Budgeten är i balans

● Uppfylls helt

Socialnämndens bokslut visar ett överskott på 11,1 mnkr efter begärda ombudgeteringar. Överskottet beror främst på att medel för oförutsedda utgifter inte behövt användas. Vidare har vissa enheter haft ökade beläggning under hösten vilket lett till ökade intäkter.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	97,92 %	98,24 %	100 %	100 %	VB 2014
● Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	97,7 %	98,1 %	100 %	100 %	VB 2014
● Nämndens prognossäkerhet T2	-1 %	-1 %	+/-1 %	+/- 1 %	2014

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är kostnadseffektiva

● Uppfylls helt

Förväntat resultat

Nämndens verksamheter ska planera och bedriva sin verksamhet så att resurserna är väl anpassade till de mål verksamheten ska uppnå.

För att upprätthålla en kostnadseffektiv organisation krävs ett ständigt pågående arbete hos chefer på olika nivåer med att följa upp och korrigera verksamheten vid behov. Tidiga upptäckter av eventuella avvikelser ger möjlighet att undvika drastiska åtgärder och omprioriteringar under året. Som ett led i detta kommer förvaltningen att ytterligare förbättra de verktyg och processer som används för att följa upp verksamheten.

En viktig faktor för att uppnå en kostnadseffektiv uppfyllelse av verksamhetens mål är att medarbetarna är införstådda med verksamhetens uppdrag, sin egen roll i helheten samt de ekonomiska ramar som styr verksamheten. Det är därför viktigt att chefer i organisationen arbetar för en stor delaktighet hos medarbetarna i den ekonomiska planeringen och uppföljningen. Alla medarbetare har ett eget ansvar för att aktivt delta i detta.

Analys av resultaträkning - uppföljning av driftbudget

	Bokslut 2013			Bokslut 2014		
	Budget	Bokslut	Förbrukn	Budget	Bokslut	Förbrukn
Taxor och avgifter	-47,0	-47,7	101,5%	-44,0	-47,2	107,1%
Hysesintäkter	-27,8	-26,3	94,6%	-28,0	-23,9	85,3%
Bidrag, ersättningar	-167,3	-134,2	80,2%	-142,2	-166,2	116,9%
Försäljning	-235,9	-194,5	82,4%	-232,9	-185,8	79,8%
Övriga externa intäkter	-6,0	-7,9	131,5%	-3,1	-10,2	329,7%
Summa intäkter	-484,0	-410,5	84,8%	-450,3	-433,3	96,2%
Personalkostnader	491,8	472,0	96,0%	492,5	474,8	96,4%
Lokalkostnader	111,4	117,5	105,4%	117,0	120,6	103,1%
Ekonomiskt bistånd	33,6	37,9	112,7%	36,1	36,4	100,9%
Entreprenad, köp av verks, konsulter	293,4	256,5	87,4%	280,7	243,1	86,6%
Övriga kostnader	287,0	245,9	85,7%	299,4	316,0	105,5%
Summa kostnader	1 217,2	1 129,8	92,8%	1 225,7	1 191,0	97,2%
Netto	733,2	719,4	98,1%	775,4	757,8	97,7%
Resultatöverföring/ombudgetering		6,0			6,5	
Summa nämnden	733,2	725,4	98,9%	775,4	764,3	98,6%

Nämndens bokslut visar ett överskott mot budget på 11,1 mnkr med hänsyn taget till föreslagen ombudgetering av medel för samverkan skola och socialtjänst på 5 mnkr och överföring till resultatfonden. I förhållande till bokslut 2013 har nettokostnaden ökat med 38,4 mnkr vilket främst beror på nya uppdrag i budget samt den årliga löneöversynen.

Kostnader

Kostnaderna har ökat med 61,2 mnkr jämfört med föregående år. Den enskilt största ökningen består av utbetalning av 34 mnkr till stadsdelsnämnderna avseende PRIO-medel. För detta finns motsvarande intäkter från Socialdepartementet. I övrigt består kostnadsökningen i huvudsak på utökade uppdrag i kommunfullmäktiges budget samt den årliga löneöversynen.

Personalkostnaderna har ökat med 2,8 mnkr mellan åren. Ökade kostnader med anledning av den årliga löneöversynen har under året varit ca 9 mnkr. Med anledning av avvecklingen av Gålö behandlingscenter har personalkostnaderna minskat med ca 9 mnkr. Under året har utökning av boenden för ensamkommande flyktingbarn skett vilket förklarar övrig ökning av personalkostnaderna.

Lokalkostnaderna har ökat med 3 mnkr vilket till största delen beror på projektering av nya

lokaler, ombyggnader och anpassningar. Större förändringar i lokalbeståndet är avveckling av lokalerna vid Gålö behandlingscenter samt nya lokaler för Barnahus samt två lokaler för ensamkommande flyktingbarn.

Kostnaderna för entreprenader, köp av verksamhet och konsulter har minskat med 13 mnkr. Detta beror främst på att kostnader för forskningsbidrag och vissa projekt under 2014 redovisats under övriga kostnader.

Övriga kostnader har ökat med 70 mnkr vilket beror på utbetalning av PRIO-medel till stadsdelsnämnderna, utökade uppdrag i budget samt på ändrad kontering av vissa kostnader. De minskade kostnaderna med 13 mnkr för entreprenad, köp av verksamhet och konsulter beror i huvudsak på att 10 mnkr avseende samverkansprojekt skola-socialtjänst från 2014 bokförs som övriga kostnader.

Intäkter

Intäkterna ökar med 23 mnkr varav 34 mnkr avser statsbidrag för insatser inom socialpsykiatri så kallade PRIO-medel. Ökat antal platser för ensamkommande flyktingbarn har inneburit ökade intäkter på ca 8 mnkr. På grund av avvecklingen av Gålö behandlingscenter har försäljningsintäkterna minskat med 8 mnkr. Vidare har efterfrågan på förvaltningens jourhem minskat vilket medför minskade intäkter med 5 mnkr samt minskade hyresintäkter på grund av färre försökslägenheter.

Budgetavvikelse

Verksamhetsområde	Bokslut 2013	Budget 2014	Bokslut 2014	Avvikelse	Ombudgetering	Justerad avvikelse
Barn och ungdom	61,1	62,7	62,4	0,3	0,1	0,4
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	101,8	103,4	101,9	1,5		1,5
Hemlöshet och missbruk	263,7	274,5	273,0	1,5	-0,6	0,9
Jour- och rådgivande verksamhet	45,1	47,2	48,6	-1,3		-1,3
Insatser mot våld i nära relationer	13,2	16,6	14,2	2,4		2,4
Strategi och utveckling	57,2	84,1	78,2	5,9	-5,0	0,9
Övrig verksamhet	8,7	10,2	8,9	1,3	-1,0	0,3
Ledning och administration	46,8	50,4	53,2	-2,8		-2,8
Stöd till utomstående organisationer	125,1	121,8	120,7	1,1		1,1
Omstrukturerings	-3,3	4,3	-3,4	7,7		7,7
Nämnden totalt	719,4	775,4	757,8	17,6	-6,5	11,1

Barn och ungdom +0,4 mnkr

Överskottet beror på ökade intäkter vid *Enheten för stöd och skydd* samt minskade kostnader vid *Framtid Stockholm* på sammanlagt 2,4 mnkr. Vid *Resursteamen för barn och ungdom* har intäkterna minskat med 2,9 framför allt beroende på färre jourhemsplaceringar. Vid övriga enheter finns smärre budgetavvikelser på sammanlagt ca 0,8 mnkr. I och med att *Duvnäs*

föräldrastöd upphört som intraprenad under året har deras fonderade medel på ca 0,1 mnkr återförts till resultaträkningen.

Verksamhet för personer med funktionsnedsättning +1,5 mnkr

Socialnämnden har sedan kommunaliseringen av omsorgerna kostnadsansvaret för de klienter som då fanns placerade utanför Stockholms län. Överskottet som uppstår beror på att antalet klienter minskat.

Hemlöshet och missbruk +0,9 mnkr

Överskottet beror på att medel avsatta för oförutsedda behov inte behövt användas fullt ut. *Enheten för hemlösa* visar ett underskott på 1,6 mnkr varav merparten beror på en dom om ej verkställt beslut. Under året har vidare ytterligare insatser gjort för fattiga EU-medborgare i nöd vilket inneburit ökade kostnader på 2,1 mnkr. Vidare har satsningar på förbättrad it-stöd till verksamheterna inneburit ökade kostnader med 1 mnkr. *Boende- och behandlingsenheten* visar ett överskott på 1,9 mnkr vilket beror på minskade lokalkostnader i samband med avvecklingen av Gålö behandlingscenter.

Jour och rådgivande verksamhet -1,3 mnkr

Underskottet beror framför allt på ökade kostnader för familjerådgivningen samt på ökade kostnader vid *Socialjouren* för bland annat handläggning och hemresor för EU-medborgare i nöd.

Insatser mot våld i nära relationer +2,4 mnkr

Överskottet beror framför allt på att *Kriscentrum för kvinnor* inte behövt utnyttja det extra anslag på 1,5 mnkr de haft under året med anledning av den tidigare evakueringen. Därutöver har både *Kriscentrum för kvinnor* och *Kruton* haft hög beläggning vilket gett ökade intäkter.

Strategi och utveckling +0,9 mnkr

Verksamhetsområdet visar ett överskott på 5,9 mnkr varav 5 mnkr begärs ombudgeteras till 2015 för projektet samverkan skola-socialtjänst.

Övrig verksamhet +0,3 mnkr

Inom *Tillståndsenheten* har det under hösten inkommit ett ökat antal ansökningar om alkoholtillstånd vilket lett till ökade intäkter. Enheten har vidare under året gjort särskilda insatser mot ej betalda avgifter. Sammantaget innebär detta tillsammans med vakanser ett överskott på 1,9 mnkr varav 1 mnkr avsätts till enhetens resultatfond. Vid *Boutredningsenheten* har vissa omstruktureringsåtgärder lett till ett underskott på 0,5 mnkr.

Ledning och administration -2,8 mnkr

Underskottet beror framför allt på särskilda lokalåtgärder som gjort i samband med nya och ombyggda verksamhetslokaler.

Stöd till utom stående organisationer +1,1 mnkr

Överskottet beror på att det stöd som ges till organisationer som arbetar med Vinternatt redovisas under verksamhetsområdet Hemlöshet och missbruk.

Omstrukturering +7,7 mnkr

Överskottet beror på att medel för oförutsedda ändamål inte behövt utnyttjas fullt ut. Delar av avsatta medel har använts för upprustning och uppfräschning av lokaler och inventarier vid vissa enheter.

Resultatenheter

Nämnden har under året haft tre resultatenheter och en intraprenad.

Tillståndsenheten visar ett överskott på 1 943 tkr varav 1 038 tkr överförs till fonden vilken därmed uppgår till 1 344 tkr.

Lönnen visar ett överskott på 628 tkr som överförs i sin helhet till fonden som därmed uppgår till 1178 tkr.

Lokalplanerarna visar ett överskott på 430 tkr av vilket 3 tkr överförs till fonden som därmed uppgår till 436 tkr. Lokalplanerarna övergår 1 mars till servicenämnden och enhetens fond förslås därför överföras till servicenämnden under 2015.

Intraprenadavtalet för Duvnäs föräldrastöd upphörde 1 oktober 2014. Enheten visar ett underskott med 12 tkr vilket täcks av återföring av fonden på 142 tkr.

Investeringar

Nämnden hade i budget för 2014 ett investeringsutrymme på 1,7 mnkr. I samband med tertialrapport 1 utökades nämndens investeringsutrymme med 5 mnkr för utrustning av det nya förvaltningskontoret i Farsta Centrum. Eftersom de nya lokalerna inte tas i bruk förrän 1 februari har inte all utrustning kunnat köpas in. Totalt har nämnden investeringsutgifter på 3,1 mnkr. Resterande 3,6 mnkr föreslås ombudgeteras till 2015 för att klara resterande inköp av möbler med mera.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Nämnden har under året sålt två stycken bilar för 180 tkr.

Stora projekt som inte är investeringar

Nämnden har inga projekt som faller inom ramen för stora projekt.

Ombudgeteringar

Nämnden har i budget för såväl 2013 som 2014 haft ett uppdrag genomföra samverkansprojekt mellan skola och socialtjänst. Det årliga anslaget för detta uppgår till 10 mnkr. Eftersom projektet löper läsårsvis så förbrukas bara halva det årliga anslaget. Nämnden ser det som viktigt att projektet kan löpa läsårsvis och begär därför att 5 mnkr ombudgeteras till 2015.

Nämndens extra utrymme för investeringar i samband med flytten av huvudkontoret till Farsta kan inte utnyttjas fullt ut under 2014 eftersom lokalen tas i bruk först 1 februari 2015.

Nämnden begär därför att ej förbrukat investeringsutrymme på 3,6 mnkr ombudgeteras till 2015.

Medel för lokaländamål

Nämnden har inte haft några särskilda medel för lokaländamål.

Analys av balansräkning

I samband med bokslut ska både resultat- och balansräkning lämnas. Förvaltningen har periodiserat hyror, statsbidrag, vårdkostnader, vårdintäkter, löner samt övriga kostnader och intäkter enligt stadens anvisningar för att få en rättvisande resultaträkning. Förvaltningen har valt att periodisera kostnader och intäkter överstigande 100 tkr. Resultat- och balansräkning återfinns i bilaga.

Nämndens tillgångar ökat med 1,4 mnkr. Ökningen beror främst på möbler och inventarier till nya verksamheter och det nya förvaltningskontoret.

Nämndens kortfristiga skulder har ökat med 26 mnkr. Ökningen beror fram för allt på upplupna kostnader för skador vid Västerorts stödboende, lokalanpassningar, möbler till det nya förvaltningskontoret, utveckling av verksamhetsystem, särskilda lönebeslut med mera.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2 Alla verksamheter staden finansierar ska vara effektiva

 Uppfylls helt

Socialnämnden arbetar kontinuerligt med att utveckla en effektiv hantering av administration och arbetsorganisation. Rutiner och samarbetsformer överensstämmer med stadens it-struktur. Nämnden arbetar aktivt med att minska lokalkostnaderna genom effektiviseringar.

Indikator	Periodens utfall	Periodens utfall VB 2013	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Administrationens andel av de totala kostnaderna	4,28 %	3,98 %	4 %	minska	2014
 Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen	4 st	6 st	4 st	tas fram av nämnden	2014

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Formulera nämndindikatorer som mäter effektivitet för respektive verksamhet	2014-01-01	2014-12-31	
 Nämnden ska i verksamhetsplan 2014 klargöra hur den kommer att genomföra det verksamhetsspecifika EU-positionspapperet som har antagits i enlighet med policy om EU-politik med påverkan på Stockholm och stockholmarna.	2014-01-01	2014-12-31	

Nämndmål:

Administrationen stödjer verksamheterna att uppnå fastställda mål

 Uppfylls helt

Förväntat resultat

Chefer och medarbetare är nöjda med det administrativa stödet.

Administrativt arbete

Förvaltningens administration har i uppdrag att ge förvaltningens verksamheter ett effektivt stöd inom många områden. Under året genomfördes en enkätundersökning bland förvaltningens chefer om upplevelsen av stödet inom PA, IT och ekonomi. Resultatet visar att man överlag är positiv till stödet.

Inom personalområdet behåller och utvecklar cheferna sin kompetens. De får bland annat stöd att minska sjukfrånvaron, att uppnå en god arbetsmiljö och att utveckla arbetet utifrån resultaten i medarbetarenkäten.

Arkiv och registratur ser till att det finns tillräckliga kunskaper i förvaltningen för att allmänna handlingar hanteras korrekt. Det görs genom olika former av informationsinsatser, bland annat genom dialog med verksamheterna, utbildningsinsatser samt att förvaltningens styrdokument på intranätet uppdateras.

Förvaltningens verksamheter får juridisk rådgivning och stöd i upphandlingsfrågor.

Inom ekonomiområdet får cheferna tillgång till en kvalificerad samtalspartner för att öka prognossäkerheten samt styra och utveckla verksamheten.

Lokalfrågor har stor betydelse för verksamheterna och de får stöd att ha rätt lokaler utifrån verksamhetens uppdrag.

I stadens avtal med Volvo IT finns en klausul om att alla datorer ska bytas ut när de är 4 år gamla. Det medförde att över 400 datorer byttes ut under året.

Under 2014 genomfördes omfattande arbeten för att kunna göra en större uppgradering av förvaltningens mest verksamhetskritiska it-system Platina (före detta Alpen). Platina omfattar it-stöd till journal- och ärendehantering, diarieföring, bidragshantering och administration av LSS-kollo. En gallringsfunktion för att kunna hantera ärenden som ska gallras i journalföreningssystemet har tagits fram.

Förvaltningen har under året vidareutvecklat och anpassat e-tjänstprojekt, bland annat Socialrådgivning på nätet och Guiderummet.

Utvecklingen mot ökad mobilitet har fortsatt. Trådlösa nätverk som kan nyttjas av såväl anställda som brukare på institutioner har i år installerats inom ett 10-tal verksamheter. För de anställda medför det en förbättrad möjlighet att använda datorer, surfplattor och smarta telefoner i arbetet. För brukare har detta varit värdefullt, till exempel för ensamkommande flyktingbarn som kan använda egen dator i sin kommunikation med hemlandet och myndigheter.

Synpunkter och klagomål

Förvaltningens verksamheter har tydliga rutiner för att ta emot och åtgärda/besvara klagomål och synpunkter. Klienternas/brukarnas/besökarnas medverkan och synpunkter är viktiga för att förvaltningen ska kunna utveckla och förbättra verksamheterna. Av kvalitetsgarantierna

framgår vad klienten/brukaren/besökaren kan förvänta sig av verksamheten. Återkoppling ges alltid på klagomål eller synpunkter.

Samtliga synpunkter och klagomål har kunnat rättas till direkt i verksamheterna. Synpunkterna och klagomålen har gällt för låg temperatur inomhus, slitna bostadsrum, dålig täckning för datoruppkoppling, för smaklös mat etcetera. I denna kategori redovisar verksamheterna ett femtontal synpunkter och klagomål totalt.

Inom PUT-verksamheten har fyra ungdomar under året lämnat klagomål på bemötande från personal. Samtliga klagomål har omgående följts upp med verksamhetsledare och ungdomen har erbjudits att ha någon med sig som han eller hon känner sig trygg med och tolk om så behövs. Ungdomens trygghet och säkerhet sätts först. I de flesta fall har det handlat om struktur och rutiner och har kunnat förklaras och åtgärdats, då det behövts.

Tre synpunkter har kommit från placerande stadsdelsförvaltningar kring oklarheter i uppdrag. Samtliga har lösts i samförstånd. Ett av akutboendena har fått fem klagomål från kringboende och grannar. Alla har fått återkoppling såväl skriftligt som muntligt. I och med att klienterna inte längre behöver gå ut på morgonen och återkomma på kvällen har det blivit lugnare kring entrén.

Familjerådgivningen har tagit emot tre synpunkter som rör avgiftens storlek. Några besökare har också fått byta familjerådgivare efter att ha önskat det.

Förvaltningen har under året utrett 15 Lex Sarahrapporter (fem från Boende- och behandlingsenheten, fyra från LSS-kollo, tre från Enheten för hemlösa, två från Stockholms stad socialjour och en från BAS/Framtid Stockholm). Ingen utredning har visat så allvarliga brister att de anmälts till IVO, Inspektionen för vård och omsorg. Samtliga rapporter från Boende- och behandlingsenheten har rört klienter som avlidit på boendet. I samtliga fall har verksamheterna handlat helt enligt rutinerna. När det gäller övriga rapporter har brister i rutinerna kunnat konstateras vid några tillfällen. Dessa utredningar följs upp inför nästa tertiärrapport.